

AS LHV Group
Konsolideeritud aastaaruanne 2016

Konsolideeritud aastaaruanne 01.01.2016 – 31.12.2016

Ärinimi	AS LHV Group
Äriregistri number	11098261
Juriidiline aadress	Tartu mnt 2, 10145 Tallinn
Telefon	(372) 6800400
Fax	(372) 6800410
E-post	lhv@lhv.ee
Põhitegevusalad	Valdusfirma tegevus Pangandus Väärtpaberite maaklerlus Finantsalane nõustamine Kapitalirent ja muu laenuandmine
Juhatus	Erkki Raasuke (kuni 04.12.2016), Madis Toomsalu (alates 05.12.2016)
Nõukogu	Rain Lõhmus Andres Viisemann Tiina Mõis Heldur Meerits Raivo Hein Tauno Tats Sten Tamkivi
Audiitor	AS PricewaterhouseCoopers

Sisukord

Tegevjuhi pöördumine	4
Tegevusaruanne	6
Tegevuskeskkond	8
Finantstulemused	10
Groupi ühingujuhtimine	17
Hea ühingujuhtimise tava aruanne	20
LHV sotsiaalne vastutus	26
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	28
Konsolideeritud kasumiaruanne ja muu koondkasumiaruanne	28
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	29
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	30
Konsolideeritud omakapitali muutuse aruanne	31
Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad	32
LISA 1 Üldine informatsioon	32
LISA 2 Kokkuvõte olulistest arvestuspõhimõtetest	33
LISA 3 Riskide juhtimine	45
LISA 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud	68
LISA 5 Ärisegmendid	68
LISA 6 Tütarettevõtted ja sidusettevõtted, firmaväärtus	70
LISA 7 Neto intressitulu	72
LISA 8 Neto komisjoni- ja teenustasutulu	73
LISA 9 Tegevuskulud	73
LISA 10 Nõuded keskpangale, krediitiasutustele ja investeerimisühingutele	74
LISA 11 Müügiootel finantsvarad	74
LISA 12 Finantsvarad ja -kohustused õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	74
LISA 13 Lõpetatud tegevusvaldkond	75
LISA 14 Laenud ja nõuded klientidele	75
LISA 15 Muud nõuded klientidele	76
LISA 16 Muud varad	77
LISA 17 Materiaalne ja immateriaalne põhivara	77
LISA 18 Klientide hoiused ja saadud laenud	78
LISA 19 Võlad hankijatele ja muud kohustused	78
LISA 20 Kasutusrent	79
LISA 21 Allutatud kohustused	79
LISA 22 Omakapital aktsiaseltsis	80
LISA 23 Varahaldusteenusega seotud klientide hallatavad varad	81
LISA 24 Tingimuslikud varad ja kohustused	81
LISA 25 Tehingud seotud osapooltega	83
LISA 26 Tava ja lahustatud kasum aktsia kohta	84
LISA 27 Emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded	85
Juhatuse allkirjad konsolideeritud aastaaruandele	89
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	90
Kasumi jaotamise ettepanek	97
Nõukogu allkirjad aastaaruandele	98
Tulude jaotus vastavalt EMTA klassifikaatoritele	99

Tegevjuhi pöördumine

Lugupeetud LHV investor,

LHV Group'1 ja tema tütarettevõtetel (edaspidi: LHV) on seljataha jäänud õnnestunud aasta. Enamus ettevõtetust sai täidetud varuga, LHV aktsiad on alates mai lõpust noteeritud Tallinna börsil, meie personali rahulolu-uuringu koguhinnang oli läbi aegade kõrgeim ning aasta jooksul saime mitme olulise tunnustuse osaliseks.

Majanduskeskkond on püsinud stabiilsena ja seda hoolimata murettekitavatest alustrendidest. Ühendriikide uue presidendi ametisse astumisega on tõenäoliselt suurenenas kaubandusbarjäärid, millest suurel osal Ühendriikide kaubanduspartneritest, sh Euroopa Liidul on ainult kaotada. Lisades Euroopa osas ülereguleerituse, kõrge võlakooama, negatiivsed demograafilised arengud ja radikaliseeruvad meeleolud, on keeruline nende sisendite najal pikaajalist ja laiapõhjalist kasvu saavutada. Probleemiga tegelemiseks on mitmete suurriikide valitsused eelarvetasakaalu asemel keskendunud kulutuste suurendamisele. Koos nafta tootmismahutude kõrgega OPECi poolt on see kaasa toonud inflatsioonikasvu ootused, mis tänases intressikeskkonnas on iseenesest positiivne.

Regionaalset majanduskeskkonda iseloomustab palkade ja tarbimise kasv Baltikumis, tugev kinnisvaratsükkel Rootsis ning Soome majanduse aeglane taastumine. Investeeringutest tuntakse ühtmoodi puudust kõigis eelnimetatud riikides, ja seda hoolimata tugevast krediitditsüklist. Kasvavad laenumahud iseloomustavad ka Eestit, ehkki on tekkinud esimesed märgid krediidi kõrgemast hinnastamisest ning võlgu jäävate ettevõtete arvu kasvust. Ettevõtete jaoks on suurim mure tööjõu kättesaadavus ning kasumite languseni viinud tööjõukulude kiire kasv. Konvergeerumine Euroopaga on siiski vältimatu, mistõttu tööjõukulude efektiivsuse suurendamiseks on vaja suurendada ka investeeringuid. Ajalooliselt madalal püsiv finantseerimiskulu loob selleks soodsa pinnase, mida ettevõtted võiksid senisest rohkem ära kasutada.

Madalad intressimäärad on kasuks tulnud kinnisvarasektorile, tulemuseks on ülepakkumise oht rendivoprojektides. Rentniketa projektide finantseerimist oleme LHVd vältinud, elamuarendusi finantseerime ainult turu tasakaalu tagavatel tingimustel. Positiivselt poolelt ei ole näha muid siseriiklikult suuri tasakaalu hälbeid ja avatud riske.

LHV on sellises keskkonnas hästi hakkama saanud. Finantstavahendus oma olemuselt on üks reguleeritumaid ettevõtlusvaldkondi, kuid sellest hoolimata on meil võimalik pakkuda kliendikeskseid ja kaasaegseid lahendusi. Eristume oma kaasamõtlemise ja turu mõistmise poolest, mis lubab traditsioonilisi tooteid pakkuda kaasaegses võtmes koos tänapäeva sobivate tingimustega. Mudelipõhist toodet on võimalik kliendi nõudmistega kohandada. Peame väga oluliseks kiirust, sest digitaalajastul tihedas konkurentsis toodet

pakkudes muudab toote lihtsus, kättesaadavus ja kiirus tulemust märkimisväärselt. Finantstoode ei pea olema igav ja vanamoodne, see peab olema positiivset emotsionaalset sidet tekitav hästi disainitud ratsionaalne abimees inimeste soovide elluviimisel. LHV senised tulemused kinnitavad, et sellisele lähtekohale tuginedes oleme alles oma teekonna alguses.

2016. aasta oli LHV jaoks märgilise tähendusega ettevõtte kasvamisel. 23. mail alustati AS LHV Group aktsiatega kauplemist NASDAQ Tallinna börsil. LHV edusse otsustas investeerida üle viie tuhande investori, aidates seeläbi täita meie missiooni kasvatada kodumaist kapitali. Aktsiate noteerimine oli LHV pikaajalise eesmärgi täitumine ja loogiline jätk allutatud võlakirjade noteerimisele 2015. aastal. Kaasasime LHV kasvu toetamiseks investoritelt 13,9 miljonit eurot, lastes välja kaks miljonit uut aktsiat. Emissioon märgiti üle kolme korra üle ning aktsia tootluseks 2016. aasta jooksul kujunes ca 40%.

LHV 2016. aasta puhaskasum oli 19,9 miljonit eurot. See on 5,1 miljonit eurot rohkem kui eelmisel aastal ja annab LHV aktsionäridele kuuluva omakapitali tootluseks 20,7%. Kasumit toetas klientide kõrge aktiivsus, tugev krediitdikvaliteet ja lisandunud tulud seoses Danske Capitali ning tema poolt valitsetavate fondide omandamisega. Kõik põhiärid kasvatasid oluliselt oma ärimahutusi ja kasumit.

Septembri lõpus esitas Finantsinspeksioon LHV Groupile ja LHV Pangale iga aastase järelevalvelise hinnangu ja täiendava omavahendite nõude (SREP). Toetudes 2015. aasta lõpu seisule määras Finantsinspeksioon LHV Groupile ja LHV Pangale minimaalseks koguomavahendite suhtarvuks 14,39% ja minimaalseks Tier 1 suhtarvuks 11,49%. Võttes arvesse Finantsinspeksiooni hinnangut ning lisades sellele negatiivse stsenaariumi puhvri, määras LHV Group nõukogu grupiüleseks minimaalseks koguomavahendite suhtarvuks 16,19% ja minimaalseks Tier 1 suhtarvuks 13,29%.

AS LHV Panga kui suurima äriüksuse 2016. aasta puhaskasum oli 13,2 miljonit eurot, kasvades aastaga 3,3 miljonit eurot. Laenud klientidele kasvasid 126 miljonit eurot ja jõudsid 532 miljoni euronit. Aastaga kogunes uusi hoiuseid 156 miljonit eurot ja aasta lõpuks oli hoiuste maht 785 miljonit eurot. Klientide arv kasvas aasta jooksul 31 tuhande võrra ulatudes aasta lõpuks 144,1 tuhande kliendini.

Pank sai aasta alguses mitme olulise tunnustuse osaliseks. Jaanuaris kuulutas Nasdaq LHV Panga Baltimaade parimaks börsiliikmeks. Veebruaris nimetas uuringufirma Dive LHV Panga Eesti parima teenindusega pangaks. CV-Keskuse korraldatud iga-aastases hinnatuima tööandja küsitluses tõusis LHV Pank eelmise aasta 17. positsioonilt kaheksandaks, jäädes maha vaid Eesti suurimatest ettevõtetest ja olles pankadest tugeval teisel positsioonil.

LHV Panga põhitähelepanu oli 2016. aastal uute klientide kaasamisel, kasutajamugavuse suurendamisel ja krediit- toodete pakkumise laiendamisel. Tulime turule ettevõtetele suunatud mikrolaenuga ning suunasime rohkem tähelepanu väikeettevõtete finantseerimisele koos kõigi vajalike pangateenuste pakkumisega. Aasta lõpus alustasime kodulaenu pakkumisega – tegemist on tootega, mille olemasolu kõrvaldab peamise erakliendi panga vahetusega seotud takistuse. Oma kulustruktuuriga oleme jõudnud tasemeni, mis lubab kodulaenu väljastada headel tingimustel. Tartus avasime uue ja oluliselt ruumikama kontori. Rekordiline osavõtjate arv iseloomustas nii LHV investeerimiseminarit kui ka Börsihai aktsiamängu. Suuremale huvile oleme vastanud Kasvukonto paindlikumaks muutmise, mis lubab väiksemate regulaarsete summadega alustada investeerimisega igal soovijal.

LHV Pank positioneerib ennast kolmanda ja kohaliku pangana Eestis. Eesti on meie koduturg ja tahame olla siin tugevad. See tähendab jõudmist kolme olulise panga hulka nii klientide arvult ja ärimahtudeelt kui ka efektiivsusest ja kasumlikkusest töötaja kohta.

LHV Varahalduse 2016. aasta puhaskasum oli 6,1 miljonit eurot, mis on 1,5 miljonit eurot enam kui aasta varem. Teenustasutulu suurenes 3,7 miljoni võrra 12,9 miljoni euroni. Kulude poolt mõjutas 0,4 miljoni euro suurune klientidilepingute amortisatsioon, mis kajastati Danske Capitali ja tema poolt valitsetavate fondide omandamisel. LHV Varahalduse tulud vähenevad 2017. aasta veebruarist keskmiselt 19%, mil rakenduvad uued II samba fondide tasumäärad. Läbi tasude alanemise võivad Danske Capitali tehingust ka II samba fondide kliendid.

LHV Varahalduse jaoks oli suurimaks sündmuseks AS-i Danske Capital ostulepingu sõlmimine 29. jaanuaril. Lepingu sõlmimise ja ostuks vajalike lubade järgselt alustas LHV kohe kahe fondivalitseja ühendamist, mis jõustus 28. juulil bilansipäevaga 1. mai. Ühinemise tulemusel loeti Danske Capitali tegevus lõppenuks ning LHV Varahaldus sai Danske Capitali õigusjärglaseks. LHV äriplaani juurde kuulub ka sarnase strateegiaga pensionifondide ühendamine. Sarnased kohustuslikud pensionifondid ühendatakse 3. mail 2017.

Danske Capitali ostu finantseerimiseks suurendati LHV Varahalduse aktsiakapitali veebruaris 8,2 miljoni võrra 12,0 miljoni euroni. Arvestades jooksvat kasumit ning fondivalitseja ühendamiste tulemusena vähenenud kapitalinõudeid, sai LHV Varahaldus enne aasta lõppu aktsiakapitali uuesti vähendada summas 2,7 miljonit eurot. Danske Capitali ostmise ja ühendamise tekkis bilanssi 6,6 miljonit eurot immateriaalset vara, millest klientidilepingute osa amortiseeritakse mitme aasta jooksul.

Aasta teises pooles tõi LHV Varahaldus aktiivselt juhitud pensionifondide kõrval turule ka passiivselt juhitud pensionifondid. Passiivsete fondide peamiseks omaduseks on see, et aktiivset varade juhtimist neis ei toimu. See võimaldab pakkuda passiivseid fonde madalama haldustasu juures. Passiivsed fondid on pidevalt turgudele investeeritud ja

nende tootlus järgib lähedaselt globaalsete turgude liikumisi.

Aasta jooksul nägime aktsiaturgudel mitmeid kukkumisi, millest turud taastusid kiiresti. Aktiivselt juhitud pensionifondide juhtimisel välditi suuremate investeerimisriskide võtmist ning meie fondid läbisid turu kõikumised rahulikult. Meie lipulaev LHV Pensionifond L lõpetas aasta tootluse poolest oma kategoorias 2. kohal. Konservatiivsete fondide arvestuses sai LHV Pensionifond S aasta kokkuvõttes kõrgeima tootluse.

LHV kohustuslike pensionifondide aktiivsete klientide arv kasvas aastaga 49 tuhande võrra 179,6 tuhandeni. 35,4 tuhat klienti oli aasta lõpus Danske Capitali ostuga kaasnenu pensionifondides. LHV poolt juhitud fondide maht kasvas 404 miljoni euro võrra 974 miljoni euroni, millest 253 miljonit eurot oli tehinguga omandatud pensionifondides.

Leedu äriüksuse Mokilizingase kasum oli 2016. aastal 1,9 miljonit eurot, kasvades aastaga 0,8 miljonit eurot. Kasumit mõjutas positiivselt IV kvartalis lootusetuks tunnistatud nõuete müük summas 0,9 miljonit eurot. Laenuportfell kahanes aastaga 1 miljonit eurot ja jõudis 36 miljoni euroni. Mokilizingase omakapitali tootlus oli 31,6%. Mokilizingas on Leedu turul suuruselt teine järelemaksu pakkuja ja on tuntud oma hea teeninduse ja läbipaistva hinnastamisega. Koostöös telekomivaldkonnas tegutseva partneriga alustas Mokilizingas järelemaksu pakkumist Lätis, ühtlasi on pilootprojekti staatuses krediitkaartide pakkumine.

Kokkuvõttes oli 2016. aasta LHV jaoks edukas. Pidades kinni pakutavate toodete lihtsuse ja kaasaegsuse põhimõttest, usume oma edasisi kasvuvõimalusi kõigis oma olulisemates segmentides. Jaepanganduses on fookuses tänapäevased makselahendused ning tulevikku defineeriva mobiilipanga arendamine, ettevõtete laenude ja tarbijafinantseeringu osas Eestis ja Leedus keskendume tugevale krediitdiikvaliteedile ning sellelt vundamendilt lähtuvalle krediitdiikportfelli kasvule, privaatpanganduses rõhume uue kvaliteeditaseme saavutamisele. Varahalduses keskendume fondide tootlusele ning kliendibaasi kasvatamisele. Lisaks orgaanilisele kasvule otsime uusi võimalusi ka väljaspool Eestit ja Leedut. Pidevalt oleme tegemas tulevikku suunatud investeringuid, seejuures on kapitalile pikaajalise tootlikkuse saavutamine kõigi tegevuste alusidee.

LHV eesmärgid lähiaastateks:

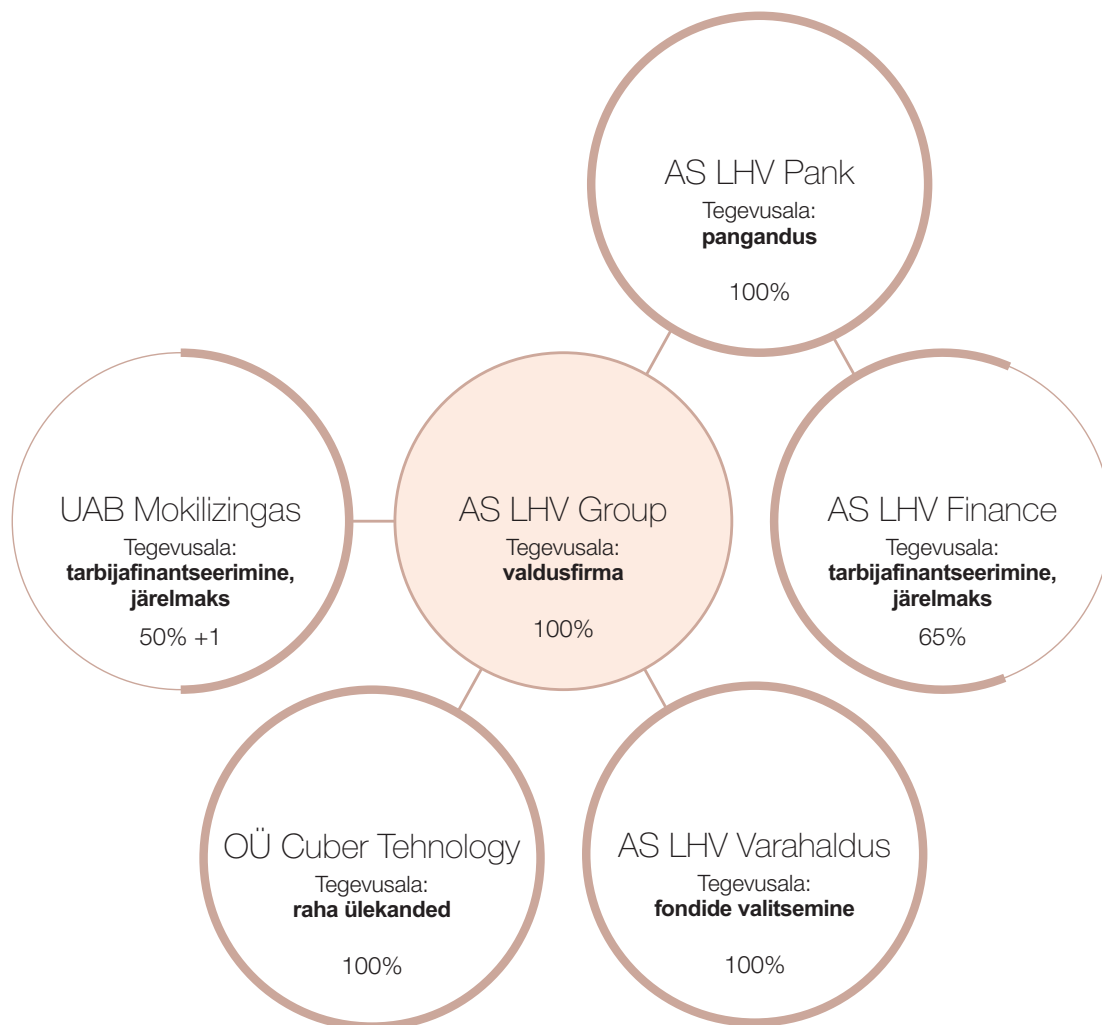
- olla parim finantsteenuste pakkuja finantsvara koguvatele ja investeerivatele eraisikutele ning väikestele- ja keskmise suurusega ettevõtetele;
- olla atraktiivne ja tunnustatud tööandja, kes pakub arengut, eneseteostust ja kasvu;
- teha oma äri nii, et kaasatud omakapitali tootlus ulatuks 20%-ni;
- jõuda Eesti hinnatuimaks börsiettevõtteks.

Madis Toomsalu

Tegevusaruanne

AS LHV Group (edaspidi: Grupp või LHV) on suurim kodumaine finantsgrupp ja kapitali pakkuja Eestis. AS-i LHV Group peamisteks tütarettevõteteks on AS LHV Pank (edaspidi: Pank või LHV Pank) ja AS LHV Varahaldus (edaspidi: LHV Varahaldus).

LHV on loodud 1999. aastal pikaajalise investeerimis- ja ettevõtluskogemusega inimeste poolt. LHV esindused asuvad Tallinnas, Tartus ja Vilniuses. LHV-s töötab üle 330 inimese. LHV pangateenuseid kasutab üle 144 000 kliendi ja LHV pensionifondidel on üle 204 000 kliendi.

Olulisemad sündmused aastal 2016:

• IPO ja aktsiate noteerimine

2016. aasta mai kuus emiteeris LHV 2 miljonit uut aktsiat ning noteeris kõik aktsiad NASDAQ Tallinna Börsil. Selle erakordselt eduka tehinguga täitis LHV Group viis aastat tagasi aktsionäridele antud lubaduse.

• LHV Pank

Neljandas kvartalis alustas AS LHV Pank hüpoteeklaenude väljastamist ja sellega täideti viimane suurem lünk jaeklientidele pakutavate toodete nimistus. Lisaks oli LHV Pank esimene, kes alustas Eestis NFC kaartide väljastamist.

• Mokilizingas

Mokilizingas lõpetas kapitalirendi teenuste pakkumise ning nüüd keskendutakse ainult tarbimislenuudele ja järelmaksu toodetele.

• LHV Varahaldus

LHV Varahaldus ostis Danske Capital'i ning liitis selle enda organisatsiooniga. Neljandas kvartalis asutas LHV Varahaldus esimese indeksfondi eesmärgiga pakkuda madalal teenustasul põhinevat II ja III samba pensionifondi.

Tegevuspõhimõtted

LHV missioon on aidata luua kohalikku kapitali ning toetada kohaliku ettevõtluse arengut.

LHV keskendub ettevõtliku meelelaadiga aktiivsetele ja iseseisvatele klientidele. Eraklientidele pakub LHV peamiselt raha hoidmise ja kasvatamise teenuseid. Äriklientidele pakub LHV paindlikku ja sobivat finantseerimist ning igapäevaste rahaasjade korraldamist.

LHV tooted ja teenused on lihtsad, läbipaistvad ning asjakohased. Kliendisuhetus käib peamiselt läbi kaasaegsete elektrooniliste suhtluskanalite. Kokkuhoitud kulud jõuavad LHV klientideni läbi igapäevaste teenuste taskukohaste hindade.

LHV loodi partnerlusena ja partnerlus on LHV äri kasvatamise keskne viis. Uued algatused saavad kiiremini ja edukamalt elluviidud siis, kui osapooltel on samad huvid ja teineteise pikaajaline tugi.

LHV on avalik ettevõtte, mille aktsiad on alates 2016. aasta mai kuust noteeritud NASDAQ Tallinna Börsil, mistõttu kõik LHV kliendid ja partnerid võivad olla LHV omanikeks.

Aksionärid

AS-il LHV Group on 25 356 005 lihtaktsiat nimiväärtusega 1 euro.

31.12.2016 seisuga oli AS-il LHV Group 5 170 aktsionäri:

- 13 108 473 aktsiat (51,7%) kuulus nõukogu ja juhatuse liikmetele ning nendega seotud isikutele.
- 12 247 532 aktsiat (48,3%) kuulus Eesti ettevõtjatele ja investoritele ning nendega seotud isikutele.

31.12.2016 seisuga olid kümme suurimat aktsionäri:

Aktsiate arv	Osalus	Aktsionäri nimi
3 357 920	13,2%	AS Lõhmus Holdings
2 628 367	10,4%	Rain Lõhmus
2 052 344	8,1%	Viisemann Investment AG
1 595 620	6,3%	Ambient Sound Investments OÜ
1 210 215	4,8%	OÜ Krenno
999 456	3,9%	AS Genteel
951 978	3,8%	AS Amalfi
701 297	2,8%	OÜ Kristobal
653 165	2,6%	SIA Krugmans
581 718	2,3%	OÜ Merona Systems

Tegevuskeskkond

Kuigi lõplikud numbrid ei ole veel koos, aeglustus suure tõenäosusega 2016. aastal maailmamajanduse kasvu-tempo teist aastat järjest. IMFi jaanuari prognoosi kohaselt on siiski lootust selle trendi murdmiseks käesoleval aastal, kui prognoositakse globaalse majanduskasvu kiirenemist 3,4% peale.

Möödunud poolaasta arengute põhjal võib öelda, et arenenud riikide ja arenevate turgude väljavaated on liikunud erinevates suundades. USAs nähakse uue administratsiooni all eelarvekulutusi kasvamas, samuti on korrigeeritud jätkuva valitsussektori stiimulprogrammi tõttu ootusi kõrgemale Hiina majanduse osas. Seevastu Ladin Ameerikas on majanduse taastumine osutumas loodetust aeglasemaks, Mehhiko kannatab USA-ga seotud suurenenud poliitilise määramatuse all ning India majanduses on negatiivselt avaldumas rahatähtede väljavahetamise mõju.

Oluliseks märksõnaks 2017. aastal on valimised – Euroopas peetakse käesoleval aastal valimisi teiste riikide seas nii Saksamaal kui ka Prantsusmaal, USAs on jaanuaris ametisse vannutatud president juba läbi viimas esimesi olulisi suunamuutusi. Proteksionismi kasv, rahvusvaheliste kaubanduslepingute ülevaatamine ning vajalike struktuurireformidega venitamine võivad pikaajalist majanduspilti märkimisväärselt ümber kujundada.

Euroala majanduskasv püsis kolmandas kvartalis 1,7% juures ning ootuste kohaselt kujuneb selliseks ka aastane muutus. Käesoleval aastal aeglustub kasv IMFi prognoosi kohaselt marginaalselt 1,6% peale. Nafta- ja energiahindade taastumisest tingitud inflatsiooni naasmine hakkab survestama seni peamiseks kasvumootoriks olnud sisetarbimist, kuna olulist survet palkade tõusuks jätkuvalt ei eksisteeri. Tarbimist toetab positiivselt siiski tööhõive püsiv kasv. Ühtlasi soodustab ettevõtete kasumlikkuse paranemine investeerivate taastumist.

Eesti tähtsamate kaubanduspartnerite majandusosalusindeks püsib viimase viie aasta tippude juures, tugevnedes selgelt aasta teises pooles. Oluline sentimendi paranemine leidis 2016. aastal aset Soomes ja Leedus, mis peegeldab paranenud tulevikuväljavaateid.

Vaatamata üldisele optimismile on Rootsi majanduskasvu kiirus vaikselt pöörded maha võtmas, kasvades kolmandas kvartalis 2,8%. Peamiselt toimub see sisetarbimise stabiliseerumise arvelt, mida on seni stimuleerinud intressimäärade langus. Samuti oodatakse investeerimismahude kasvu olulist aeglustumist. Käesoleval aastal võib oodata Rootsi majanduskasvu jäämist 2% juurde. Eesti jaoks on kõige

olulisem Rootsi impordimahtude jätkuvalt tugev tõus ning sealsete pankade investeringuid soosiv hoiak.

Soome puhul saab rääkida aeglase taastumise jätkumisest, majandus kasvas kolmandas kvartalis 1,7%. Tarbijausaldus tõusis 2016. aastal kõrgemale pikaajalisest keskmisest tasemest ning on lähenemas viimase kümne aasta tipule, olles ühtlasi ELi kõrgeim. Positiivne trend kajastub otseselt majanduspildis, kus sisetarbimine on juba mõnda aega olnud peamiseks veduriks. Käesoleval aastal on võtmeküsimuseks võime kasvatada ekspordimahtusid, mis on seni osutunud komistuskiviks. Eesti seisukohast on sarnaselt Rootsiga oluline Soome impordimahtude jätkuv suurenemine.

LHV jaoks olulise sihtturu, Leedu, majanduskasv aeglustus kolmandas kvartalis 1,7% peale. Peamiseks põhjuseks selle taga oli ELi abifondide toetusega finantseeritavate projektide mahu vähenemine, mis avaldas märgatavat negatiivset mõju ehitus-sektorile. Kasvumootoriks on jätkuvalt tugev sisetarbimine, mida veab kiire palgakasv ja töötuse määra alanemine. Käesoleval aastal peaks Leedu majanduskasv kiirenema, võrreldes eelmise aasta ligikaudu 2% suuruse kasvuga. Täiendavat tõuget nähakse ELi toetusega finantseeritavate projektide mahu kasvus, kus vanalt toetusperioodilt uuele üleminek peaks hoogu koguma.

Eesti majanduse käekäiku eelmisel aastal iseloomustab tagantjäreli liialt optimistlikuks osutunud prognoosidele alla jäämine – hinnanguliselt ligi 1% juurde jääv kasv on kriisijärgse perioodi aeglaseim. Märkimisväärselt negatiivset mõju avaldasid suuresti välistest faktoritest tingitud raskused põlevkivitööstuses ja energeetikasektoris. Tulevalt viimaste aastate kesistest investeerimismahudest on ühtlasi aeglustunud Eesti majanduse potentsiaalne kasvukiirus. Eesti Keskpanga poolt detsembris avaldatud majandusprognoosis oodatakse käesoleval aastal majanduskasvu kiirenemist 2,6%-ni. Sissetulekute tõus jätkub, kuid inflatsiooni taastumine mõjutab oluliselt reaalpalkade kasvu. Sellest lähtuvalt muutuvad sisetarbimise kõrval järjest olulisemaks eksport ning investeringud. Valitsemissektori kulutusi peaks muuhulgas suurendama ELi eesistujariigi olemine ja 2017. aasta sügisel toimuvad kohalikud valimised. Jooksva aasta väljavaadet ümbritseb tavapärasest suurem määramatus uue koalitsiooni poolt realselt rakendatavate poliitikameetmete tõttu.

Eesti peamised majandusnäitajad*

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Eesti Panga prognoos		
									2015	2016E	2017E
SKP jooksevhindades (EUR miljard)	16,25	16,52	14,15	14,72	16,67	17,93	18,89	19,76	20,25	20,78	21,73
SKP püsivhindades***	7,7%	-5,4%	-14,7%	2,3%	7,6%	4,3%	1,4%	2,8%	1,4%	1,0%	2,6%
Eratarbimine****	9,0%	-4,9%	-15,3%	-1,6%	3,7%	4,3%	3,8%	3,3%	4,7%	3,4%	2,7%
Valitsemissektori tarbimine	6,6%	4,6%	-3,2%	-0,4%	1,3%	3,2%	1,9%	2,7%	3,4%	-0,4%	2,4%
Kapitali kogumahutus põhivarasse	10,3%	-13,1%	-36,7%	-2,7%	34,4%	12,7%	-2,8%	-8,1%	-3,3%	0,2%	4,1%
Eksport	12,6%	0,9%	-20,3%	24,0%	24,2%	4,8%	2,3%	3,1%	-0,6%	3,6%	3,4%
Import	13,0%	-6,2%	-30,6%	21,2%	27,2%	9,7%	3,2%	2,2%	-1,4%	5,0%	3,1%
Tarbijahinnaindeks	6,6%	10,4%	-0,1%	3,0%	5,0%	3,9%	2,8%	-0,1%	-0,5%	0,1%**	2,8%
Töötuse määr (% tööjõust)	4,6%	5,5%	13,5%	16,7%	12,3%	10,0%	8,6%	7,4%	6,2%	6,8%	8,2%
Jooksevkonto saldo (% SKPst)	-15,0%	-8,7%	2,5%	1,8%	1,3%	-1,9%	-0,4%	0,9%	2,2%	2,2%	1,5%
Valitsemissektori eelarve tasakaal (% SKPst)*****	2,7%	-2,7%	-2,2%	0,2%	1,2%	-0,3%	-0,2%	0,7%	0,1%	0,3%	-0,4%

* Näitajad on esitatud aastase muutusena protsentides, juhul kui pole märgitud teisiti;

** Tegelik;

*** SKP ja selle komponendid on esitatud aheldatud väärtustena;

**** Sisaldab kodumajapidamisi teenindavaid kasumitaotluseta institutsioone;

***** Valitsemissektori tulude ja kulude prognoos võtab arvesse nende meetmete mõju, mis olid prognoosi koostamise hetkeks piisava detailsusega teada.

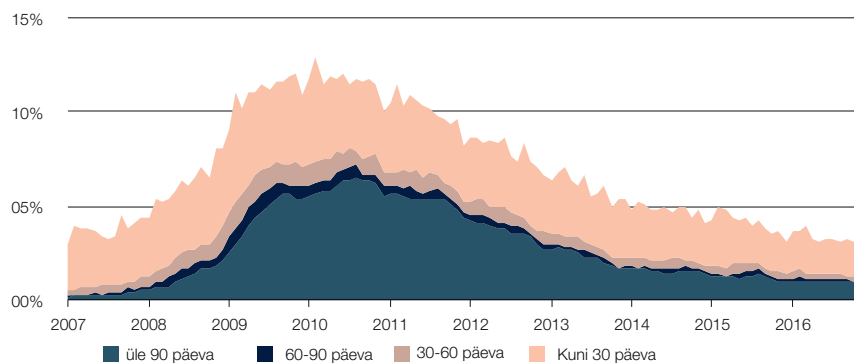
Allikad: Eesti Pank, Eurostat, Statistikaamet

LHV järgmise kaheteistkümneme kuu osas Eesti majanduses järske muutusi ei oota. Majanduskasv peaks kiireneva, kuid tõenäoliselt ei suudeta rakendada täit potentsiaali. Oluliseks muutujaks kujunevad uue koalitsiooni poliitikameetmed. Kiire palgakasv survestab niigi juba langevat ettevõtlussektori kasumit, mistõttu on järjest olulisem ettevõtete kohane misvõime ja edukus tootlikkuse tõstmisel. Sellega hakkama saamiseks oleks vaja kvalitatiivset hüpet investeringutes.

Majandussektorite lõikes on riskid keskmisest kõrgemad palgasurvet tundvas töötlevas tööstuses ja energetikaga seotud sektorites. Lisaks tuleks kõrgemat tähelepanu

pöörata veonduse ja laonduse ning ehitussektori riskidele, kus kasumite langus võrreldes eelmise aastaga on olnud märkimisväärne. LHV on järjest konservatiivsem kinnisvaraturu suhtes, jälgides kohaliku ja Skandinaavia turu arenguid. Rendirahavooprojektide osas on märkimisväärne oht, et arendatava mahu absorbeerimiseks ei pruugi lähiajal enam piisavalt nõudlust jätkuda ning rendihindades või vakantsuse määrades toimuvad korrektuurid.

Tähtjaks tasumata laenude osatähtsus laenuportfelligist

Allikas: Eesti Pank

Positiivsena saab esile tõsta soodsa finantseerimise keskkonna. Krediidiastutustest võetud laenujäägi kasv kiirenes eelmisel aastal. Laenude ja hoiuste suhe ning tähtjaks tasumata laenud püsivad jätkuvalt kriisijärgsetel madal tasemetel. Ajalooliselt madalad intressimäärad ja tugev pankadevaheline

konkurents on mõjutamas positiivselt kohalikke ettevõtjaid, mida viimased peaksid rohkem ära kasutama. Ka LHV soovib uute kasvuallikate leidmisel ja toetamisel suurelt ning tõhusalt kaasa lüüa, pakkudes ettevõtjatele pikaajalist koostööd ja väärtust loovat kaasamõtlemit.

Finantstulemused

miljonites eurodes	2012*	2013*	2014*	2015	2016
Hoiuste ja saadud laenude maht	279	352	457	633	778
Laenude netomaht	106	207	316	410	538
Fondide maht	252	374	504	570	974
Neto intressitulu	6,1	11,8	20,3	23,2	30,0
Neto teenustasutulu	6,5	9,5	12,8	14,7	19,2
Neto finantstulu	0,8	2,7	0,5	0,4	1,3
Netotulud	13,4	24,0	33,6	38,3	50,5
Kulud	14,0	16,7	21,7	24,1	28,9
Ärikasum	-0,7	7,3	11,9	14,3	21,7
Laenuprovisjonid	1,1	2,9	2,6	1,4	1,5
Tulumaksukulu	0,0	0,1	-0,4	-0,3	-0,3
Kasum lõpetatud tegevustelt	0,0	0,0	0,0	2,2	0,0
Kasum	-1,8	4,3	9,7	14,8	19,9
sh emaaettevõtte omanikele kuuluv osa	-1,8	4,2	9,2	13,7	17,8

*Finantstulemuste ülevaatlikus tabelis ei ole eraldatud Soome äritegevusega seotud tulusid ja kulusid, mis aastaaruandes on eraldatud kui lõpetatud tegevusvaldkond.

Grupi 2016. aasta maksueelne kasum jätkuvatelt tegevustelt ulatus 20,2 miljoni euroni ning puhaskasum 19,9 miljoni euroni. Maksueelne kasum kasvas võrreldes eelmise aastaga 60% (12,6 miljonit eurot jätkuvatelt tegevustelt). Neto intressitulud kasvasid 29% ning neto teenustasutulud 31%. Finantstulud kasvasid 198% võrra.

Grupi laenuportfellide kogumaht, millest on maha arvatud allahindlused, ulatus detsembri lõpuks 538 miljoni euroni (detsember 2015: 410 miljonit eurot). Portfellide maht kasvas aastaga 31%. Laenuportfellist suurima osa moodustavad laenud ettevõtetele, mis kasvasid aastaga 31% 377 miljoni euroni (2015: 286 miljonit eurot). Jaelaenude portfell kasvas aastaga 30% 166 miljoni euroni (2015: 128 miljonit eurot).

Grupi hoiuste maht kasvas aastaga 26% ning oli aasta lõpuks 777 miljonit eurot (2015: 617 miljonit eurot). Nõudmiseni hoiuste osakaal kõikidest hoiustest on tõusnud 80%-ni (31.12.2015: 68%).

Tegevuskulud kasvasid aastaga 20%.

Äriüksuste lõikes teenis 2016. aastal konsolideeritud AS LHV Pank 13,2 miljonit eurot, AS LHV Varahaldus 6,1 miljonit eurot ja UAB Mokilizingas 1,9 miljonit eurot kasumit. LHV Group eraldiseisvalt tõi 1,3 miljonit eurot kahjumit, kuivõrd tal puudub aktiivne äritegevus ning põhiline kulu on grupis intressikulu emiteeritud allutatud kohustustelt.

Likviidsus ja kapitaliseeritus

Grupi likviidsuse kattekordaja (LCR), mida arvutatakse vastavalt Basel Komitee määratlusele, oli detsembri lõpu seisuga 222,2% (31.12.2015: 271,6%). Grupp loeb likviidsuspuhvririte hulka raha ja võlakirjaportfellid, mis moodustasid bilansimahust 40% (31.12.2015: 44%). Grupi laenude ja hoiuste suhe 2016. aasta lõpus oli 70% (31.12.2015: 66%).

Grupi omavahendite tase seisuga 31.12.2016 oli 123,9 miljonit eurot (31.12.2015: EUR 100,5 miljonit). Grupp on raporteerimisperioodi lõpus hästi kapitaliseeritud, kapitali adekvaatsuse tase oli 22,3% (31.12.2015: 24,0%) ning esimese taseme omavahendite suhtarv 16,8% (31.12.2015: 16,7%).

Grupp kasutab krediidi- ja tururiski kapitalinõuete arvutamiseks standardmeetodit ning operatsiooniriski kapitalinõuete arvutamiseks baasmeetodit. Grupp on aruandeaastal ning võrreldaval perioodil täitnud kõiki kapitalinõueteid.

Igal aastal viiakse läbi sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP), mille eesmärk on tuvastada võimalik kapitalivajadus lisaks regulatiivsetele kapitalinõuetele.

Vastavalt Baseli Pangajärelevalve Komitee nõuetele arvatud finantsvõimenduse määr oli seisuga 31.12.2016 9,5% (31.12.2015: 7,5%). Finantsvõimenduse määr on grupi esimese taseme omavahendite ja panga kogu riskipositsiooni (sh riskipositsioon varadelt ja bilansiväliselt kohustustelt) jagatis. Aasta lõpu finantsvõimenduse määr on viimase kvartali kuude aritmeetiline keskmine.

Suhtarvud

miljonites eurodes	2016	2015	muutus	2014	muutus	2013	muutus
Puhaskasum	19,9	14,8	34%	9,7	53%	4,3	126%
Emaettevõtte omanikele kuuluv kasumiosa	17,8	13,7	30%	9,2	49%	4,2	119%
Keskmine omakapital	86,2	62,9	37%	43,1	44%	25,7	68%
Omakapitali tootlus (roe) % *	20,7	21,8	-1,1	21,4	-0,4	16,5	4,9
Varad, keskmine	846	656	29%	485	35%	366	33%
Varade tootlus (roa) %	2,4	2,3	0,1	2,0	0,3	1,2	0,8
Neto intressitulu	30,0	23,2	29%	16,5	41%	9,1	81%
Intressiriskile avatud varad, keskmine	832	641	30%	471	36%	360	31%
Neto intressimarginaal (nim) %	3,60	3,62	-0,02	3,50	0,14	2,53	0,97
Hinnavahe (spread) %	3,52	3,55	-0,03	3,44	0,11	2,48	0,96
Kulude ja tulude suhe %	57,2	62,8	-5,6	67,5	-4,7	71,6	-4,1

* Omakapitali tootluse suhtarv baseerub AS LHV Group omanikele omistatud kasumil ja omakapitalil ning ei sisalda mittekontrollivat osalust.

Suhtarvude selgitused

keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) =
(aruandeperioodi lõpu omakapital + eelmise perioodi lõpu omakapital) / 2

omakapitali tootlus (ROE) = puhaskasum (emaettevõtte omanike osa) / keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) * 100

varad, keskmine = (aruandeperioodi lõpu varad + eelmise aasta lõpu varad) / 2

varade tootlus (ROA) = puhaskasum / varad, keskmine * 100

neto intressimarginaal (NIM) = neto intressitulu / intressiriskile avatud varad, keskmine * 100

hinnavahe (SPREAD) = intressiriskile avatud varade intressitootlus – võõrkapitali hind

intressiriskile avatud varade intressitootlus =
intressitulu / intressiriskile avatud varad, keskmine * 100

võõrkapitali hind = intressikulu / intressiriskile avatud kohustused, keskmine * 100

kulude ja tulude suhe = tegevuskulud kokku / netotulud kokku * 100

Riskijuhtimine

Riskijuhtimise eesmärgiks on identifitseerida, hinnata, jälgida ja kontrollida kõiki Grupi tegevusega seotud riske. Grupi riskide identifitseerimise, mõõtmise, raporteerimise ja kontrolli põhimõtted on kehtestatud nõukogu poolt ning igapäevaselt korraldab riskide juhtimist Riskijuhtimise üksus. Riskide juhtimise eesmärgiks on identifitseerida, hinnata, jälgida ja juhtida kõiki LHV Grupi tegevusega seotud riske, kindlustamaks LHV Grupi usaldusväärsuse, stabiilsuse ja kasumlikkuse. Riskide juhtimine baseerub Grupis kolmel kaitseliinil. Esimene kaitseliin ehk äriüksused on vastutavad riskide võtmise ning juhtimise eest. Teine kaitseliin

– kuhu kuulub riskijuhtimise üksus – on vastutav riskijuhtimise raamistiku väljatöötamise ning ülalhoiu eest. Kolmas kaitseliin ehk siseaudit teostab sõltumatut kontrolli kogu Grupi protsesside, äritegevuse ning kontrollifunktsioonide üle. Riskijuhtimise protsessid ja eeskirjad vaadatakse regulaarselt vähemalt kord aastas üle ja uuendatakse vastavalt vajadusele.

Detailne ülevaade Grupi poolt võetud riskidest on esitatud aastaaruande lisa 3.

Kapitalibaas <i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2016*	31.12.2016	31.12.2015
Sissemakstud aktsiakapital	25 356	25 356	23 356
Ülekurss	45 892	45 892	33 992
Kasumi arvel moodustatud kohustuslik reservkapital	1 580	1 580	895
Muud reservid	-40	-40	-23
Eelmiste aastate jaotamata kasum/(kahjum)	10 517	10 517	-2 503
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-8 114	-8 114	-1 734
Aruandeperioodi kasum	17 816	17 816	13 705
Dividendi pakkumus (koos tulumaksuga)	-4 754	0	0
Mittekontrolliv osalus	0	0	1 945
Esimese taseme omavahendid kokku	88 253	93 007	69 633
Allutatud kohustused	30 900	30 900	30 900
Teise taseme omavahendid kokku	30 900	30 900	30 900
Piiranguid ületavad allutatud kohustused ja eelisaktiad	0	0	0
Neto-omavahendid kapitali adekvaatsuse arvutamiseks	119 153	123 907	100 533
Kapitalinõuded			
Keskvalitsused ja keskpangad standardmeetodil	1 498	1 498	0
Krediidasutused ja investeerimisühingud standardmeetodil	7 415	7 415	5 949
Äriühingud standardmeetodil	334 314	334 314	232 779
Jaenõuded standardmeetodil	114 689	114 689	106 445
Avalik sektor standardmeetodil	216	216	0
Eluasemekinnisvara standardmeetodil	7 079	7 079	0
Viivituses nõuded standardmeetodil	2 313	2 313	7 758
Investeeringufondide aktsiad ja osakud standardmeetodil	10 886	10 886	6 369
Muud varad standardmeetodil	7 610	7 610	5 712
Krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski kapitalinõuded kokku	486 020	486 020	365 012
Valuutariski kapitalinõue standardmeetodil	5 032	5 032	6 527
Intressipositsiooniriski kapitalinõue standardmeetodil	1 709	1 709	2 342
Aktsiapositsiooniriski kapitalinõue standardmeetodil	601	601	87
Krediidiväärtuse korrigeerimise riski kapitalinõue	24	24	0
Operatsiooniriski kapitalinõuded baasmeetodil	61 812	61 812	44 367
Kokku kapitalinõuded adekvaatsuse arvutamiseks	555 198	555 198	418 334
Kapitali adekvaatsus (%)	21,46	22,32	24,03
Esimese taseme kapitali suhtarv (%)	15,90	16,75	16,65

*auditeeritud numbrid, mis sisaldavad dividendi pakkumust

Grupi tütarettevõtete 2016. aasta ülevaade

AS LHV Pank konsolideerimisgrupp

AS LHV Pank on kodumaine pank. Panga klientideks on eraisikud, väikese ja keskmise suurusega ettevõtted ning institutsionaalsed investorid. LHV Panga esindused asuvad Tallinnas, Tartus ja Vilniuses (suletakse 31.03.2017) (Riia kontor suleti 31.03.2016). AS LHV Pankas töötab üle 250 inimese. Panga teenuseid kasutab üle 110 000 kliendi. AS LHV Pank on suurimaid maaklereid NASDAQ OMX Balti börsidel ja suurim maakler rahvusvahelistel turgudel Baltikumi jaeinvestoritele. Pank omab 65% tütarettevõttest AS LHV Finance, mis pakub järelmaksu- ja tarbimislaenude teenust.

Äritegevus

2016. aastal oli kasv kõigis ärisegmentides. Laenude kasv oli ootuspärane ja hoiuste mahu kasv ületas eelarvet.

Hoiuste maht kasvas aastaga 25%, ulatudes aasta lõpuks 785 miljoni euroni (2015: 629 miljonit eurot). Üleüldiselt madala intressimäära keskkonna tõttu on muutunud hoiuste struktuur. Kuna raha hoidmine tähtajalisel hoiustel ei ole enam atraktiivne, siis on LHV Pank kasutanud aktiivsete klientide ligimeelitamiseks likviidsuskonto kontseptsiooni. 2016. aasta jooksul oleme suutnud oluliselt vähendada deposiitide kontsentreerumist. Aasta lõpu seisuga oli ainult viis klienti, kelle deposiitide maht oli suurem kui 1% deposiitide kogumahust. Kokku moodustasid nad 8% deposiitide kogumahust. Oleme oluliselt suutnud suurendada jaepanganduse deposiitide osakaalu kõigist deposiitidest. Nõudmiseni hoiuste osakaal on tõusnud, moodustades detsembril lõpus 81% deposiitide kogumahust (aasta tagasi oli 71%).

Laenude maht kasvas aastaga 31%, jõudes 532 miljoni euroni (2015: 405 miljonit eurot). Laenuportfelliga suurima osa moodustavad laenud ettevõtetele, mis kasvasid aastaga 31% 377 miljoni euroni (31.12.2015: 286 miljonit eurot). Eraisikutele antud laenude portfelli kasvas aastaga 65% 86 miljoni euroni (31.12.2015: 52 miljonit eurot). AS LHV Pank on andnud laenu emaettevõtte AS LHV Group teisele tütar-ettevõttele UAB Mokilizingas, mille maht oli aasta lõpuks 31 miljonit eurot (2015: 33 miljonit eurot).

Sügisel alustas LHV Pank kodulaenu pakkumisega. Klientide huvi kodulaenu vastu oli kõrge kohe toote turule toomi-

sest alates. Ligikaudu pooled kodulaenu kliendid on olnud panga olemasolevad kliendid ja teine pool uued kliendid.

Uutest arendustest valmisid pangaliides ettevõtetele ja mobiilipanga täiendused. Pangaliidesega LHV Connect saavad ettevõtted liidestada oma pangakonto kasutusel oleva majandus- või raamatupidamistarkvaraga. LHV Connect võimaldab saada makseid, saada teavitusi maksete laekumisest ja saada konto väljavõtteid.

Panga organisatsiooniline struktuur jaotus kolmeks suuremaks ärivaldkonnaks: jaepangandus, privaatpangandus ja ettevõtete pangandus, ning kolmeks suuremaks tugivaldkonnaks: infotehnoloogia, finantsjuhtimine ja tugiteenused ning riskijuhtimine. Pangaüksused osakonnad on turundus- ja kommunikatsioon ning personalijuhtimine.

Aasta jooksul jagati ettevõtete laenude portfelli kaheks. Alla 250 000-eurosed laenud viidi ettevõtete panganduse valdkonnast jaepanganduse finantseerimise osakonda ja üle 250 000-eurosed laenud jäid ettevõtete panganduse valdkonda. Väiksemate laenude liigutamine jaepanganduse valdkonda oli oluline, et säilitada ettevõtete panganduse ja krediidianalüüsi fookus suurematel ja rohkem individuaalset analüüsi nõudvatel laenuklientidel. Alla 250 000-eurosed äri-laenud hakkasid edaspidi käima läbi kuluefektiivsema skoorimisprotsessi.

Esimese kvartali lõpus suleti Läti filiaal. Panga tegevus Lätis oli väikesemahuline. Pank lähtub oma plaanides eelkõige klientide ärihuvidest ja käib kaasas oma klientidega. Eesti ettevõtted vajavad täna teenuseid ja tuge pigem Lääne-Euroopa suunal ning sellega on otstarbekas arvestada ka Panga tegevuste ja teenuste arendamisel.

Aasta lõpus avati Tartu uus kontor. Aasta lõpus viidi läbi personali rahulolu-uuring. Uuringule vastas rekordiline arv inimesi ja uuringu koguhinnang oli läbi aegade kõrgeim.

Pank sai aasta jooksul mitme olulise tunnustuse osaliseks. Nasdaq kuulutas Panga Baltimaade parimaks börsiliikmeks. Uuringufirma Dive nimetas Panga Eesti parima teenindusega pangaks. CV-Keskuse korraldatud iga-aastases hinnatuima tööandja küsitluses tõusis Pank kaheksandaks.

Finantstulemused

Panga 2016. aasta puhaskasum ulatus 13,2 miljoni euroni, mida on 33% rohkem kui eelneval aastal (9,9 miljonit eurot). Seejuures kasvasid neto intressitulud 36% ning neto komisjoni- ja teenustasutulud 18%. Finantstulud olid 711% võrra kõrgemad, kui eelneval aastal.

Neto intressitulu suur kasv tuleneb laenude ja hoiuste mahu kasvust.

Teenustasutuludest annavad jätkuvalt suurima panuse tulud väärtpaberivahendusest. Kasvutrendi näitavad ka tulud kaartidelt ja arveldustelt.

Tegevuskulud kasvasid aastaga 15%, mis on ootuspärane praeguses kiires kasvufaasis ning äritegevuse arendamise valguses.

Laenudest tulenevad kahjud olid 164% võrra suuremad, kui eelneval aastal.

Organisatsioon

Panga organisatsiooniline struktuur jaotus kuueks suuremaks valdkonnaks: jaepangandus, privaatpangandus, ettevõtete pangandus, infotehnoloogia, finants- ja tugiteenused ning riskijuhtimine (sh vastavuskontroll).

Konsolideeritud kasumiaruanne ja muu koondkasumiaruanne,

miljonites eurodes	2016	2015	muutus
Neto intressitulu	25,55	18,76	36%
Neto teenustasutulu	5,72	4,85	18%
Neto finantstulud	1,00	0,12	711%
Neto tegevustulud kokku	32,27	23,73	36%
Muud tulud	0,38	0,09	331%
Tegevuskulud	-17,64	-15,38	15%
Laenukahjumid	-1,77	-0,67	164%
Lõpetatud tegevused	0,00	2,18	-100%
Puhaskasum	13,24	9,94	33%

Ärimahud,

miljonites eurodes	31.12.2016	31.12.2015	muutus
Laenuportfell	531,8	405,4	31%
Võlakirjaportfell	64,9	103,0	-37%
Hoiused	785,0	629,0	25%
Omakapital	80,2	61,4	31%
Pangas varasid hoidvate Klientide arv	112 998	83 081	36%

AS LHV Varahaldus

AS LHV Varahaldus tegeleb investeerimisfondide haldamisega. LHV Varahalduse põhilised äriüksused on investeerimisüksus, riskijuhtimise üksus, operatsioonide üksus ning müügi- ja klienditeeninduse üksus.

LHV Varahaldus jaoks oli 2016. aasta olulisim sündmus AS-i Danske Capital omandamine ja selle ühendamine. Ostu- ja müügileping Danske Bank A/S ja Danske Bank A/S Eesti filiaaliga sõlmiti 29. jaanuaril. Pärast lepingu sõlmimist alustas LHV Varahaldus vajalike lubade taotlemist Danske Capitali omandamiseks ja load väljastati aprillis. Kohe peale aktsiate ostu- ja müügitehingu lõpuleviimist 2. mail alustas LHV Varahaldus kahe fondivalitseja ühendamist. Ühinemine jõustus 28. juulil, bilansipäevaga 1. mai. LHV Varahaldus oli ühinemises omandav ettevõtte. Ühinemise tulemusena Danske Capitali liikvideeriti ja LHV Varahaldus sai selle õigusjärglaseks.

Kolm fondit, millel ei olnud kliente, likvideeriti ühinemisel. Augustis ühines LHV Maailma Aktsiad Fond kui omandav fond Danske Invest New Europe fondiga. LHV äriplaani kuulub ka ühinemine sarnase strateegiaga pensionifondidega. Sarnased teise samba fondid ühinevad 3. mail 2017. 2016. aastal asutas LHV Varahaldus uued passiivselt juhitud teise samba ja kolmanda samba pensionifondid, mis alustasid oma tegevust 10. novembril. Aasta lõpus haldas LHV Varahaldus 9 kohustuslikku pensionifondi (peale fondide kavandatud ühinemist väheneb see arv kuuele), 4 vabatahtlikku pensionifondi (peale kavandatud ühinemist 3) ja ühte eurofondi, ning pakkus investeerimisnõustamist ühele eurofondile (SEF-LHV Persian Gulf Fund, mis ühines LHV Pärsia Lahe Fondiga 2015. aastal).

Danske Capitali omandamise rahastamiseks suurendas LHV Varahaldus veebruaris aktsiakapitali 8,2 miljoni euro võrra 12,0 miljoni eurole. Arvestades jooksvat kasumit ja kapitalinõuete vähendamist fondivalitsejate ühinemise tulemusena vähendas LHV Varahaldus oma aktsiakapitali enne aasta lõppu 2,7 miljoni euro võrra.

2016. aastal teenis LHV Varahaldus puhaskasumit summas 6,1 miljonit eurot, mis on 1,5 miljonit eurot rohkem kui aasta varem. Puhaskasumit kasvas 3,7 miljoni euro võrra 12,9 miljoni eurole. Tulude suurenemisest tuli 3,0 miljonit eurot ärimahtude suurenemisest Danske Capitaliga ühinemise tulemusel. Ärikulud kasvasid 2,1 miljoni euro võrra ja moodustasid 6,9 miljonit eurot. Danske Capitali omandamine ja ülevõtmine tekitas 6,6 miljonit eurot immateriaalset vara koos kliendilepingutega, mida amortiseeritakse mitme

aasta jooksul. Kliendilepingute amortisatsioon suurendas 2016. aastal kulusid 0,4 miljonit eurot. Mahtude kasvades teise samba fondide haldustasud vähenevad. Seetõttu vähenevad LHV aktiivselt juhitud pensionifondide haldustasud alates 2017. aasta veebruarist, mil uued määrad jõustuvad, keskmiselt 19%. Haldustasude vähenemine teise samba klientide jaoks on kasu Danske Capitali tehingust.

LHV kohustuslike pensionifondide klientide arv kasvas aastaga 46,0 tuhande võrra, moodustades 173,1 tuhat. Danske Capitali omandamise raames ülevõetud pensionifondid oli aasta lõpus kokku 33,3 tuhat klienti. LHV poolt hallatud fondide mahud kasvasid 404 miljoni euro võrra 974 miljoni euroni, millest 253 miljonit eurot saab panna tehinguga seotud pensionifondide arvele aasta lõpu seisuga. LHV Varahalduse II samba fondide turuosad kasvasid 21,0%-lt 30,5%-le mahuliselt ja 19,8%-lt 26,6%-lt aktiivsete klientide arvult 2016. aastal.

Ehkki aasta jooksul toimus mitu aktsiaturu langust, taastusid turud kiiresti. Aktiivselt juhitud pensionifondid vältisid suuri investeerimisriskide võtmist, ja fondid navigeerisid sujuvalt mööda kõikidest turukõikumistest. Meie lipulaev – LHV Pensionifond L – lõpetas aasta oma kategoorias teise kohaga (+3,6%). Konservatiivsete fondide hulgas saavutas LHV Pensionifond S aasta kõrgeima tootluse (+2,1%).

Neljandas kvartalis võttis Riigikogu vastu kauaoodatud investeerimisfondide seaduse, mis reguleerib fondivalitsejate ja fondide tegevust. Seaduse jõustumisel 10. jaanuaril 2017 langetatakse LHV Varahaldusele esitatavaid kapitalinõudeid ja kaotatakse II samba fondidest väljumise tasud (2016. aastal teenitud tulu: 0,45 miljonit eurot).

Finantstulemused

miljonites eurodes	2016	2015	muutus
Neto teenustasutulu	12,9	9,2	40%
Muud finantstulud	0,2	0,3	-33%
Netotulud kokku	13,1	9,5	38%
Tegevuskulud	-6,9	-4,8	44%
Puhaskasum	6,1	4,7	30%
Valitsetavate fondide maht	974	570	71%
Kohustuslike pensionifondide klientide arv (tuhandetes)	204	147	39%

UAB Mokilizingas

Järelmaks

Järelmaksu segmendis jätkab Mokilizingas töötamist tihedas koostöös oma peamiste partneritega – Bite Lietuva ja Kesko Senukai, käivitades hooajalisi kampaaniad ja toetades müüki. 2016. aastal moodustas järelmaksu müük 36,9 miljonit eurot (2015: 38,6 miljonit eurot). Sõlmitud lepingute arv vähenes 4%, kuid keskmine lepingusumma jäi samaks. Marginaalid jäid samale tasemele, vähenedes mõnevõrra võrreldes 2015. aastaga seoses aastalõpu kampaaniate suurendamisega.

Tarbimislaen

Tarbimislaenude müük moodustas 8,0 miljonit eurot ja vähenes 16% võrreldes 2015. aastaga. Sõlmitud lepingute arv on püsunud stabiilne, aga keskmine lepingu summa on vähenenud 16%. Marginaalid on stabiilsed ja natuke kasvanud võrreldes 2015. aastaga.

Pärast krediitkaardi pilootprojekti edukat käivitamist alustati 2016. aasta neljandas kvartalis teise etapi elluviimist. Väljastatud kaartide arv jõudis 2016. aasta lõpus nelja tuhandeni ja krediidilimiit oli kokku 5,5 miljonit eurot. Keskmine krediidilimiit kaardi kohta on 1400 eurot, mis on prognoosist 40% kõrgem. Ka keskmine kulutus kuus on oodatust suurem. Samas on kaardikasutus endiselt madal: 25% aktiveeritud kaartidest on teostanud vähemalt ühe tehingu. 2017. aasta I kvartali eesmärkideks on tõsta kaardikasutuse määra ja klientide teadlikust tootest. Sealhulgas keskendutakse olemasolevatele kaardiomanikele, et saavutada uueneva saldo jaoks seatud eesmärgid.

Leedu mitte-pankade tarbijakrediidi segmendis oli aasta olulisemaks sündmuseks regulatsioonide muutus 2016. aasta II kvartalis, mis karmistas klientide hindamist ja seadis näiteks abielus klientide tulude ja kohustuste hindamisele konservatiivsemad nõuded. See tekitas turul tormilisust ja mõjutas oluliselt müüki, eriti tarbimislaenude osas.

Järelmaksu segmendis arendasid Mokilizingas ja Bite arvete konsolideerimise projekti. Klientidel on nüüd võimalus saada Bite ja Mokilizingase käest üksainus arve nii sideteenuste kui ka telefoni rendi eest. See annab mõlemale ettevõttele suurema paindlikkuse edendada lisamüüki ja kasutada sidefirma võimalusi hilinenud maksete haldamisel.

Mokilizingas käivitas uuenenud iseteenindusliku veebi-keskkonna. See on suur samm kõikide kliendiprotsesside ühendamise suunas, kuna kõik järgmised projektid kavandatakse samal viisil. Uus süsteem võimaldab klientidel võtta tarbimislaenu ilma kohustusliku registreerimiseta. Kliendi administreerimise ja aktsepteerimise protsess on kiirem ja kasutajasõbralikum.

Senukai krediitkaardi müük algas detsembris, ehkki müügi-kampaania käivitub alles 2017. aasta I kvartalis. Mokilizingas teostas ka integratsiooni Leedu keskpanga kohustusliku laenuandmebaasiga.

2017. aasta I kvartalis keskendutakse sisemiste protsesside optimeerimisele ja tõhusamate rahastamislahenduste väljatöötamisele eesmärgiga suurendada maksimaalselt müüki Leedu keskpanga rangemate nõuete valguses. Edasine arendustöö hõlmab uusi teenuseid, mille eesmärk on parandada kliendikogemust kõikidel müügikohtade ja e-kaubanduse platvormidel.

LHV Groupi ühingujuhtimine

Nõukogu

Rain Lõhmus on LHV asutaja ja nõukogu esimees. Ta on AS-i LHV Pank, AS-i Audentes ja AS-i Arco Vara nõukogu liige ning teiste ettevõtete juhatuse ja nõukogu liige. Rain Lõhmus on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli ja Harvard Business School-i juhtimisprogrammi. Ta on Eesti Suurettevõtjate Assotsiatsiooni liige. Rain Lõhmus omab 2 628 367 ja temaga seotud isikud omavad 3 939 639 AS-i LHV Group aktsiat.

Raivo Hein on OÜ Kakssada Kakskümmend Volti omanik ja juhatuse liige. Ta on AS-i LHV Pank nõukogu liige ning teiste ettevõtete juhatuse ja nõukogu liige. Raivo Hein on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli. Raivo Hein ei oma AS-i LHV Group aktsiaid. OÜ Kakssada Kakskümmend Volti omab 490 190 AS-i LHV Group aktsiat.

Heldur Meerits on AS-i Amalfi omanik ja juhatuse liige. Ta on AS-i LHV Pank, AS-i Audentes ja Kodumaja AS-i nõukogu liige ning teiste ettevõtete juhatuse ja nõukogu liige. Heldur Meerits on lõpetanud Tartu Ülikooli majandusteaduskonna. Ta on SA Avatud Eesti Fond, SA Dharma ja teiste sihtasutuste nõukogu liige. Heldur Meerits ei oma AS-i LHV Group aktsiaid. AS Amalfi omab 951 978 AS-i LHV Group aktsiat.

Tiina Mõis on AS-i Genteel omanik ja juhataja. Ta on AS-i LHV Pank, AS-i Baltika ja teiste ettevõtete nõukogu liige. Tiina Mõis on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli. Tiina Mõis ei oma AS-i LHV Group aktsiaid. AS Genteel omab 999 456 AS-i LHV Group aktsiat.

Sten Tamkivi on Teleporti tegevjuht. Enne Teleporti kaas-asutamist ettevõtjana (Entrepreneur in Residence) Andreessen Horowitz-is, oli Sten esimeste Skype juhtivtöötajate hulgas. Ta on mitmete ettevõtete juhatuse ja nõukogu liige. Sten Tamkivi omab 355 ja Seikatsu OÜ omab 1 825 AS-i LHV Group aktsiat.

Tauno Tats on Ambient Sound Investments OÜ juhatuse liige. Ta on EFTEN Kinnisvarafond AS-i nõukogu liige ning teiste ettevõtete juhatuse ja nõukogu liige. Tauno Tats on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli. Tauno Tats ei oma AS-i LHV Group aktsiaid. Ambient Sound Investments OÜ omab 1 595 620 AS-i LHV Group aktsiat.

Juhatus

Andres Viisemann on LHV asutaja ja LHV pensionifondide juht. Ta on AS-i LHV Pank, AS-i LHV Varahaldus ja AS-i Fertilitas nõukogu liige ning teiste ettevõtete juhatuse ja nõukogu liige. Andres Viisemann on lõpetanud Tartu Ülikooli ja omandanud magistrikraadi INSEAD-is rahvusvahelise ärijuhtimise erialal. Ta on Eesti Haigekassa nõukogu liige. Andres ei oma AS-i LHV Group aktsiaid. Temaga seotud isikud omavad 2 487 269 AS-i LHV Group aktsiat.

Madis Toomsalu on AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Varahaldus nõukogu esimees. Madis Toomsalu omab 13 775 AS-i LHV Group aktsiat.

Tütarihingute nõukogud ja juhatused

AS LHV Pank

Nõukogu: Madis Toomsalu (esimees), Raivo Hein, Heldur Meerits, Tiina Mõis, Rain Lõhmus, Sten Tamkivi, Andres Viisemann

Juhatus: Erki Kilu (esimees), Jüri Heero, Andres Kitter, Meelis Paakspuu, Indrek Nuume, Martti Singi

AS LHV Finance

Nõukogu: Erki Kilu (esimees), Rain Lõhmus, Veiko Poolgas, Jaan Koppel

Juhatus: Nele Roostalu

AS LHV Varahaldus

Nõukogu: Madis Toomsalu (esimees), Erki Kilu, Andres Viisemann

Juhatus: Mihkel Oja (esimees), Joel Kukemelk

Cuber Tehnology OÜ

Juhatus: Jüri Laur

UAB Mokilizingas

Nõukogu: AS LHV Group, AS LHV Pank, KŪB "RAZFin", UAB "K2Z"

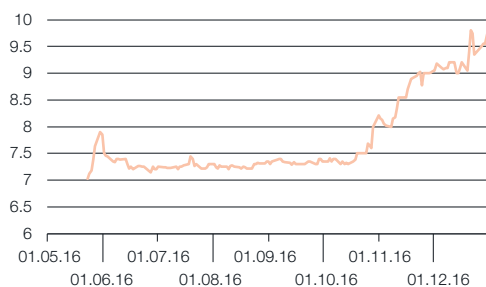
Juhatus: Erki Kilu, Mantas Jonuška, Benas Pavlauskas, Jurgis Rubaževičius

Tegevjuht: Benas Pavlauskas

LHV emiteeritud aktsiad ja võlakirjad

LHV Group täitis viis aastat tagasi aktsionäridele antud lubaduse, emiteerides 2 miljonit uut aktsiat ja noteerides kõik oma aktsiad NASDAQ Tallinna börsil 23. mail 2016. See oli esimene noteerimine rohkem kui viie aasta jooksul. Aktsia sai börsil hea vastuvõtu ja aasta lõpuks oli aktsiahind tõusnud 37,5%, jõudes 9,74 euroni.

Viimane hind

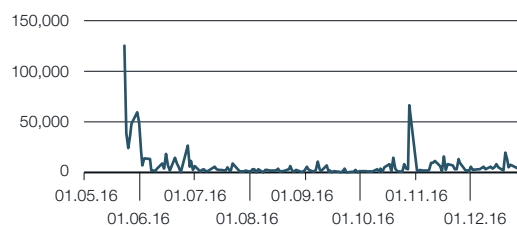
2016. aasta jooksul vahetas börsil omanikku 1,1 miljonit aktsiat 8,65 miljoni euro eest.

Aktsiaoptsioonid

2014. aastal kinnitas AS-i LHV Group üldkoosolek AS-i LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete juhatuse liikmetele ja nendega võrdsustatud töötajatele ning osakonna-juhtidele ja nendega võrdsustatud töötajatele aktsiaoptsioonide väljastamise tingimused. Aktsiaoptsioonide väljastamise eesmärgiks on juhatuse liikmete ja töötajate huvide efektiivsem ühildamine aktsionäride ja klientide huvidega. Samuti konkurentidega võrdväärse ja tervikliku tasustamissüsteemi pakkumine tööjõuturul. LHV kompensatsioonisüsteem koosneb ainult kahest sambast: põhipalgast ja aktsiaoptsioonidest. Puuduvad muud varjatud boonused lisamaksete, tasuta teenuste või firmaauto kasutamise näol. Sarnaselt 2014. aastale väljastati aktsiaoptsioone ka 2015. ja 2016. aastal. Suure tõenäosusega väljastatakse aktsiaoptsioone ka 2017. aastal.

Aktsiaoptsioonide saamine ja suurus sõltusid ettevõtte üldiste ning juhatuse liikmete ja töötajate individuaalsete tegevusemärkide edukast täitmisest. 2016. aasta alguses väljastati aktsiaoptsioone 49 inimesele, summas 826 tuhat eurot. 2015. aastal väljastati aktsiaoptsioone 48 inimesele, summas 681 tuhat eurot. 2014. aastal väljastati aktsiaoptsioone 35 isikule kogusummas 645 tuhat eurot. Aktsiaoptsioonide saamiseks sõlmiti juhatuse liikmete ja töötajate aktsiaoptsioonilepingud kolmeaastase perioodiga. 2014. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 01.07.2017-30.09.2017 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab

Kogus

2016. aasta lõpus oli LHV Grupil üle 5100 aktsionäri, kellest 86,7% olid ka LHV Panga kliendid. Neile järgnesid Swedbanki kliendid (9,3%) ja SEB kliendid (3,7%). 78% aktsionäridest olid ettevõtted ja 22% olid eraisikud.

LHV on kahel korral emiteerinud allutatud võlakirju Nasdaq Tallinna Börsil. Neist esimene lõpeb 2024. aastal ja teine 2025. aastal. 2016. aastal uusi võlakirju ei emiteeritud ega lunastatud. 2016. aastal kaubeldi võlakirjadega kogusummas 1,3 miljonit eurot.

2016. aasta lõpuks oli LHV Grupi ligi 1000 võlakirjaomanikku, kellest 70,3% olid ka LHV Panga kliendid. Neile järgnesid Swedbanki kliendid (14,7%) ja SEB kliendid (11,39%). Investoritest olid 68% ettevõtted ja 32% olid eraisikud.

omandada hinnaga 2 eurot aktsia kohta. 2015. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 01.05.2018-31.07.2018 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 2,4 eurot aktsia kohta. 2016. aastal väljastatud aktsiaoptsioonide realiseerimiseks on aktsiate märkimisperiood ajavahemikul 01.05.2019-31.07.2019 ning 1-eurose nimiväärtusega aktsiaid saab omandada hinnaga 3 eurot aktsia kohta.

Juhatuse liikmetel ja töötajatel ei olnud võimalik aktsiaoptsioonide asemel võtta välja määratud summat rahas. Aktsiaoptsioone ei saa vahetada, võõrandada, pantida ega koormata. Aktsiaoptsioone saab pärida. Aktsiaoptsioonileping kaotab kehtivuse töölepingu ennetähtaegsel lõpetamisel töötaja algatusel, milles saab teha erandeid AS-i LHV Group nõukogu, ja töölepingu erakorralisel ülesütlemisel tööandja poolt töötajast tuleneval põhjusel. Vastavalt krediidiasutuste seadusele saab

AS-i LHV Group nõukogu vähendada väljastatud aktsiaoptsioonide arvu või aktsiaoptsioonid tühistada, kui ettevõtte üldised majandustulemused on eelneva perioodiga võrreldes märkimisväärselt halvenenud, ettevõtte juhatuse liige või töötaja ei täida enam tulemuskriteeriume, ettevõtte ei täida enam usaldatavusnormatiive või ettevõtte riskid ei ole adekvaatselt kaetud omavahenditega või tulemustasul määratamisel on tuginetud andmetele, mis osutusid olulisel määral ebatäpseks või ebaõigeks.

Hea ühingujuhtimise tava aruanne

Käesolev aruanne on koostatud kooskõlas Eesti raamatupidamise seadusega ning annab ülevaate AS-i LHV Group (LHV) juhtimisest ja juhtimise vastavusest NASDAQ OMX Tallinna Börsi ja Finantsinspektsiooni heale ühingujuhtimise tavale. LHV järgib head ühingujuhtimise tava, välja arvatud juhul, kui käesolevas aruandes ei ole märgitud teisiti.

1. Üldkoosolek

LHV on aktsiaselts, mille juhtimisorganiteks on aktsionäride üldkoosolek, nõukogu ja juhatus.

Üldkoosolek on LHV kõrgeim juhtimisorgan, kus aktsionärid teostavad oma õigusi. Üldkoosoleku esmased ülesanded on põhikirja muutmine, aktsiakapitali suurendamine ja vähendamine, vahetusvõlakirjade väljalaskmise otsustamine, nõukogu liikmete valimine ja volituste pikendamine, nõukogu liikmete ennetähtaegne tagasikutsumine, majandusaasta aruande kinnitamine ja kasumi jaotamine, aktsioptionsiprogrammi kinnitamine, audiitori(te) arvu määramine, audiitori(te) nimetamine ja tagasikutsumine ning muude seaduse ja põhikirjaga üldkoosoleku pädevusse antud küsimuste otsustamine.

Põhikirja muutmise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud häälest. Põhikirja muutmise otsus jõustub vastava kande tegemisel äriregistrisse. Äriregistrile esitatavale avaldusele lisatakse üldkoosoleku otsus põhikirja muutmise kohta, üldkoosoleku protokoll ja põhikirja uus tekst.

Igal aktsionäril on õigus osaleda üldkoosolekul, võtta üldkoosolekul sõna päevakorras esitatud teemadel ning esitada põhjendatud küsimusi ja teha ettepanekuid.

Üldkoosoleku kutsub kokku juhatus. Korraline üldkoosolek, mille päevakorras on majandusaasta aruande kinnitamine, toimub vähemalt üks kord aastas. Juhatus kutsub korralise üldkoosoleku kokku hiljemalt kuue kuu jooksul majandusaasta lõppemisest. Korralise ja erakorralise üldkoosoleku toimumisest teatab juhatus ette vähemalt kolm nädalat.

Üldkoosoleku päevakord, juhatuse ja nõukogu ettepanekud, otsuste eelnõud ja muud asjakohased materjalid tehakse aktsionäridele kättesaadavaks enne üldkoosolekut. Materjalid tehakse kättesaadavaks LHV veebilehel. Aktsionäridele antakse võimalus esitada küsimusi päevakorras nimetatud teemade kohta enne üldkoosoleku toimumise päeva ja need avaldatakse koos vastustega LHV veebilehel.

Üldkoosolekul osalemiseks õigustatud aktsionäride ring määratakse aktsiaraamatu alusel seisuga seitse päeva enne üldkoosoleku toimumist.

2016. aastal toimus üks korraline aktsionäride üldkoosolek. Erakorralisi üldkoosolekuid ei toimunud. 21. aprillil 2016 toimunud korralisel aktsionäride üldkoosolekul otsustati

kõikide LHV aktsiate noteerimine Nasdaq Tallinna Börsi Balti aktsiate põhinimekirjas ja suurendati LHV aktsiakapitali tingimuslikult. Lisaks kinnitati 2015. aasta majandusaasta aruanne ja jaotati 2015. a majandusaasta kasum, anti ülevaade 2016. a esimese kvartali majandustulemustest ning kiideti heaks dividendipoliitika. Üldkoosolek toimus eesti keeles.

2016. aastal oli üldkoosoleku juhataja AS-i LHV Pank juridilise osakonna juht Daniel Haab, kes tutvustas üldkoosoleku läbiviimise protseduuri ja juhatusele ettevõtte tegevuse kohta küsimuste küsimise korda.

2016. aastal osalesid üldkoosolekul juhatuse liige Erkki Raasuke, nõukogu esimees Rain Lõhmus, nõukogu liikmed Andres Viisemann, Tiina Mõis, Heldur Meerits, Raivo Hein, Sten Tamkivi ja Tauno Tats ning audiitor Verner Uibo.

Ühelgi aktsionäril ei ole aktsiaid, mis annaksid neile spetsiifilisi kontrolliõigusi ja hääleõigusi. LHV ei ole teadlik aktsionäridevaheliste kokkulepete olemasolust, mis käsitlevad aktsionäriõiguste kooskõlastatud teostamist.

Olulist osalust omavad aktsionärid on Rain Lõhmus ja temaga seotud isikud 25,9% ning Andres Viisemann ja temaga seotud isikud 9,81%.

2. Juhatus

Juhatus on LHV juhtimisorgan, mis esindab ja juhib LHV-d. Juhatusel on liikmed valib ja kutsub tagasi nõukogu. Juhatusel on vajalik tema nõusolek. Vastavalt LHV põhikirjale koosneb juhatus ühest kuni viiest liikmest. Juhatusel on ühe liikme valimise tähtaeg on viis aastat, kui nõukogu ei otsusta teisiti. Juhatusel on liikme ametiaja pikendamist ei või otsustada varem kui üks aasta enne ametiaja kavandatavat möödumist ja pikemaks ajaks, kui on seaduses või põhikirjas ettenähtud ametiaja ülemmäär. Juhatusel on üle kahe liikme, määrab nõukogu juhatuse esimehe. Juhatusel on ühe liikme korraldab juhatuse tööd. Nõukogu võib juhatuse liikme sõltumata põhjusest tagasi kutsuda. Juhatusel on liige võib juhatusest tagasi astuda sõltumata põhjusest, teatades sellest nõukogule. Juhatusel on liikmepingust tulenevad õigused ja kohustused lõpevad vastavalt lepingule.

LHV juhatuse liige oli kuni 05. detsembrini 2016 Erkki Raasuke. Sama kuupäeva otsusega valiti uueks juhatuse liikmeks Madis Toomsalu. Nõukogu on sõlminud juhatuse liikme lepingu Madis Toomsaluga. Nõukogu otsustab juhatuse liikmete tasustamise põhimõtted ja kompensatsioonid juhatuse liikme lepingu ennetähtaegse lõpetamise puhul.

Juhatus teostab igapäevaseid juhtimisotsuseid iseseisvalt, lähtudes LHV ja aktsionäride parimatest huvidest ning jättes kõrvale isiklikud ja kontrolliva aktsionäri huvid. Juhatusel liikme ülesandeks on LHV igapäevane juhtimine ja ettevõtte esindamine, samuti LHV tegutsemise suunamine välisringkonnas ja suhtlemine investoritega, LHV strateegia väljatöötamise koordineerimine ja selle rakendamine olles LHV suuremate tütarettevõtete aktiivne nõukogu esimees.

Juhatus tagab LHV tegevusvaldkonnast lähtudes LHV tegevuses sobiva riskijuhtimise ja sisekontrolli toimimise. LHV sisekontrolli süsteem hõlmab kõiki tegevusi, mida viivad ellu LHV nõukogu, juhtkond ja kõik töötajad, et tagada tegevuse tõhusus, adekvaatne riskide kontroll, nii sise- kui ka välisarundluse usaldusväärsus ja vastavus tegelikkusele, kõikide õigusaktide tingimusteta täitmine. Sisekontrolli süsteem katab kõiki äri-, tugi- ja kontrolliüksuseid.

LHV riskijuhtimise eesmärgiks on riske ära tunda, neid õigesti mõõta ning juhtida. Laiemas plaanis on riskijuhtimise eesmärgiks ettevõtte väärtuse suurendamine kahjude minimeerimise ning tulemuste volatiilsuse vähendamise kaudu.

Riskijuhtimine baseerub LHV-s tugeval riskikultuuril ning on üles ehitatud kolme kaitseliini põhimõttel, kus esimene kaitseliin ehk ärivaldkonnad on vastutavad riskide võtmise ning igapäevase juhtimise eest. Teine kaitseliin ehk riskijuhtimise valdkond on vastutav riskijuhtimise meetodikate väljatöötamise ning riskide raporteerimise eest. Kolmas kaitseliin ehk siseaudit teostab sõltumatut järelvalvet kogu organisatsioonile.

2.2. Juhtide tasustamise põhimõtted

LHV tasustamise põhimõtete eesmärk on õiglase, motiveeriva, läbipaistva ja seadusega vastavuses oleva tasustamise korraldamine.

Juhatusel liikmete töötasude üle on otsustamisõigus nõukogul. Töötasukomitee vaatab kord aastas üle juhatuse tasustamise alused. Juhatusel liikmete tegevuse hindamisel võtab Töötasukomitee eelkõige arvesse konkreetse juhatuse liikme tööülesandeid, tema tegevust, kogu juhatuse tegevust, samuti LHV majanduslikku olukorda, äritegevuse hetkeseisu ja tulevikusuundi võrdluses samasse majandussektorisse kuuluvate äriühingute samade näitajatega.

Juhatusel liikme tasu, kaasaarvatud optsiooniprogramm, peab olema selline, mis motiveerib isikut tegutsema LHV parimates huvides. Juhatusel liikmete põhipalgad lepitakse kokku töölepinguga, juhatuse esimehe põhipalk juhatuse liikme lepinguga. Sisekontrolli ja riskijuhtimist teostatavate juhatuse liikmete või töötajate tasustamise põhimõtted peavad tagama nende sõltumatuse ja objektiivsuse riskijuhtimise/sisekontrolliga seotud ülesannete täitmisel. Nime-

tatud töötajate tasustamine ei tohi oleneda kontrollitavate valdkondade tulemustest, seatud eesmärgid peavad olema üksiktöötaja tasandil kirjeldatud.

LHV juhendub tulemuste mõõtmiseks kasutatavate peamiste kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete ning riski hindamise mõõdikute seadmisel järgmistest põhimõtetest:

- LHV poolt väljatöötatud tulemuskriteeriumid ei tohi stimuleerida ülemäärast riskide võtmist või ebasobivate toodete müüki.
- Tulemuskriteeriumid ei tohi sisaldada üksnes tegevuse tõhususe näitajaid (näiteks kasum, tulud, tootlikkus, kulud ja mahunäitajad) või turupõhiseid näitajaid (näiteks aktsia hind või võlakirjade tootlus) vaid peavad olema korrigeeritud riskipõhiste näitajatega (näiteks kapitali adekvaatsus, likviidsus).
- Riskide ja tulemuste mõõtmiseks kasutatavad kriteeriumid peavad olema võimalikult tihedalt seotud kindlaksmääratud töötajaga, kelle tulemusi mõõdetakse, tehtavate otsustega ning peaksid tagama, et tasude määramise protsessil on töötajate käitumisele asjakohane mõju.
- Tulemuskriteeriumide väljatöötamisel tuleb kasutada nii kvantitatiivseid kui ka kvalitatiivseid ning samuti absoluutseid ja suhtelisi kriteeriumeid asjakohaselt tasakaalustatuna.
- Kvantitatiivsed kriteeriumid peavad hõlmama ajavahemikku, mis on piisavalt pikk, et võtta arvesse kindlaksmääratud töötajate või äriüksuste võetud riske, ning need peaksid olema riskiga korrigeeritud ja sisaldama majandusliku tõhususe mõõdikuid.
- Kvalitatiivsete kriteeriumide näiteks on strateegiliste eesmärkide täitmine, klientide rahulolu, riskijuhtimispoliitika järgimine, organisatsioonisiseste ja -väliste eeskirjade täitmine, juhtimisoskus, meeskonnatöö, loovus, motivatsioon ning koostöö teiste äriüksuste ja sisekontrolli funktsiooni täitjatega.

LHV rakendab pikaajalist tulemustasude maksmise programmi ehk optsiooniprogrammi. Juhatusel liikmete, tippjuhtkonna ja optsiooniprogrammi lisatud võtmeisikute (sh juhatuse liikmega võrdsustatud töötajate) põhipalgale lisandub iga-aastane tulemustasu, mille suurus või väljastamine on vastavuses individuaalsete ja LHV eesmärkide täitmise või mittetäitmisega. Optsiooniprogrammi tulemustasu määramise alused peavad olema objektiivsed ja põhjendatud ning määrama eelnevalt kindlaks ajaperioodi, mille eest tulemustasu makstakse. Tulemustasu instrumendiks on 100% aktsiaoptsioonid.

Juhatusel liikme lahkumishüvitis on seotud tema varasemate töötulemustega. Juhatusel liikmele ei ole lahkumishüvitis

väljamakstav, kui sellega kahjustatakse LHV huve. Lahkumishüvitise suurus peab peegeldama aja jooksul saavutatud tulemusi ja olema vastavuses töötasu suurusega.

2.3. Huvide konfliktid

Juhatuse liikmed esitavad kord aastas majanduslike huvide ja majanduslike huvide konfliktide deklaratsiooni. 2016. aastal ei toimunud LHV ja juhatuse liikmete, nende lähedaste või nendega seotud isikute vahel nõukogu poolt heakskiidetud tehinguid.

Erkki Raasuke ei olnud ametiaja jooksul teiste emitentide juhatuse liige. Erkki Raasuke oli Eesti Energia Aktsiaseltsi nõukogu esimees. Madis Toomsalu ei ole teiste emitentide juhatuse ega nõukogu liige.

Juhatuse liikmetele ei ole antud volitusi aktsiaid emitentide ja tagasi osta.

3. Nõukogu

Nõukogu on LHV juhtimisorgan, mis planeerib LHV tegevust ja korraldab LHV juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Nõukogu määrab kindlaks ja vaatab korrapäraselt üle LHV strateegia, üldise tegevuskava, riskijuhtimise põhimõtted ja aastaearve. Nõukogul on viis kuni seitse liiget. Nõukogu liikmete volituste tähtaeg on kolm aastat. Nõukogu liikmed valivad enda seast nõukogu esimehe, kes korraldab nõukogu tegevust.

Nõukogu liikmed on Rain Lõhmus (esimees), Andres Viisemann, Tiina Mõis, Heldur Meerits, Raivo Hein, Tauno Tats ja Sten Tamkivi. Nõukogu liikmete volitused kehtivad kuni 21. maini 2017.a. Aktsionäride üldkoosolek on otsustanud määrata nõukogu liikmetele brutotasu 500 eurot iga osaletud nõukogu koosoleku eest.

Nõukogu liikmed esitavad kord aastas majanduslike huvide ja majanduslike huvide konfliktide deklaratsiooni. 2016. aastal ei toimunud LHV ja nõukogu liikmete, nende lähedaste või nendega seotud isikute vahel olulisi tehinguid.

2016. aastal toimus üksteist korralist nõukogu koosolekut ja üks erakorraline koosolek. Rain Lõhmus, Andres Viisemann ja Raivo Hein osalesid kõikidel 2016.a nõukogu koosolekutel, Tiina Mõis, Tauno Tats ja Sten Tamkivi puudusid ühelt koosolekult, Heldur Meerits puudus kahelt koosolekult. Kõik nõukogu liikmed osalesid rohkem kui pooltel nõukogu koosolekutel.

Nõukogu on moodustanud kolm komiteed, mille ülesandeks on nõustada nõukogu auditi, töötasu ja riskidega seotud küsimustes vastavalt allpool kirjeldatule.

Nõukogu koosolekute raames sai nõukogu 2016. aastal

regulaarseid ülevaateid LHV ning tütarettevõtete tegevus- ja finantstulemustest. Kiideti heaks aktsiakapitali tingimuslik suurendamine, aktsiate avalik pakkumine, uute aktsiate emitteerimine ja kõikide aktsiate noteerimine Nasdaq Tallinna Börsi Balti aktsiate põhinimekirjas. Kinnitati ja kiideti heaks aktsiate emissiooni märkimise tulemused ja jaotamise ettepanek, augustis pühendati suurem osa koosolekust LHV strateegia arutelule.

Nõukogu poolt kinnitati dividendide maksmise põhimõtted ja poliitika, kiideti heaks Danske Capital AS aktsiate omandamine AS-i LHV Varahaldus poolt, otsustati AS-i LHV Varahaldus aktsiakapitali muudatused. Nõukogu kinnitas 2015. aasta majandusaasta aruande, nõukogu tegevusaruande ning aktsiaoptsioonide väljastamise 2015.a tulemuste eest. Suurendati AS-i LHV Pank aktsiakapitali, kutsuti Erkki Raasuke juhatuse liikme ametikohalt tagasi ja valiti Madis Toomsalu uueks juhatuse liikmeks.

3.1. Auditikomitee

Auditikomitee on eelkõige nõukogule nõuandev organ raamatupidamise, audiitorkontrolli, riski ja kapitali komitee, sisekontrolli ja siseauditi, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas. Auditikomitee lähtub oma tegevuses Audiitoritegevuse seadusest ja LHV nõukogu poolt kinnitatud töökorrast.

Auditikomitee ülesanne on jälgida ja analüüsida rahandusinformatsiooni töötlemist ulatuses, mis on vajalik kvartaalse aruannete ning aastaaruande koostamiseks, riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, raamatupidamise aastaaruande või konsolideeritud aruande audiitorkontrolli protsessi ning audiitorettevõtja ja seda seaduse alusel esindava vandeaudiitori sõltumatust ja tegevuse vastavust audiitoritegevuse seaduse nõuetele.

Auditikomitee kohustus on teha nõukogule ettepanekud ja anda soovitusi audiitorettevõtja nimetamiseks või tagasikutsumiseks, siseaudiitori nimetamiseks või tagasikutsumiseks, probleemide ja ebatõhususe vältimiseks või kõrvaldamiseks organisatsioonis ning vastavuseks õigusaktidele ja kutsetegevuse heale tavale.

Vastavalt töökorrale on Auditikomitee töövormiks vähemalt kvartaalsed koosolekud. 2016.a. on Auditikomitee kohtunud kuuel korral. Viiel koosolekul andis siseaudiitor ülevaate läbi viidud audititest ja tähelepanekutest. Aasta viimasel koosolekul arutati välisaudiitori tähelepanekuid 2016.a. vaheauditiist. Kahel viimasel koosolekul oli arutlusel 2017.a. siseauditi tööplaan.

Auditikomiteesse peab kuuluma vähemalt kaks liiget. Auditikomitee liikmed on valitud nõukogu poolt üheks aastaks eesmärgiga saavutada kompetentside mitmekesisus ja

liikmete sõltumatus. Auditikomitee liikmed on Gerli Kilusk (esimees), Marilin Hein ja Tauno Tats.

Gerli Kilusk on advokaadibüroo Primus partner, juhatuse liige ja vandeadvokaat. Gerli Kilusk ei oma LHV aktsiaid. Marilin Hein on EFTEN Capital AS-i asutajaliige ja finantsjuht. Marilin Hein ei oma LHV aktsiaid. Marilin Heinale kuuluv Astrum OÜ omab 250 AS-i LHV Group aktsiat. Tauno Tats on LHV nõukogu liige ja Ambient Sound Investments OÜ juhatuse liige. Tauno Tats ei oma LHV aktsiaid. Ambient Sound Investments OÜ omab 1 595 620 AS-i LHV Group aktsiat.

Auditikomitee liikmetele makstava tasu otsustab LHV nõukogu. Auditikomitee liikmete makstav netotasu on 100 eurot kuus.

Siseauditi üksus lähtub oma tegevuses Auditortegevuse seadusest, Krediidiasutuste seadusest, muudest regulatsioonidest ning LHV nõukogu poolt kinnitatud Siseauditi töökorrast. Kvartaalselt esitab siseaudit ülevaate läbi viidud auditite ja tehtud tähelepanekute kohta nõukogule ning kord aastas teeb kokkuvõtte aasta jooksul läbi viidud audititest ja olulisematest tähelepanekutest ning aastaplaani täitmisest.

Siseauditi aastaplaani koostamise aluseks on regulatsioonidest või lepingutest tulenevad nõuded ning siseauditi üksuse poolne riskihinnang äritegevuse valdkondade ja toodete osas eesmärgiga katta kõiki olulisi valdkondi ja tooteid riskisusest lähtuva piisava regulaarsusega. Kõik auditit tähelepanekud arutab siseaudiitor läbi vastava valdkonna juhtidega (ja ettevõtte juhatusega) ning lepikakse kokku tegevuskava puuduste kõrvaldamiseks. Kvartaalselt viib siseaudit läbi järelauditeid kokku lepitud tegevuskava täitmise jälgimiseks. Siseaudit teeb efektiivsuse tagamiseks tihedalt koostööd riskikontrolli ja vastavuskontrolliga ning välisaudiitoriga säilitades seejuures oma sõltumatuse. Siseaudiitor on kutsutud kõigile LHV, AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Varahaldus nõukogu koosolekutele, samuti lähtuvalt võimalusest ja vajadusest muude oluliste grupi ettevõtetes moodustatud komiteede koosolekutele ning AS-i LHV Pank ja AS-i LHV Varahaldus juhatuse koosolekutele. Siseauditi üksuses töötas aruandeperioodil kaks töötajat Eestis ja üks Leedus.

3.2. Töötasukomitee

Töötasukomitee ülesandeks on hinnata tasustamise põhimõtete rakendamist LHV krediidiasutusest tütarühingus AS-s LHV Pank ning tasustamisega seotud otsuste mõju riskijuhtimise, omavahendite ja likviidsuse kohta sätestatud nõuete täitmisele. Töötasukomiteesse kuulub vähemalt kolm liiget.

Töötasukomitee teostab järelevalvet AS-i LHV Pank juhatuse liikmete ja töötajate tasustamise üle, hindab vähemalt üks

kord aastas tasustamise põhimõtete rakendamist ja teeb vajaduse korral ettepaneku tasustamise põhimõtete ajakohastamiseks ning valmistab nõukogule ette tasustamisalased otsuse projektid.

Töötasukomitee kohtus 2016. aastal ühel korral jaanuaris, mil arutati ja tehti nõukogule ettepanek optsoonide saajate ja suuruste osas 2015. aasta tulemuste eest, samuti optsoonide hinnastamise, lahkunud töötajate optsoonide ning juhatuse liikme tasustamise osas.

Töötasukomitee liikmeteks on Rain Lõhmus, Andres Viisemann ja kuni 05. detsembrini 2016.a Erkki Raasuke (esimees). Alates nimetatud kuupäevast on töötasukomitee liikmeks ja esimeheks Madis Toomsalu.

Rain Lõhmus on LHV asutaja ja nõukogu esimees. Rain Lõhmus omab 2 628 367, AS Lõhmus Holdings 3 357 920 ja OÜ Merona Systems 581 718 AS-i LHV Group aktsiat. Andres Viisemann on LHV asutaja, nõukogu liige ja AS-i LHV Varahaldus pensionifondide juht. Andres Viisemann ei oma AS-i LHV Group aktsiaid. Viisemann Investments AG omab 2 052 344 ja Viisemann Holdings OÜ 434 925 AS-i LHV Group aktsiat. Madis Toomsalu on LHV juhatuse liige. Madis Toomsalule kuulub 13 775 LHV aktsiat.

Töötasukomitee liikmetele tasu ei maksta.

3.3. Riski ja kapitalikomitee

Riski ja kapitalikomitee ülesandeks on LHV nõukogu ja juhatuse nõustamine riskijuhtimise põhimõtete ja riskitaluvuse alal, hinnata LHV poolt võetavaid riske ning jälgida riskipoliitika rakendamist LHV grupi ettevõtetes. Samuti teostab riski ja kapitalikomitee järelevalvet riskijuhtimise põhimõtete rakendamise üle juhatuse poolt vastavalt nõukogu juhistele, kontrollib tasustamise põhimõtetes riski, kapitali, likviidsuse ning tulude tõenäosuse ja ajastamise arvestamist, ning klientidele kehtestatud tasudes ärimudeli ja riskijuhtimise põhimõtete arvestamist.

Vastavalt riski ja kapitali komitee töökorrale toimuvad riski ja kapitalikomitee koosolekud reeglina üks kord kvartalis. Riski ja kapitalikomitee esimees annab ülevaate riski ja kapitalikomitee tegevusest, otsustest ja nende täitmisest nõukogule vähemalt 1 kord aastas.

2016. aastal toimus 4 korralist riski ja kapitalikomitee koosolekut, kus vaadati üle regulaarsed riskirapordid, ICAAP tööprotsessid ja kapitaliplaanid, suurimad jälgimise all olevad kliendid, provisjonide muudatused, IRB hetkeseisud ja SREP aruanne. Nõustati nõukogu riskijuhtimise ning kapitalijuhtimise poliitikate rakendamisega seotud küsimustes ning vaadati üle krediidipoliitika ja laenuportfelli juhtimise peamised põhimõtted ja plaanitavad muudatused.

Riski ja kapitalikomitee liikmed on Rain Lõhmus (esimees), Andres Viisemann ja Tiina Mõis.

Rain Lõhmus on LHV asutaja ja nõukogu esimees. Rain Lõhmus omab 2 628 367, AS Lõhmus Holdings 3 357 920 ja OÜ Merona Systems 581 718 AS-i LHV Group aktsiat. Andres Viisemann on LHV asutaja, nõukogu liige ja AS-i LHV Varahaldus pensionifondide juht. Andres Viisemann ei oma AS-i LHV Group aktsiaid. Viisemann Investments AG omab 2 052 344 ja Viisemann Holdings OÜ 434 925 AS-i LHV Group aktsiat. Tiina Mõis on LHV nõukogu liige ja AS-i Genteel omanik ning juhataja. Tiina Mõis ei oma AS-i LHV Group aktsiaid. AS Genteel omab 999 456 AS-i LHV Group aktsiat.

Riski ja kapitalikomitee liikmetele tasu ei maksta.

4. Juhatus ja nõukogu koostöö

Juhatus ja nõukogu teevad LHV huvide parima kaitsmise eesmärgil tihedat koostööd. Koostöö aluseks on eelkõige avatud arvamustevahetus nii juhatuse ja nõukogu vahel kui ka juhatuse ja nõukogu siseselt.

Juhatus ja nõukogu töötavad ühiselt välja LHV tegevuseesmärgid ja strateegia. Juhatus lähtub LHV juhtimisel nõukogu poolt antud strateegilistest juhustest ning arutab nõukoguga strateegilisi juhtimisküsimusi kindlate ajavahemike tagant ausalt ja avameelselt.

Juhatus teavitab nõukogu korrapäraselt kõikidest olulistest asjaoludest, mis puudutavad LHV tegevuse planeerimist ja äritegevust, tegevusega seotud riske ning nende riskide juhtimist.

2016.a majandusaasta jooksul ei tekkinud huvide konflikte.

5. Teabe avaldamine

LHV kohtleb kõiki aktsionäre võrdselt ja teavitab kõiki aktsionäre olulistest asjaoludest võrdselt. Kogu informatsiooni jagamine toimub vastavalt avalikele ettevõtetele kehtestatud reeglitele.

LHV-l on investoritele suunatud veebileht, kus aktsionäridele on kättesaadavaks tehtud kõik dokumendid ja andmed Hea Ühingujuhtimise Tava alusel. LHV avaldab veebilehel finantskalendri, mis sisaldab majandusaasta aruande ja vahearuanete avalikustamise kuupäevi ning aktsionäride korralise üldkoosoleku toimumise kuupäeva. Avalikustatav teave on kättesaadav ka inglise – ja vene keeles. 2017 aastast on plaanis hakata börsiteadete kaudu avalikustama ka LHV aastaplaane ja kuutulemusi.

LHV veebilehel on kättesaadav LHV dividendipoliitika, mis sätestab dividendide maksamise põhimõtted, mille kohaselt

dividendi maksamise kõige olulisemaks eelduseks on kapitaliga seotud nii välised kui sisemised regulatiivsed normatiivid, mis peavad olema jätkusuutlikult täidetud. LHV võib kasvu- ja/või investeerimisplaanide korral dividendide maksmisest loobuda. LHV maksab eeltingimuste täitmisel dividendideks koos sisalduva tulumaksuga vähemalt 25 protsenti LHV aktsionäridele kuuluvast maksude eelsest kasumist.

2016. aastal korraldati kohtumisi ja veebipõhiseid seminare investoritega vastavalt vajadusele ja investorite soovidele. Vastavad presentatsioonid on kättesaadavad LHV veebilehel.

6. Finantsaruandlus ja auditeerimine

LHV avalikustab korra igal aastal majandusaasta aruande. Majandusaasta aruanne auditeeritakse ja kiidetakse heaks nõukogu poolt.

Audiitorite arvu määrab ja audiitorid nimetab aktsionäride üldkoosolek, kes määrab ka audiitorite tasustamise korra. Audiitorid nimetatakse ühekordse audiitorkontrolli tegemiseks või teatud tähtjaks.

2015. aastal korraldas juhatus koos auditikomiteega konkursi audiitori valimiseks. Konkursi raames kohtuti ja küsiti pakkumisi neljalt suuremalt rahvusvaheliselt tunnustatud ettevõtelt. Konkursi tulemusena valiti välja AS PricewaterhouseCoopers, kes nimetati 29. aprillil 2015 toimunud aktsionäride korralisel üldkoosolekul ettevõtte audiitoriks ja kellega sõlmiti kolmeaastane leping 2015.-2017. aasta majandusaasta auditeerimiseks.

Audiitori poolt on LHV konsolideerimisgruppi kuuluvatele ettevõtetele 2016.a. jooksul osutatud lepingujärgseid teenusid, sealhulgas gruppi kuuluvate ettevõtete majandusaasta aruannete auditid ja kvartaalsete vahearuanete osas kasumi ülevaatused, konsultatsioonid seoses USA maksuhalduri ees olevate lepinguliste kohustuste täitmisega, AS-i Danske Capital ostuanalüüsi kontrollid ja muud jooksvad küsimused.

Tehingud seotud osapooltega on käsitletud raamatupidamise aastaaruande lisas.

Vastavuse deklaratsioon

LHV järgib hea ühingujuhtimise tava, välja arvatud järgmised juhised ja soovitusel nimetatud põhjustel:

“1.3.3. Emitent teeb vastavate tehniliste vahendite olemasolul ning juhul, kui see ei ole talle liiga kulukas, üldkoosoleku jälgimise ja sellest osavõtu võimalikuks sidevahendite kaudu (nt Internet).”

Üldkoosoleku jälgimist ja sellest osavõttu ei ole tehtud

võimalikuks sidevahendite kaudu, kuna selleks on puudunud vajadus, nõudlus ja sobilik lahendus. LHV-I on alates 2017. aastast valmisolek tagada aktsionäridele üldkoosolekust osavõtt tehnilisel turvaliste elektrooniliste vahendite abil ilma üldkoosolekul füüsilisel kohal olemata, lisades sellise võimaluse põhikirja.

“2.2.1. Juhatusel on enam kui üks (1) liige ning juhatuse liikmete seast valitakse juhatuse esimees.

Juhatus või nõukogu eristab iga juhatuse liikme vastutusvaldkonna, piiritledes iga juhatuse liikme tööülesanded ja volitused võimalikult täpselt. Samuti määratakse kindlaks juhatuse liikmete vahelise koostöö alused.

Nõukogu esimees sõlmib juhatuse liikmega tema ülesannete täitmiseks ametilepingu.”

LHV juhatusel on üks liige. LHV puhul on tegemist valdusettevõttega, millel puudub igapäevane äritegevus ja seetõttu on tagatud LHV piisav ja põhjalik juhtimine ühe juhatuse liikmega. LHV suurematel tütarettevõtetel on mitmeliikmelised juhatused.

“2.2.2. Juhatusel liige ei ole samaaegselt rohkem kui kahe emitendi juhatuse liige ega teise emitendi nõukogu esimees. Juhatusel liige võib olla emitendiga samasse kontserni kuuluva emitendi nõukogu esimees.”

2016 aastal oli Erkki Raasuke Eesti Energia Aktsiaseltsi nõukogu esimees. Eesti Energia Aktsiaselts ei ole emitteerinud väärtpabereid Tallinna börsil, kuid on emitteerinud võlakirju Londoni börsil. Madis Toomsalu ei ole teiste emitentide juhatuse ega nõukogu liige.

“2.2.7. Juhatusel liikme põhipalk, tulemustasu, lahkmishüvitus, talle makstavad muud hüved ning preemiasüsteemid, samuti nende olulised tunnused (sh võrdlusalusel põhinevad tunnused, motiveerivad tunnused ja riski tunnused) avaldatakse selges ja üheselt arusaadavas vormis emitendi veebilehel ning Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes. Avaldatavad andmed on selged ja üheselt arusaadavad, kui need väljendavad otseselt kulutuse suurust emitendile või tõenäolise kulutuse suurust avalikustamise päeva seisuga.

Nõukogu esimees tutvustab juhatuse tasustamise olulisi aspekte ja muudatusi nendes üldkoosolekule. Juhul kui mõne juhatuse liikme tasustamine on toimunud tavapäraest erinevatel alustel, tutvustatakse üldkoosolekule erinevusi koos nende põhjendusega.”

LHV avaldab juhatuse liikmetele makstud tasude kogusumma raamatupidamise aastaaruande lisas. LHV ei avalda üksikute juhatuse liikmete tasusid, kuna tegemist on isikliku informatsiooniga, mille avaldamine ei ole LHV tegevusele ja juhtimiskvaliteedile hinnangu andmiseks vältimatult vajalik.”3.2.2. Vähemalt pooled emitendi nõukogu liikmetest on sõltumatud. Kui nõukogus on paaritu arv liikmeid,

siis võib sõltumatuid liikmeid olla 1 liige vähem kui sõltuvaid liikmeid.”

LHV nõukogu liikmetest on sõltumatud liikmed Sten Tamkivi ja Tauno Tats. Ülejäänud nõukogu liikmed ei ole hea ühingujuhtimise tava mõistes sõltumatud, kuna on nimetatud positsioonil töötanud kauem kui viimased kolm (3) järjestikust aastat. LHV on olnud aktiivse ülesehituse ja kasvu etapis, kus nõukogu liikmetena on eelistatud pikaajalise juhtimise ja panganduskogemusega inimesed, kes on kujunenud ühtlasi ka LHV suurimateks aktsionärideks. LHV hinnangul on suurimad aktsionärid nõukogu liikmetena enim motiveeritud panustama LHV juhtimisse ja paremasse pikaajasesse arengusse.

„6.2.1. /.../ Nõukogu poolt audiitori tegevusele antav hinnang kirjeldab muuhulgas teenuseid (sealhulgas nõustamisteenused), mida audiitor on emitendile eelneva aasta jooksul osutanud või hakkab emitendile järgneva aasta jooksul osutama. Samuti avaldatakse tasu, mida emitent selliste teenuste eest audiitorile on maksnud või maksab. /.../“

Kokkuleppel välisaudiitoriga ei avalda LHV lepingulisi tasusid, mis on audiitorile makstud või kuuluvad tasumisele, kuna tegemist on poolte vahelise konfidentsiaalse informatsiooniga, mille avaldamine ei ole LHV tegevusele hinnangu andmiseks vältimatult vajalik. Kord aastas vaatab LHV Auditikomitee üle välisaudiitori poolt osutatud teenused, nende mahud ja tasud.

„Raamatupidamise seaduse §24² lg 4 alusel peab suuretvetõtja, kelle emitteeritud hääleõigust andvad väärtpaberid on võetud kauplemisele Eesti või muu lepinguriigi reguleeritud väärtpaberiturule, ühingujuhtimise aruandes kirjeldama äriühingu juhatuses ja kõrgemas juhtorganis ellu viidavat mitmekesisuspoliitikat ning selle rakendamise tulemusi aruandeaastal. Kui mitmekesisuspoliitikat aruandeaastal rakendatud ei ole, tuleb selle põhjuseid selgitada ühingujuhtimise aruandes.“

LHV ei ole pidanud vajalikuks rakendada mitmekesisuspoliitikat, sest LHV peab oma töötajate ja juhtide valimisel silmas alati LHV parimaid huve ja lähtub seetõttu valiku tegemisel sooneutraalselt ja mittediskrimineerivalt isiku haridusest, oskustest ja varasematest kogemustest.

Lisaks on Tiina Mõis LHV nõukogu liige ja riski- ja kapitalikomitee liige, Gerli Kilusk ja Marilin Hein on auditikomitee liikmed. LHV tütarühingutes on koos juhatusega kokku 40 keskastme juhti, kellest 15 on naised.

LHV sotsiaalne vastutus

LHV eesmärk on teha äri jätkusuutlikult ja sotsiaalselt vastutustundlikul viisil. Meie suurim sotsiaalne panus ja ülesanne on pakkuda kodumaist alternatiivi finantsteenuse turule.

LHV missioon on aidata luua kohalikku kapitali. LHV nägemuse keskmeks on Eesti, kus inimesed ja ettevõtted julgevad mõelda suurelt, tegeleda ettevõtlusega ja investeerida tulevikku. LHV väärtused: lihtne, toetav, tõhus.

LHV Grupi krediitpoliitika näeb ette, et lisaks seaduses sätestatud potentsiaalsetele kohustustele tähendab sotsiaalne vastutus sotsiaalsete tegurite vabatahtlikku kaalumist äriprotsessides.

LHV sotsiaalne vastutus on sihikindel, järjepidev ja vabatahtlik panus, mis ulatub kaugemale seadusega nõutud kohustustest ja teenib ühiskonna huve.

Kuigi sotsiaalne vastutus kujutab endast piirangut kasumi teenimisel, on LHV seadnud eesmärgiks suurendada sotsiaaltoetusi ilma kasumit taotlemata.

Sotsiaalse vastutuse põhimõtte järgimise eesmärk on luua pikaajalist väärtust LHV partnerite jaoks.

Sotsiaalne vastutus LHV tegevuses avaldub kolmel viisil, nagu on kirjeldatud allpool.

1. Sotsiaalne vastutus äritegevuses

Vastutustundlik laenamine

LHV hoolib äri- ja elukeskkonnast ja teeb jõupingutusi, et vähendada oma tegevuse ja protsesside negatiivset keskkonnamõju miinimumini.

Grupi krediitpoliitika näeb ette, et LHV püüab tegutseda sotsiaalselt vastutustundlikul viisil, olles eeskujuks nii oma töötajatele kui üldsusele. Seega peab näiteks mis tahes krediidiotsuse puhul juhinduma põhimõttest, et LHV ei rahasta osapooli, kelle tegevus võib põhjustada ebaproportsionaalselt suurt kahju keskkonnale või ei täida sotsiaalse vastutuse põhimõtteid.

LHV on eriti hoolikas maksutehingute rahastamisel, veendudes et see ei riku maksuseaduste mõtet ja tähendust.

Erakliente rahastatakse vastutustundliku laenamise põhimõtte alusel. Seda on selgelt näha ka grupi kõrges krediitkvaliteedis. LHV Panga ja LHV Finance algatusel käivitati positiivse registri projekt.

Eesti majanduskeskkonna toetamine

Mida paremini läheb Eesti majandusel, seda kõrgem on elukvaliteet. Pangandus on maailmamajanduse vereringe. Kohaliku finantsgrupina teadvustame me oma rolli majanduse toetamisel ja edendamisel. Me kaasame kapitali Eesti hoiustajalt, suunates seda Eesti ettevõtetele.

Anname oma panuse Eesti kapitaliturgude arengusse. Püüdsime anda eeskuju LHV aktsiate esmase avaliku pakkumisega Tallinna börsil. Meie institutsionaalne maaklerifirma aitab Balti firmadel kaasata investoritelt raha. LHV pensionifondid on suurimad kohalikud institutsionaalsed investitorid.

Pensionifondid investeerivad kohalikku majandusse

LHV pensionifondid on investeerinud märkimisväärse osa klientide pensionivaradest Eesti ja Balti riikide majandusse. Oleme investeerinud Eesti kinnisvaraturule, ettevõtetesse, metsa. 2016. aastal aitas iga seitsmes pensionifondides olev euro kasvatada Eesti majandust. LHV fondid on investeerinud keskmiselt 14% oma varadest Eesti väärtpaberitesse. Näiteks pensionifondi L (LHV suurim pensionifond klientide arvult) investeringutest on veerand avatud börsiriskile Eestis. Peamiselt Eestisse investeerivate fondide investeringutest on 100% seotud riskidega kinnisvara- ja metsandussektoris. Meie eesmärgiks on otsida ja analüüsida kohalikke investeerimisvõimalusi. Oleme valmis looma selliseid võimalusi ka ise.

LHV on Balti aktsiabörside parim turuosaline.

Meie igapäevane maaklertegevus ja meie püüdlused olla eeskujuks aitavad kaasa Eesti kapitaliturgude toimimisele. 2017. aastal nimetasid NASDAQ Balti börsid LHV Panga aasta tegijaks. LHV on võitnud sama tunnustuse neljal varasemal korral.

Me püüame olla lahke ja mõistev tööandja

Soovime, et LHV oleks meie töötajate jaoks parim võimalik tööandja. LHV austab seadusega kehtestatud tööohutuse nõudeid ja võtab arvesse töötajate vajadusi, toetades õppepuhkuste võtmist, tasulisi haiguspäevi, jne. 2016. aastal läbi viidud töötajate rahulolu uuring näitas rekordiliselt kõrget rahulolu grupi töötajate hulgas.

Avatud pangandus

Me loome ja arendame oma teenuseid lähtudes avatud pangandusest. Meie eesmärgiks on arendada Eesti ettevõtluskeskkonda ja B2B koostööd, tugevdades partnerlust, innovatsiooni ja läbipaistvust.

2. Jagades rahatarkust ja harides investorbaasi

Investorite kogukonna liidrina kannab LHV vastutust rahatarkuse jagamise ja investorite hariduse tõstmise eest. Anname oma panuse järgmiste tegevuste kaudu:

- Korraldame regulaarselt tasuta "Investeeringiskooli" seminare neile, kes on huvitatud investeerimisest. 2016. aastal osales "Investeeringiskooli" seminaridel kokku 2 927 inimest. Oleme alustanud ka "Investor kohtub" seminaride korraldamist, mis võimaldab börsiettevõtete juhtidel kohtuda investoritega.
- Teeme koostööd Eesti teiste finantsasutustega ja osaleme Eesti Pangaliidu poolt organiseeritud rahatarkuse kuu üritustel ning Eesti pankade poolt algatatud rahatarkuse projektides. Rahatarkuse päeval pidasid LHV töötajaid loenguid kooliõpilastele.
- Oleme loonud investeerimis- ja majanduskirjanduse raamatukogu. Meie raamatukogudes Tallinnas ja Tartus on kokku rohkem kui 900 erinevat trükist, mida meie kliendid saavad laenutada. Lisaks investeerimisest huvitatud inimestele on meie raamatukogu avatud ka majandusüliõpilastele. Me jätkame raamatukogu täiendamist.
- LHV haldab finantsportaali ja foorumit, mis on loodud investeerimisega seotud teemade arutamiseks ja info jagamiseks. LHV aitab regulaarselt luua sisu, mis võib huvi pakkuda Eesti investoritele.
- Alates 2007. aastast oleme avaldanud tasuta majandusajakirja "Investeeri", mis käsitleb erinevaid teemasid, mis on seotud ettevõtluse ja investeerimisega. 2016. aastal ilmus ajakirja neli numbrit. Ajakirja tiraaž oli 42 000 kuni 60 000.

3. Sponsorlus

Oma võimaluste piires toetame ettevõtmisi ja algatusi, mis aitavad kaasa Eesti ühiskonna arengule. Eelistame sponsorlusprojektide puhul pikaajalist sisulist koostööd. Oleme valmis panustama Eesti ühiskonna arengusse ja toetame uuenduslikke ja Eesti elu paremaks muutvate mõtete teostamisse.

Eesti kultuur

Eesti Muusika Päevad – 2016. aastal alustasime Eesti vanima muusikafestivali toetamist ja anname välja kaas-aegse muusika auhinda. LHV uue heliloomingu auhinna võitis Liisa Hirsch.

Enn Soosaare Sihtasutus – LHV toetusel hakati 2012. aastal välja andma iga-aastast Enn Soosaare aastapremiat "Eetilise esseistika auhind". 2016. aastal pälvis auhinna Margus Laidre.

Raamatud Eesti kunstist – me toetame Eesti kunstnike raamatute avaldamist. Uusim LHV poolt toetatud projekt oli maalikunstnik Kristi Kongi autoriraamat "Ma ei ole oma pead padjal liigutanud".

Muusikasüüdmused – 2016. aastal toetas LHV Insikurmu Festivali Põlvas ja AcouSSION Live Festivali Kesk-Eestis.

Haridus

Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus – LHV valis sihtasutuse oma partneriks, et anda välja LHV stipendiumi parimale diplomitööle info-ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonnas. 2016. aastal anti stipendium Tallinna Tehnoloogiaülikooli lõpetajatele Liisi Soots ja Viktor Reinok.

Sport ja tervislik eluviis

Eesti Jalgpalli Liit – LHV Pank on olnud Eesti Jalgpalli Liidu ja Eesti rahvuskoondise peatoetaja 2010. aastast. Lisaks oleme loonud LHV jalgpallikaardi tugisüsteemi, mis 2016. aastal toetas Eesti jalgpalliklubisid rekordilise summaga.

Eesti Jalgratturite Liit – oleme olnud liidu toetaja alates 2015. aastast ja toetasime jalgrattureid ka 2016. aastal.

Eesti Optimist Klassi Liit – oleme viimase 10 aasta jooksul aidanud kindlustada Eesti purjespordi järjepidevust. LHV toetusel taaskäivitati liit 2007. aastal ja hakati uuesti aktiivselt tegelema laste ja noorte purjetamishuvi tekitamisega.

Jooksuvõistlused – 2016. aastal toetas LHV Peetri ja Rapla jooksuvõistluste korraldamist.

Eesti majandus ja ettevõtlus

Eesti Aasta Ettevõtja konkurss - oleme 2012. aastast EY poolt korraldatava Eesti Aasta Ettevõtja konkursi üks peatoetajatest.

Gaselliikumine – LHV on gaselliikumise sponsor. Liikumine toetab ja tunnustab kiiresti kasvavaid Eesti ettevõtteid.

Tallinna Restoranide Nädal -- oleme toetanud Eesti Restoranide Liidu algatust alates 2011. aastast. Eesmärk on populariseerida ja elavdada kodust väljaspool söömist ja tutvustada toitlustamises tegutsevad ettevõtteid.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Konsolideeritud kasumiaruanne ja muu koondkasumiaruanne

<i>tuhandetes eurodes)</i>	Lisa	2016	2015
Jätkuvad tegevused			
Inressitulu		35 160	27 544
Inressikulu		-5 184	-4 311
Neto intressitulu	5,7	29 976	23 233
Komisjoni- ja teenustasutulu		23 290	16 801
Komisjoni- ja teenustasukulu		-4 104	-2 136
Neto teenustasutulu	5,8	19 186	14 665
Netokasum õiglasel väärtusel kajastatavatel finantsvaradel	11,12	1 414	366
Valuutakursi ümberhindluse kasumid/kahjumid		-105	64
Muud finantstulud		0	1
Netokasum finantsvaradelt	5	1 309	431
Muud tulud		156	96
Muud kulud		-69	-39
Tööjõukulud	9	-12 976	-10 977
Administratiiv- ja muud tegevuskulud	9	-15 940	-13 130
Kasum enne laenude allahindluse kulu		21 642	14 279
Kasum/kahjum osalustelt sidusettevõtetes	5	1	-36
Laenude allahindluse kulu	5,14	-1 480	-1 367
Kasum enne tulumaksu		20 163	12 876
Tulumaksukulu	5,6	-270	-269
Aruandeperioodi puhaskasum jätkuvatelt tegevustelt		19 893	12 067
Kasum lõpetatud tegevustelt	13	0	2 181
Aruandeperioodi puhaskasum	5	19 893	14 788
Muu koondkasum/-kahjum:			
Kirjed, mida võib edaspidi klassifitseerida kasumiaruandesse:			
Müügiootel investeringud:			
Finantsvarade ümberhindlus	11	-17	-17
Aruandeperioodi koondkasum		19 876	14 771
Puhaskasum omistatud:			
Emaettevõtte omanikud		17 815	13 706
Mittekontrolliv osalus		2 078	1 082
Aruandeperioodi puhaskasum	5	19 893	14 788
Kokku koondkasum omistatud:			
Emaettevõtte omanikud		17 798	13 689
sh jätkuvatelt tegevustelt		17 798	11 508
sh lõpetatud tegevustelt		0	2 181
Mittekontrolliv osalus		2 078	1 082
Aruandeperioodi koondkasum		19 876	14 771
Tavakasum aktsia kohta (eurodes)	26	0,72	0,59
Lahustatud kasum aktsia kohta (eurodes)	26	0,70	0,57
Tavakasum aktsia kohta (eurodes) jätkuvatelt tegevustelt	26	0,72	0,49
Lahustatud kasum aktsia kohta (eurodes) jätkuvatelt tegevustelt	26	0,70	0,48

Lisad lehekülgedel 32 kuni 88 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)	Lisa	31.12.2016	31.12.2015
Varad			
Nõuded keskpangale	10	265 127	199 844
Nõuded krediidiasutustele	10	33 300	14 735
Nõuded investeerimisühingutele	10	8 073	15 922
Müügiootel finantsvarad	11	799	3 508
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	12	75 391	106 608
Laenu ja nõuded klientidele	14	537 641	409 997
Muud nõuded klientidele	15	3 479	2 026
Muud finantsvarad	16	941	940
Muud varad	16	1 391	1 128
Materiaalne põhivara	17	1 191	685
Immateriaalne põhivara	17	4 500	689
Firmaväärtus	6	3 614	1 044
Varad kokku	5	935 447	757 126
Kohustused			
Klientide hoiused ja saadud laenu	18	777 581	632 760
Finantskohustused õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	12	209	89
Võlad hankijatele ja muud kohustused	19	19 031	20 137
Allutatud kohustused	21	30 900	30 900
Kohustused kokku	5	827 721	683 886
Omakapital			
Aktsiakapital	22	25 356	23 356
Ülekurss	22	45 892	33 992
Kohustuslik reservkapital	22	1 580	895
Muud reservid	11,22	1 244	551
Jaotamata kasum		28 335	11 205
Emettevõtte aktsionäridele kuuluv omakapital kokku		102 407	69 999
Mittekontrolliv osalus	6	5 319	3 241
Omakapital kokku		107 726	73 240
Kohustused ja omakapital kokku		935 447	757 126

Lisad lehekülgedel 32 kuni 88 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)	Lisa	2016	2015
Rahavood äritegevusest			
Saadud intressid		34 731	27 936
Makstud intressid		-5 354	-4 075
Saadud teenustasud		23 291	16 803
Makstud teenustasud		-4 105	-2 138
Muud saadud tulud		86	71
Makstud tööjõukulu		-12 956	-10 880
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud		-14 898	-12 607
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustuste muutust		20 795	15 110
Äritegevusega seotud varade muutus:			
Kauplemiseks hoitavad finantsvarad õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande		-287	-16
Laenuid ja nõuded klientidele		-129 439	-96 787
Kohustuslik reservkapital keskpangas		-1 598	-1 640
Tagatisdeposiidid		-1	-157
Muud varad		-546	386
Äritegevusega seotud kohustuste muutus:			
Klientide nõudmiseni hoiused		191 312	160 153
Klientide tähtajalised hoiused		-31 506	-999
Saadud laenuid		0	5 645
Saadud laenuid tagasimaksed		-14 731	-7 221
Kauplemiseks hoitavad finantskohustused õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande		120	-213
Muud kohustused		-918	14 883
Kokku äritegevuse rahavoog jätkuvatelt tegevustelt		33 201	89 144
Äritegevuse rahavoog lõpetatud tegevustelt		0	2 781
Neto rahavood äritegevusest		33 201	91 925
Rahavood investeerimistegevusest			
Soetatud materiaalne ja immateriaalne põhivara	17	-1 603	-1 327
Mahakantud materiaalne ja immateriaalne põhivara	17	10	0
Tütarettevõtete soetamine, netorahavoog	6	-9 902	0
Müüdud või lunastatud müügikoostel investeeringud	11	3 608	784
Netosoetused ja -müügid õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavatelt investeeringutelt	12	35 292	38 974
Investeerimistegevuse rahavood lõpetatud tegevustelt	13	0	61
Neto rahavood investeerimistegevusest		27 405	38 492
Rahavood finantseerimistegevusest			
Aktsiakapitali sissemakse (sh ülekurs)	22	13 900	0
Allutatud kohustuste emiteerimine	21	0	15 000
Allutatud kohustuste lunastamine	21	0	-750
Neto rahavood finantseerimistegevusest		13 900	14 250
Valuutakursi muutuse mõju raha ja raha ekvivalentidele		-105	65
Raha ja raha ekvivalentide muutus		74 401	144 732
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	10	224 363	79 631
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	10	298 764	224 363

Lisad lehekülgedel 32 kuni 88 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuse aruanne

(tuhandetes eurodes)	Aktσια- kapital	Üle- kurs	Kohustuslik reservka- pital	Muud reservid	Akumuleeritud kahjum/ jaotamata kasum	Kokku	Mitte- kontrolliv osalus	Omakapital kokku
Saldo seisuga 01.01.2015	23 356	33 992	435	132	-2 041	55 874	2 159	58 033
Kantud kohustuslikku reservkapitali (lisa 22)	0	0	460	0	-460	0	0	0
Aktsiaoptioonid (lisa 22)	0	0	0	436	0	436	0	436
Puhaskasum	0	0	0	0	13 706	13 706	1 082	14 788
Muu koondkahjum	0	0	0	-17	0	-17	0	-17
Aruandeperioodi koondkasum	0	0	0	-17	13 706	13 689	1 082	14 771
Saldo seisuga 31.12.2015	23 356	33 992	895	551	11 205	69 999	3 241	73 240
Saldo seisuga 01.01.2015	23 356	33 992	895	551	11 205	69 999	3 241	73 240
Aktσιαkapitali sissemakse (lisa 22)	2 000	11 900	0	0	0	13 900	0	13 900
Kantud kohustuslikku reservkapitali (lisa 22)	0	0	685	0	-685	0	0	0
Aktsiaoptioonid (lisa 22)	0	0	0	710	0	710	0	710
Puhaskasum	0	0	0	0	17 815	17 815	2 078	19 893
Muu koondkahjum	0	0	0	-17	0	-17	0	-17
Aruandeperioodi koondkasum	0	0	0	-17	17 815	17 798	2 078	19 876
Saldo seisuga 31.12.2016	25 356	45 892	1 580	1 244	28 335	102 407	5 319	107 726

Lisad lehekülgedel 32 kuni 88 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad

LISA 1 Üldine informatsioon

AS-i LHV Group ja tema tütarettevõtete AS LHV Pank,

AS LHV Finance (AS-i LHV Pank tütarettevõtte), AS LHV Varahaldus, OÜ Cuber Technology ja UAB Mokilizingas (edaspidi koos nimetatuna "Grupp") konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on koostatud seisuga 31. detsember 2016, on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. AS LHV Group omab 50 % + 1 osa UAB Mokilizingas osakapitalist ja läbi LHV Panga 65%-ilist osalust LHV Finance's. AS LHV Finance asutati 23. jaanuaril 2013.

AS LHV Group on aktsiaselts, mis on registreeritud Eesti Vabariigis ja mille alaline asukoht on Eesti. Ettevõtte ametlik aadress on Tartu mnt 2, Tallinn. AS LHV Group on valdusettevõtte, mille tütarettevõtte AS LHV Pank (edaspidi: Pank või LHV Pank) osutab pangateenuseid ning finantsnõustamise- ja väärtpaberivahenduse teenuseid Eesti ja Leedu klientidele. Klientide teenindamiseks on avatud esindused Tallinnas, Tartus ja Vilniuses (suletakse 31. märtsil 2017). AS LHV Finance (AS-i LHV Pank tütarettevõtte) pakub jaemüüjatele

järeilmaksu ja tarbimislaenu teenust. AS LHV Varahaldus osutab pensioni- ja muude fondide fondivalitsemise teenuseid Eesti klientidele. UAB Mokilizingas osutab tarbimislaenu ja järeilmaksu teenuseid Leedus. Seisuga 31.12.2016 on Grupi palgal täistööaja arvestuse alusel 348, sh 14 neist passiivsed (31.12.2015: 318 töötajat, sh 20 passiivset).

Käesolev konsolideeritud aastaaruanne (sh raamatupidamise aruanded) on juhatuse poolt heaks kiidetud 22. veebruaril 2017. AS LHV Group üle olulist mõju omavateks osapoolteks on Rain Lõhmus, kellele kuulub 25,9% hääleõigusest ja Andres Viisemann, kellele kuulub 9,81% hääleõigusest (vt ka lisa 22).

Juhatus kinnitab konsolideeritud aastaaruande kinnitavad nõukogu ja aktsionärid. Aktsionärid omavad õigust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet mitte kinnitada. Nõukogu vastavat õigust ei oma.

LISA 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

Põhilised arvestuspõhimõtted, mida on kasutatud käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on toodud allpool. Toodud arvestuspõhimõtteid on Grupis järjepidevalt kasutatud kõikidele aruandes toodud perioodidele ja konsolideeritavatele grupi ettevõtetele, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti.

2.1 Koostamise alused

Grupi 2016. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsibist, välja arvatud kui mõnes allpool toodud arvestuspõhimõttes on kirjeldatud teisiti, näiteks "õiglasel väärtusel läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustused", sh tuletisinstrumentid ja müügiotol finantsvarad.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine vastavalt IFRS-le nõuab mitmetes valdkondades kriitiliste hinnangute tegemist. Samuti nõuab see juhtkonnapoolsete hinnangute tegemist arvestuspõhimõtete rakendamisel. Valdkonnad, mis on olulisel määral hinnangulised ja keerukad, või valdkonnad, kus tehtud eeldused ja hinnangud avaldavad raamatupidamise aastaaruandele olulist mõju, on välja toodud lisas 4.

Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2016 ja lõppes

31. detsembril 2016. Raamatupidamise aastaaruande arvnäitajad on esitatud tuhandetes eurodes, kui ei ole märgitud teisiti.

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelise finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis on kohustuslikud Grupi aruandeaastatele, mis algavad 1. jaanuaril 2016 või hiljem. Ülevaade neist standarditest ning nende tõlgenduste mõjust Grupi aruannetele on välja toodud allpool.

(a) Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid Grupile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2016.

"Muudatused IFRS-ides 2012" (rakendub EL-is 1. veebruaril 2015 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Muudatused hõlmavad muudatusi seitsmes standardis.

IFRS 2 muudeti, et selgitada „omandi üleandmise tingimuste“ mõistet ning et defineerida eraldi „tegevustulemu-

sega seotud tingimus“ ja „teenuste tingimus“. Muudatus kehtib aktsiapõhistele maksete tehingutele, mille puhul võimaldamise kuupäev on 1. juulil 2014 või hiljem.

IFRS 8 muudeti, nõudmaks (1) juhtkonna poolt ärisegmentide liitmisel tehtud otsuste avalikustamist, sh liidetud segmentide kirjeldust ja nende majanduslike näitajate kirjeldust, mida võeti arvesse, kui otsustati, et liidetud segmentidel on sarnased majanduslikud näitajad; ning (2) segmentide varade summa kokkuvõimist ettevõtte varadega kui segmenti varade kohta avalikustatakse infot.

Grupp kasutab segmenteerimist igapäevases juhtimises alates 2014. aastast. Kogu sisemine mõõtmine kaasa arvatud eelarvestamine, kasumlikkuse arvutused ning põhinäitajate jälgimine on üles ehitatud segmentide peale. Segmenteerimise põhiprintsiibiks on tulude/kulude jaotamine sellisel et segmentide summa peab võrduma ettevõtte tulemustega.

"Avalikustamise projekt" – IAS 1 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2016 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Standardit muudeti, et selgitada olulisuse mõistet ning seda, et ettevõtte ei pea avalikustama IFRS standardite poolt nõutavat infot, kui avalikustatav informatsioon ei ole oluline – ja seda ka juhul kui IFRS standard sisaldab nimekirja konkreetsetest avalikustamise nõuetest või kirjeldab neid nõudeid kui miinimumnõudeid. Standard sisaldab ka finantsaruannetes avalikustatavate vahesummade kohta uut juhendmaterjali, mille järgi need vahesummad peavad olema (a) kokku arvatavad IFRS kohaselt kajastatud ja mõõdetud kirjetest ja summadest; (b) esitatud ja nimetatud viisil, et on selge ja arusaadav, millistest kirjetest vahesumma koosneb; (c) järjepidevad perioodide lõikes ning (d) mitte esitatud rõhutatumalt kui IFRS standardite poolt nõutavate alamsummade ja summade kirjed.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis on kehtivad alates 1. jaanuarist 2016 või pärast seda, ei ole eeldatavasti olulist mõju Grupile.

(b) Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad Grupile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2017 või hilisematel perioodidel ja mida Grupp ei ole rakanud ennetähtaegselt.

IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Standard on Euroopa Liidu Komisjoni poolt heaks kiidetud. Lubatud

on standardi varasem rakendamine, kuid Grupp ei ole plaaninud seda teha. Grupp kavatseb esmasel IFRS 9 standardi rakendamisel 2018. aastaaruandes kasutada vabastust 2017 võrdlusandmeid mitte korrigeerida. Uue standardi peamised reeglid on järgmised:

Finantsvarad tuleb klassifitseerida ühte kolmest mõõtmis-kategorias:

- varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses
- varad, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande (FVOCI)
- varad, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (FVTPL).

IFRS 9 klassifitseerimise ja mõõtmise reeglite alusel tuleb finantsvarad klassifitseerida ja mõõta kas amortiseeritud soetusmaksumuses, õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande või õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande. Finantsinstrumendi klassifitseerimine sõltub ettevõtte ärimudelilist portfelli osas, kuhu instrument kuulub ning sellest, kas lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Ärimudeli hindamiseks on Grupp jaganud finantsvarad portfellidesse ja/või alamportfellidesse selle alusel, kuidas sarnaseid finantsvarasid koos hallatakse saavutamaks kindel äriplane eesmärk. Võlainstrumendi klassifitseerimine sõltub ettevõtte ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning sellest, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Kui võlainstrumenti hoitakse sissenõudmise eesmärgil ja APIM nõue on täidetud, võib instrumenti kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses. Võlainstrumendid, mis vastavad APIM nõudele ja mida hoitakse portfellis, kus ettevõtte hoiab varasid nii sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, võib kajastada õiglasest väärtuses läbi koondkasumiaruande. Finantsvarad, mis ei sisalda APIM rahavoogusid, tuleb mõõta õiglasest väärtuses läbi kasumiaruande (näiteks tuletisinstrumendid). Varjatud („embedded“) tuletisinstrumendid ei eraldata enam finantsvaradest, vaid kaasatakse APIM tingimuse hindamisel.

Omakapitaliinstrumendid tuleb alati kajastada õiglasest väärtuses. Samas võib juhtkond teha tagasivõtmatu valiku kajastada õiglase väärtuse muutused läbi muu koondkasumiaruande, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemise eesmärgil. Kui omakapitaliinstrumenti hoitakse kauplemise eesmärgil, tuleb selle õiglase väärtuse muutused kajastada kasumiaruandes.

Enamus IAS 39 nõudeid finantskohustuste klassifitseerimiseks ja mõõtmiseks kanti muutmata kujul üle IFRS 9-sse. Peamiseks muudatuseks on see, et finantskohustuste puhul, mis on määratud kajastamiseks õiglasest väärtuses

läbi kasumi-aruande, peab ettevõtte enda krediidiriski muutusest tulenevad õiglase väärtuse muutused kajastama muus koondkasumi-aruandes.

Eelpool kirjeldatud ärimudeli analüüsimine veel kestab, kuid praegused tulemused ei anna alust arvata, et finantsinstrumentide mõõtmise toimuks olulisi muutusi võrreldes IAS 39-ga. Seega ei ole oodata, et standardi esmakordne rakendamine oluliselt mõjutaks Grupi finantspositsiooni, finantstulemusi või omakapitali perioodil, mil standard esmakordselt rakendatakse. Tegemist on esialgsete hinnangutega ning võivad sõltuda ülemineku hetke tegelikust finantspositsioonist.

IFRS 9 väärtuse languse kahjumite kajastamise mudeli nõuded põhinevad oodatava krediidi kahjumi mudelil, vastupidiselt IAS 39 tegeliku krediidi kahjumi mudelile. Samuti on IFRS 9 väärtuse languse kahjumite kajastamise nõuded laiahaardelisemad võrreldes standardiga IAS 39, nõudes kõigi finantsvarade, mida mõõdetakse amortiseeritud soetusmaksumuses ja õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, sh bilansiväliste kohustuste (nii garantiid kui ka väljastamata laenusummad), puhul finantsvara väärtuse languse testimist. Testitavad finantsvarad jaotatakse kolme gruppi vastavalt finantsvarade krediidikvaliteedi muutumisele. Esimesse gruppi kuuluvad finantsvarad, mille puhul pole toimunud olulist krediidikvaliteedi halvenemist, teise gruppi kuuluvad finantsvarad, millel on toimunud oluline krediidikvaliteedi halvenemine, ning kolmandasse gruppi kuuluvad finantsvarad, millel on toimunud oluline krediidikvaliteedi halvenemine ning kolmandasse gruppi kuuluvate finantsvarade allahindluse summa moodustab 12 kuu oodatav krediidi kahjum. Teise ja kolmandasse gruppi kuuluvate finantsvarade allahindluse summa on võrdne finantsvara oodatava krediidi kahjumiga kogu eluea jooksul.

IFRS 9 alusel mõjutab finantsvara klassifitseerimine esimesest grupist teise gruppi oluliselt allahindluse summa suurust. Grupis on veel määratlemisel, milliseid kriteeriumeid kasutada krediidiriski suurenemise hindamiseks ning kui palju need kriteeriumid peaksid muutuma „olulise suurenemise“ määramiseks. Analüüs ja järeldused peaksid olema lõpetatud juunis 2017. Tulevikus arvele võetavate finantsvarade puhul kasutatakse krediidikvaliteedi indikaatorina makseviivituse tõenäosust (PD ehk probability of default) kogu eluea jooksul. Lisaks, erilise kohtlemise all olevad ja üle 30 päeva makseviivitusega finantsvarad klassifitseeritakse esimesest grupist teise gruppi.

Grupi praegune grupipõhine allahindluste arvutamine defineerib kahjujuhtumina reitingu/skooringu halvenemise, kuid ei ole oodata, et praeguse mudeli kahjujuhtum IFRS 9 rakendamisel võrdub finantsvara liigitumisega esimesest

grupist teise gruppi. IFRS 9 alusel arvutatakse allahindlus makseviivituse hetkel oleva laenu suuruse (EAD), makseviivituse tõenäosuse (PD) ja kahjumäär makseviivituse korral (LGD) korrutisena. Esimesse gruppi kuuluvate finantsvarade puhul arvutatakse 12 kuu oodatav krediidikahjum, kuid teise gruppi kuuluvatel finantsvaradel arvutatakse oodatav krediidikahjum kogu eluea jooksul.

Finantsvaradel, millel on toimunud oluline krediidikvaliteedi halvenemine, arvutab Grupp praegu individuaalse allahindluse summa krediidikvaliteedi halvenemise kaasa toonud sündmuse kuupäeva ja sellest teavitamise kuupäeva vahelise perioodi hinnangulise kahjumi alusel, kuid IFRS 9 alusel arvutatakse oodatav krediidikahjum kogu eluea kohta. Kogu eluea oodatava krediidikahjumi arvutamisel IFRS 9 alusel, sh grupi hindamisel, peab arvutus põhinema tõenäosusega kaalutud tulevikku vaataval informatsioonil. Tõenäoliselt toovad uued reeglid kaasa allahindluste suurema volatiilsuse ning standardi esmakordsel rakendamisel negatiivse mõju omakapitalile. Suurtele positsioonidele ei tohiks olulist mõju olla. Mõju kapitali adekvaatsusele pole praegu võimalik hinnata, sest Baseli komitee väljastab tõenäoliselt uued reeglid IFRS 9 standardile üleminekul, kuid need pole veel lõplikud. Uute reeglite rakendamise pikaajaline mõju kapitaliadekvaatsusele on tõenäoliselt negatiivne, kuna hetkest, mil ülemineku reeglid enam ei kehti, toob omakapitali vähenemine kaasa CET 1 kapitali languse.

Allahindluste arvutamine IFRS 9 alusel hakkab nõudma ettevõtelt kogenumat krediidikvaliteedi hindamist võrreldes praeguse standardiga IAS 39 ning seega toob kaasa suurema subjektiivsuse. Tulevikku vaatava informatsiooni kaasamine muudab standardi rakendamise keerulisemaks ja allahindlused sõltuvaks juhtkonna hinnangutest majanduse tulevikuväljavaadete osas. Tõenäoliselt on IFRS 9 reeglite alusel arvutatud allahindluste summad volatiilsemad ning tsükliisoodumulisemad võrreldes standardiga IAS 39, tulenedes põhiliselt tulevikustsenaariumite subjektiivsusest.

Uus standard muudab riskimaandamisarvestuse nõudeid põhiliselt selle poolest, et seob riskimaandusarvestuse paremini riskijuhtimisega, kuid need standardi muudatused ei oma otsest mõju Grupile, sest Grupp ei kasuta praegu riskimaandust. Samas näeme, et uued riskimaandusarvestuse nõuded annavad Grupile paremad võimalused riskimaandusarvestuse kasutuselevõtuks, eesmärgiga vähendada finantsaruannetes selliste positsioonide volatiilsust, mida maandatakse raamatupidamislikult teisiti kajastatavate instrumentidega.

Grupis on moodustatud projekt teostamiseks vajalikud muudatused nii riskijuhtimise kui ka IT süsteemide osas. Uue standardi rakendamise lõplik mõju finantsaruannetele pole praegu veel täpselt teada ning see selgub 2017. aasta teises kvartalis. Grupp on siiski kindel, et uus standard muudab allahindlused volatiilsemaks, finantsvara väärtuse languse mudeli keerulisemaks ning läbipaistvus väheneb. Oleme

kalkuleerinud, et uue standardi rakendamisega seonduvate arenduste kulutused on ligikaudu 500 tuhat eurot.

IFRS 16 "Rendilepingud" (rakendub 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt). Uus standard sätestab rendilepingute arvelevõtmise, mõõtmise, esituse ja avalikustamise põhimõtted. Kõikide rendilepingute tulemusena saab rendilevõtja õiguse kasutada vara alates rendilepingu algusest ning – juhul kui rendimakseid tehakse üle perioodi – ka finantseeringu. Sellest tulenevalt elimineerib IFRS 16 rendilepingute klassifitseerimise kasutus- ja kapitalirentideks nagu seda tegi IAS 17 ning selle asemel kehtestab ühe arvestusmudeli rendilevõtjate jaoks. Rendilevõtjad peavad (a) arvele võtma varad ja kohustused kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väikese väärtusega; ning (b) kajastama kasumiaruandes kulumit renditava-delt varadelt ja intressikulu rendikohustustelt. IFRS 16 põhimõtted rendileandjate jaoks jäävad sisuliselt samaks IAS 17 põhimõtetega, ehk et rendileandja jagab jätkuvalt oma rendilepingud kasutus- ja kapitalirentideks ning kajastab neid rendiliike erinevalt. Grupp hindab uue standardi mõju finantsaruandele.

"Avalikustamise projekt" – IAS 7 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2017 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt). Muudetud standard IAS 7 nõuab finantseerimistegevusest tekkinud kohustuste alg- ja lõppsaldo vahel toimunud liikumiste avalikustamist. Grupp hindab uue standardi mõju finantsaruandele.

IFRS 15 „Müügitulu lepingutelt klientidega“ (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Uue standardi põhiprintsiibi kohaselt kajastatakse müügitulu siis, kui kaup või teenus antakse kliendile üle, ning müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Koos müüdituluga kaubad ja teenused, mis on eristatavad, tuleb kajastada eraldi ning lepinguhinnast antavad hinnaalandused tuleb reeglina allokeerida eraldi elementidele. Kui saadav tasu võib teatud põhjustel muutuda, kajastatakse müügituluna miinimumsumma, kui sellega ei kaasne olulist tühistamise/tagasimaksmise riski. Klientidega lepingute saamise tagamiseks tehtud kulutused tuleb kapitaliseerida ja amortiseerida selle perioodi jooksul, mil leping tekitab tulusid. Kõige suurem ja positiivsem mõju saab olema LHV Varahalduse jaoks, kus tuleb kapitaliseerida eelnevate aastate müügitulud ning amortiseerida need kliendi eluea jooksul, mis pensionifondide puhul on üle 20 aasta. See suurendab oluliselt LHV Varahalduse omavahendeid antud IFRS standardi rakendamisel. Grupp hindab uue standardi täpsemat mõju finantsaruandele.

IFRS 15 „Müügitudu lepingutelt klientidega“, muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Muudatused ei muuda standardi põhiprintsiipe, vaid selgitavad, kuidas neid printsiipe tuleks rakendada. Muudatused selgitavad, kuidas tuvastada teostamiskohustusi (lubadust kliendile üle anda kaupa või osutada teenust) lepingus; kuidas määrata, kas ettevõtte on müügitehingu põhiosutaja (principal) (kauba või teenuse pakkuja) või agent (vastutav kauba või teenuse pakkuja korraldamise eest); ning kuidas määrata, kas müügitudu litsentsi andmise eest tuleb kajastada konkreetsel ajahetkel või perioodi jooksul. Neile selgitustele lisaks sisaldavad muudatused kaks täiendavat lihtsustust eesmärgiga vähendada ettevõtte kulusid ja keerukust standardi esmakordsel rakendamisel. Grupp hindab uue standardi mõju finantsaruandele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Grupile.

2.2 Konsolideerimine

2016. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab AS LHV Group (emaettevõtte) ja tema tütarettevõtjate AS LHV Pank, AS LHV Finance (AS LHV Panga tütarettevõtte),

AS LHV Varahaldus, UAB Mokilizingas ja OÜ Cuber Technology finantsaruandeid. AS LHV Group omab 50% + 1 osa UAB Mokilizingas osakapitalist ja läbi LHV Panga 65% osalust LHV Finance's.

Tütarettevõtjad on kõik majandusüksused, mille üle Grupil on kontroll. Grupp kontrollib majandusüksust, kui ta saab või tal on õigused majandusüksuses osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjutada seda kasumi suurust kasutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle. Tütarettevõtja soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all olevate ettevõtete soetused). Soetusmaksumuseks loetakse omandamise kuupäeval makstava tasu (s.o. omandamise eesmärgil üleantava vara, võetud kohustuse ja omandaja poolt emiteeritud omakapitaliinstrumentide) õiglast väärtust. Omakapitaliinstrumentide emiteerimise tehingukulud kajastatakse omakapitali vähendamisenä, võlainstrumendi emiteerimise tehingukulud kajastatakse võlainstrumendi bilansilise väärtuse vähendamisenä ning kõik muud omandamisega seotud väljaminekud kajastatakse kuludes. Ostumeetodi korral võetakse kõik omandatud tütarettevõtja eristatavad varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused ostukuupäeval arvele nende õiglastes väärtustes, sõltumata mittekontrolliva osaluse olemasolust.

Iga äriühenduse puhul teeb Grupp valiku, kas kajastada mitte-kontrolliv osalus omandatavas ettevõttes, mis annab selle omanikule õiguse proportsionaalsele osale ettevõtte netovarast selle likvideerimise korral, (a) õiglastes väärtuses

või (b) mitte-kontrolliva osaluse proportsionaalses osas omandatavast eristatavast netovarast. Mitte-kontrollivad osalusi, mis ei ole osalused enam käesoleval hetkel, mõõdetakse õiglastes väärtuses.

Kui üleantud tasu, omandatavas ettevõttes oleva mitte-kontrolliva osaluse ja omandajale eelnevalt omandatavas ettevõttes kuulunud omakapitaliosaluse õiglaste väärtuse (omandamise kuupäeva seisuga) summa ületab Grupi osalust omandatud eristatavates varades ja ülevõetud kohustustes, kajastatakse vahe firmaväärtusena. Kui eelneetatud summa on soodusostude puhul väiksem kui omandatud tütarettevõtte netovarade õiglaste väärtus, siis pärast juhtkonna poolt täiendavate hinnangute tegemist kõikide omandatud varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste ja nende õiglaste väärtuste hindamise osas, kajastatakse vahe koheselt kasumiaruandes.

Kõik omavahelised nõuded ja kohustused ning grupisesed tehingud ja realiseerimata tulu Grupi ettevõtete vahelistel tehingutelt on elimineeritud. Elimineeritud on ka realiseerimata kahjumid, v.a. kui tehing viitab loovutatud vara väärtuse langusele.

Majandusaasta kestel soetatud tütarettevõtjate tulud ja kulud konsolideeritakse Grupi kasumi- ja muu koondkasumiaruandes alates omandamise hetkest kuni majandusaasta lõpuni. Majandusaasta jooksul müüdnud tütarettevõtjate tulemus konsolideeritakse kasumi- ja muu koondkasumiaruandes alates majandusaasta algusest kuni müügihetkeni.

Vastavalt Eesti Raamatupidamise Seadusele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõtja) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Emaettevõtja põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel. Tütarettevõtjate kajastamist käsitlevaid arvestuspõhimõtteid on emaettevõtja eraldiseisvates põhjaruannetes, mis on esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisana, muudetud IAS 27 „Konsolideeritud raamatupidamise aruanded“ nõuetele vastavalt.

Emaettevõtja eraldiseisvates põhjaruannetes, mis on lisatud käesolevasse konsolideeritud raamatupidamise aruandesse (vt lisa 28), on investeringud tütarettevõtjate aktsiatesse kajastatud soetusmaksumuses miinus võimalikud allahindlused vara väärtuse langusest.

Mitte-kontrolliv osalus on see osa tütarettevõtte aruandeperioodi tulemusest ja netovaradest, mida Grupp otseselt või kaudselt ei oma. Mitte-kontrolliv osalus moodustab eraldi osa Grupi omakapitalist. Konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatakse mitte-kontrolliv osalus eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast omakapitalist. Konsolideeritud kasumi- ja muus koondkasumiaruandes kajastatakse mitte-kontrolliva osaluse osa kasumist eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast osast.

2.3 Sidusettevõtted

Sidusettevõtte on ettevõtte, mille üle Grupp omab olulist mõju, kuid mida ta ei kontrolli. Üldjuhul eeldatakse olulise mõju olemasolu juhul, kui Grupp omab ettevõttes 20% kuni 50% hääleõiguslikest aktsiastest või osadest. Seisuga 31.12.2016 Grupil ei ole ühtegi sidusettevõtet. Seisuga 31.12.2015 oli Grupil üks sidusettevõtte, Svipe OÜ, mille hääleõiguslikest osadest omas Grupp 33%.

Investeeringud sidusettevõtetesse kajastatakse konsolideeritud finantsseisundi aruandes kapitaliosaluse meetodil. Selle meetodi kohaselt võetakse investeering algselt arvele tema soetusmaksumuses, mida korrigeeritakse järgmistel perioodidel investori osalusega muutustes investeeringuobjekti omakapitalis (nii muutused sidusettevõtte kasumis/kahjumis, kui muudel omakapitali kirjetel) ning investeeringuobjekti varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste ostuanalüüsis leitud õiglase väärtuse ja bilansilise väärtuse vahe elimineerimisega või amortisatsiooniga. Omavahelistes tehingutes tekkinud realiseerumata kasumid elimineeritakse vastavalt Grupi osaluse suurusele. Realiseerimata kahjumid elimineeritakse samuti, välja arvatud juhul, kui kahjumi põhjuseks on vara väärtuse langus.

Juhul kui Grupi osalus kapitaliosaluse meetodil kajastatava sidusettevõtte kahjumis ületab sidusettevõtte bilansilist väärtust, vähendatakse investeeringu bilansilist väärtust nullini ning hinnatakse alla selliseid pikaajalisi nõudeid, mis sisuliselt moodustavad osa investeeringust. Edasisi kahjumeid kajastatakse bilansiväliselt. Juhul kui Grupp on garanteerinud või kohustatud rahuldama sidusettevõtte kohustusi, kajastatakse finantsseisundi aruandes nii vastavat kohustust kui kapitaliosaluse meetodi kahjumit. Muid nõudeid sidusettevõtte vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses miinus võimalikud allahindlused.

Osalust omandatud sidusettevõtte varades ja kohustustes ning omandamisel tekkinud firmaväärtust kajastatakse finantsseisundi aruandes netosummana real „Investeeringud sidusettevõtetesse“.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas on indikatsioone, et investeeringu kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui selliseid indikatsioone esineb, viiakse läbi vara väärtuse test. Investeeringu kaetava väärtuse määramisel lähtutakse punktis 2.10 kirjeldatud põhimõtetest.

2.4 Välisvaluutas toimunud tehingute ja saldode kajastamine

(a) Arvestus- ja esitusvaluuta

Grupi ettevõtete arvestus- ja esitusvaluutaks on euro.

(b) Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja -kohustused hinnatakse ümber eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpannga valuutakurside alusel. Välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsed finantsvarad ja -kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse ümber eurodesse õiglase väärtuse hindamise päeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpannga valuutakurside alusel. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsete varade ja kohustuste ümberarvestamisel tekivad kasumid ning kahjumid kajastatakse kasumiaruandes real „Valuutakursi ümberhindlus“. Mittemonetaarsete varade, nagu investeeringud omakapitali-instrumentidesse, mida kajastatakse õiglasel väärtusel läbi kasumiaruande, valuutakursimuutuste mõju kajastatakse kasumiaruandes real „Valuutakursi ümberhindluse kasumid/kahjumid“.

2.5 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, nõudmiseni hoiuseid keskpangas ja teistes pankades ja investeerimisühingutes ning tähtajalisi hoiuseid esialgse tähtajaga kuni 3 kuud, mida saab ilma piiranguteta kasutada ja mille väärtuse muutuse risk on ebaoluline.

2.6 Finantsvarad

Grupp klassifitseerib finantsvarasid järgmistesse kategooriatesse:

- õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad
- lunastustähtajani hoitavad finantsinvesteeringud
- müügiootel finantsvarad
- laenuid ja nõuded

Klassifitseerimine sõltub finantsvara soetuse eesmärgist. Grupi juhtkond määrab finantsvarade esmasel kajastamisel nende klassifitseerimise.

Finantsvarad

IAS 39 kategooria	Klass (määratletud Grupis)	31.12.2016	31.12.2015
Laenuid ja nõuded	Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	306 500	230 501
	Laenuid ja nõuded klientidele		
	Laenuid juriidilistele isikutele	415 637	320 890
	Laenuid eraisikutele	122 004	89 107
	Muud nõuded klientidele	3 479	2 026
	Muud finantsvarad	941	940
Õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad	Kauplemise eesmärgil soetatud väärtpaberid		
	Aktsiad	408	352
	Noteeritud võlakirjad	63 817	99 907
	Tuletisinstrumentid	250	0
	Esmasel kajastamisel klassifitseeritud kui õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande		
	Aktsiad ja fondiosakud	10 916	6 349
Müügiootel finantsvarad	Investeeringuväärtpaberid		
	Noteeritud võlakirjad	799	3 508

(a) Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

Finantsvaradena õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatakse

- kauplemise eesmärgil hoitavaid finantsvarasid (sh tuletisinstrumentid)
- finantsvarasid, mida nende esmasel kajastamisel on määratletud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavaks

Finantsvarad kajastatakse **kauplemise eesmärgil hoitavaiks**, kui need on soetatud või tekkinud peamiselt edasimüügi või tagasiostmise eesmärgil lähitulevikus. Tuletisinstrumentid kajastatakse kauplemise eesmärgil hoitavaks, kui neid ei ole kajastatud riskimaandamisinstrumentidena.

Finantsvarade tavapäraseid oste ja müüke kajastatakse finantsseisundi aruandes tehingupäeval. 2015. aastal kajastati eelpool nimetatud tehinguid finantsseisundi aruandes väärtuspäeval. Selle arvestuspõhimõtte muutus ei omanud finantsseisundi aruandele mingisugust mõju, sest seisuga 31.12.2015 puudusid tehingud, mille tehingupäev oli enne bilansipäeva ja väärtuspäev peale bilansipäeva. Sellesse kategooriasse kuuluvad finantsvarad võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtuses; tehingukulud kajastatakse otse kasumiaruandes. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse neid finantsvarasid jätkuvalt nende õiglasest väärtuses. Finantsvaradelt arvestatakse intressitulude korrigeeritud soetusmaksumuselt kasutades sisemist intressimäära ning kajastatakse kasumiaruandes intressitulude koosseisus. Finantsvarade õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumi või kahjumina aruandeperioodi kasumiaruandes netona real "Netokasum õiglasest väärtuses kajastatavalt finantsvaradelt". Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade ostu ja müügi arvestusel kajastatakse soetatavate varade tehingu- ja

bilansipäeva vahelisel perioodil toimunud väärtuse muutust aruandeperioodi kasumi või kahjumina, analoogselt Grupi omanduses olevate samasuguste finantsvarade kajastamisele. Dividenditulu finantsvaradelt, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kajastatakse kasumiaruandes real „Dividenditulu“ siis, kui Grupil tekib õigus dividendide saamiseks.

Investeeringute õiglaseks väärtuseks on noteeritud väärt-paberite puhul (st väärtpaberid, millele eksisteerib aktiivne turg) nende ostunoteering. Turul aktiivselt mittekaueldavate investeeringute õiglase väärtuse hindamiseks kasutatakse alternatiivseid meetodeid nagu hiljutistes tehingutes kasutatud hind (kui tegu on turutingimustega), diskonteeritud rahavoogude meetod või optioonide hindamise mudelid.

Tuletisinstrumentid (forward-, swap- ja optioonitehingud) võetakse finantsseisundi aruandes arvele õiglasest väärtuses tehingupäeval, edasine kajastamine toimub nende õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Juhul, kui tuletisinstrumentid on noteeritud aktiivsel turul, kasutatakse õiglase väärtusena turuväärtust. Vastasel juhul kasutatakse õiglase väärtuse hindamiseks hindamismeetodeid. Kasumid/kahjumid tuletisinstrumentide ümberhindlustest kajastatakse tulu või kuluna kasumiaruande real „Netokasum õiglasest väärtuses kajastatavalt finantsvaradelt“. Tuletisinstrumentid kajastatakse finantsseisundi aruandes varana, kui nende turuväärtus on positiivne ning kohustusena, kui turuväärtus on negatiivne. Bilansilisi varade ja kohustuste õiglasi väärtusi tuletisinstrumentidelt ei saldeerita. Tuletisinstrumentide arvestusel ei kasutata riskimaandamis-arvestuse erireegleid.

Finantsvarad, mis on soetamisel määratletud õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande - finantsvarad klassifitseeritakse nimetatud kategooriasse, kui varade esmasel kajastamisel on need määratletud õiglasest väärtuses läbi kasumiaruande kajastatavateks ning muutused õiglasest

väärtuses kajastatakse järjepidevalt kasumiaruandes.

Finantsvara kajastatakse esmasel arvelevõtmisel finantsvarana õiglasel väärtusel läbi kasumiaruande kui teatud finantsvarade, nagu näiteks võla- või omakapitaliinstrumentide, õiglast väärtust hinnatakse kooskõlas dokumenteeritud riskipoliitika ja investeerimisstrateegiaga ning raporteerimine juhtkonnale toimub samadel alustel.

Lisas 3.6 on toodud finantsvarade õiglane väärtus.

(b) Lunastustähtajani hoitavad finantsinvesteeringud

Lunastustähtajani hoitavad finantsinvesteeringud on aktiivsel turul noteeritud finantsinstrumendid, millel on kindel tähtaeg ja mille osas Grupi juhatusel on kavatsus ja võimalus hoida neid lõpptähtajani. Nendeks ei ole:

- investeeringud, mis on soetusel defineeritud kui õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad;
- investeeringud, mis on klassifitseeritud kui müügiotel varad;
- investeeringud, mis vastavad laenude ja nõuete kriteeriumitele.

Need investeeringud on algselt arvele võetud õiglasel väärtuses koos kõigi soetusega otseselt seotud kuludega ning edasi kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Intressitulu lunastustähtajani hoitavate investeringutelt kajastatakse kasumiaruandes intressitulude koosseisus. Allahindlused lahutatakse investeeringu bilansilisest väärtusest ja allahindluse kulu kajastatakse kasumiaruandes.

(c) Müügiotel finantsvarad

Müügiotel finantsvarad on finantsinstrumendid, mis on mõeldud määramata tähtajaga hoidmiseks, mida võidakse müüa vastavalt likviidsusvajadusele või muutustele intressimäärades, valuutakurssides või aktsiahindades. Müügiotel väärtused kajastatakse õiglasel väärtuses.

Müügiotel finantsvaradena kajastatud võlakirjade intressitulu kajastatakse kasumiaruandes, kasutades efektiivse intressimäära meetodit. Muud müügiotel finantsvarade õiglasel väärtusel muutused on kajastatud muus koondkasumis.

(d) Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul. Laenuõuded klientide

vastu kajastatakse siis, kui Grupp annab võlgnikule raha kindlaksmääratavate maksetega noteerimata nõude vastu, mis ei ole tuletisinstrument, ilma kavatsuseta sellest tuleneva debitoorse võlgnevusega kaubelda. Laenud ja ettemaksed kajastatakse kuni nende tagasimaksmiseni või mahakandmiseni. Peale esmast arvelevõtmist kajastab Grupp laene ja ettemakseid korrigeeritud soetusmaksumuses (miinus põhiosa tagasimaksed ja vajadusel võimalikud allahindlused) ning arvestab järgmistel perioodidel intressitulu nõudelt kasutades sisemise intressimäära meetodit. Krediitkaartide puhul on finantsseisundi aruandes kajastatud laenuvõtja tegelik limiidi kasutus.

Kapitalirenditehingute loetakse renditehingut, mille korral kõik olulised vara kasutamisest tulenevad riskid ja hüved lähevad rendileandjalt üle rentnikule. Vara juriidiline omandiõigus võib rentnikule üle minna rendiperioodi lõppedes. Kapitalirenti kajastatakse finantsseisundi aruandes varana renditud vara õiglasel väärtusel summas või rendimaksede miinimumsumma nüüdiseväärtuses (pluss renditava vara garanteerimata jääkväärtus), juhul kui see on madalam. Rentnikult saadavad rendimaksed jagatakse kapitalirendi nõude põhiosa tagasimaksedeks ja finantstuluks. Finantsitulu jagatakse rendiperioodile arvestusega, et rendileandja tulususe määr on igal ajahetkel kapitalirendi netoinvesteeringu jäägi suhtes sama. Kui rendilepingu sõlmimisega kaasnevad teenustasud ja algsed otsesed kulud, võetakse need arvesse rendi sisemise intressimäära ja kapitalirendi nõude arvestusel. Nõude hindamise aluseks on lepinguliste kohustuste õigeaegne täitmine, rendiobjekti eeldatav turuväärtus ja täiendavad tagatised, kliendi finantspositsioon ja usaldusväärsus. Nõude allahindlus vähendab finantsseisundi aruandes vastava vara väärtust.

Tulenevalt lepingutingimuste olulistest muutustest kajastatakse restruktureeritud laenud uute laenedena juhul, kui on toimunud uue laenu väljastamine, sh olemasoleva laenu refinantseerimine või olemasoleva laenu suurendamine laenu põhiosa, intresside, viiviste või muude sellega seotud maksete tasumiseks. Laenud, mille puhul toimub muude lepingutingimuste muutmine kliendi krediitkvaliteedi halvenemise tõttu, ei vasta kajastamise lõpetamise kriteeriumile.

Nõuded klientidele tekivad klientidele teenuse osutamisest ja need võetakse algselt arvele õiglasel väärtusel koos tehingukuludega ning kajastatakse seejärel korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit (miinus tagasimaksed ning allahindlus vara väärtuse langusest).

Laenude ja nõuete väärtuse langust hinnatakse vastavalt punktis 2.7 kirjeldatud põhimõtetele.

2.7 Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtuse langus

Finantsvarade väärtuse langusest tulenevad allahindlused kajastatakse kasumiaruandes perioodil, mil kahjulik sündmus (või sündmused) leiab aset pärast vara esialgset arvelevõtmist ja see kahjulik sündmus (või sündmused) omab mõju finantsvara või finantsvarade grupi tuleviku rahavoole, mis on usaldusväärselt hinnatav. Kui Grupp hindab, et individuaalselt hinnatava finantsvara osas ei ole võimalik objektiivselt hinnata kahjuliku sündmuse (või sündmuste) toimumist, siis nimetatud finantsvara kaasatakse teiste sarnaste krediidiriski tunnustega finantsvarade gruppi ja allahindlusvajadust hinnatakse grupipõhiselt.

Grupp hindab riske, võttes arvesse kogu deebitori maksevõime kohta teada oleva informatsiooni ning kas on ilmnenud objektiivseid asjaolusid, mis viitaks väärtuse langusele (ostja finantsraskused, pankrot või võimetus täita oma võlakohustus Grupi ees).

Ettevõtulaene, arvelduskrediit ja liisinguid hinnatakse individuaalselt, lähtudes peamiselt võlgnevuses nõuete ületähtsuse päevade arvust ja tagatise realiseerimisväärtusest selle olemasolul. Muud kriteeriumid vara väärtuse võimaliku languse objektiivselt hindamiseks on ettevõtja majanduslik seisund, majandusharu olukord, laenuvõtja usaldusväärsus, tema juhtkonna kompetents ja muud faktorid. Aktsiate või võlakirjade tagatisel väljastatud võimendus- ja repolaene nii juriidilistele kui füüsilistele isikutele hinnatakse individuaalselt, lähtudes eelkõige tagatise turuväärtusest. Eraisikutest klientidele väljastatud tarbimislaene, eluasemelaene, krediitkaardilaene ja järelmaksulaene hinnatakse grupipõhiselt. Füüsilisest isikust laenusaaajate puhul hinnatakse laenulepingus fikseeritud kohustuste täitmise õigeaegsust, maksevõimet, tagatise väärtust, vanust, haridust, tööstaaži, säästmisharjumusi ja muid krediidiriski mõjutavaid tegureid.

Grupipõhise allahindluse otstarbel grupeeritakse finantsvarasid homogeensete krediidiriski tunnuste põhjal. Need tunnused on vajalikud, hindamaks selliste varagruppide tulevase rahavooge, mille puhul toimub võlgnike eeldatava maksekäitumise hindamine lepinguliste kohustuste õigeaegse ja täieliku täitmise osas. Grupipõhiselt allahinnatavate varagruppide tuleviku rahavoogu hinnatakse varade lepinguliste rahavoogude põhjal ning juhtkonna hinnangu põhjal nende varade ajaloolise makseviituse jäämise ja laenukahjumite kohta. Ajaloolisi laenukahjumite korrigeeritakse kehtivate vaadeldavate andmete põhjal, kajastamaks hetke tingimuste mõju, mis ei mõjutanud seda perioodi, millel ajaloolised kahjumid tuginevad, ja kõrvaldamaks nende möödunud perioodide neid mõjusid, mis hetkel ei esine. Grupp vaatab regulaarselt üle tuleviku rahavoogude hindamise meetodeid ja eeldusi, et vähendada võimalikke erinevusi kahjuhinnangute ja tegelike kahjude vahel.

Juhul, kui korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatav varasemalt allahinnatud finantsvara lepingutingimusi muudetakse või toimub muu muutus seoses võlgniku finantsras-

kustega, leitakse allahindlus, kasutades enne lepingutingimuste muutmist kehtinud esialgse sisemise intressimääraga. Muudetud lepingutingimustega vara kajastamine lõpetatakse ning kajastatakse uus vara õiglasel väärtuses ainult juhul, kui varaga seotud riskid ja hüved oluliselt muutusid. Viimane on tavaliselt hinnatav olulise erinevusega vara esialgsete rahavoogude ja uute tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuses.

Vara väärtuse langused kajastatakse alati läbi allahindluskonto, milleks on vara jääkväärtuse allahindamine eeldatavate tulevaste rahavoogude (mis ei sisalda veel toimumata tulevase krediitkahjumite) nüüdisväärtuseni, kasutades diskonteerimiseks laenu esialgset sisemist intressimäära. Tagatisega kaetud finantsvarade tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse arvutamisel võetakse arvesse ülevõetavast tagatisest eeldatavalt saadavad rahavood, millest arvestatakse maha tagatise saamise ja müügiga seotud kulud, olenemata, kas tagatise ülevõtmine on tõenäoline. Vara väärtuse langused kajastatakse kasumiaruandes real „Laenude allahindluse kulu“.

Juhul, kui nõuete hindamise aluseks olevad asjaolud muutuvad (kliendi krediitdireitingu paranemine) ning muutus on võimalik objektiivselt seostada peale vara väärtuse langust toimunud sündmusega, tühistatakse eelnevalt kajastatud allahindlus, vähendades aruandeaastal kasumiaruande allahindluse kontot. Kasumiaruandes kajastatakse allahindluse tühistamine tuluna real „Laenude allahindluse kulu“.

Ebatõenäoliselt laekuvad laenud kantakse finantsseisundi aruandest maha vastava laenu allahindluse arvelt, kui kõik laenu sissenõudmisega seotud protseduurid on lõpetatud ning täpne laenust saadav kahjum selgunud. Varasemalt finantsseisundi aruandest välja kantud laenude hilisemad laekumised krediteeritakse kasumiaruandes allahindluse konto vähendamisenä.

Intressitulu laenudele on kajastatud kasumiaruandes real „Intressitulu“.

2.8 Lõpetatud tegevusvaldkonnad

Lõpetatav tegevusvaldkond on Grupi komponent, mis bilansipäeva seisuga liigitatud müügiks hoitavaks ja esindab eraldi olulist äritegevusvaldkonda või äritegevuse geograafilist piirkonda ning on osa eraldiseisvast koordineeritud plaanist realiseerida üksik oluline äritegevusvaldkond või äritegevuse geograafiline piirkond. Põhivara või müügigrupp liigitatakse müügiks hoitavaks, kui selle bilansiline jääkmaksumus kaetakse peamiselt müügitehinguga, mitte jätkuva kasutusega, ja müük on väga tõenäoline 12 kuu jooksul. Müügiks hoitavate varade grupi kajastatakse bilansilises jääkmaksumuses või õiglasel väärtuses, millest on maha arvatud müügikulutused, sõltuvalt sellest, kumb on madalam. 2014. aasta lõpus müügiootel varadena arvele võetud Soome filiaali varade bilansiline väärtus vastab nende õiglasele väärtusele. Lõpetatud tegevusvaldkonna tulemus ja rahavood näidatakse eraldi jätkuvate tegevusvaldkondade tulemustest ja rahavoogudest ning vastavalt korrigeeritakse ka võrdlu-

sandmeid. Grupisesed tehingud lõpetatava ja jätkuvate tegevusvaldkondade vahel elimineeritakse vastavalt sellele, kas tehingud jätkuvate ja lõpetatava tegevusvaldkonna vahel jätkuvad ka pärast müügittehingut.

2.9 Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse Grupi enda majandus-tegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumus, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et Grupp saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikulud kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumus, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Arvutustehnika, mööbli ning sisustuse aastase amortisatsioonimäärana kasutatakse 33%, rendipinna parendustele kas 20% aastas või amortiseerimist rendiperioodi pikkuse jooksul, sõltuvalt kumb on lühem. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse kasutusele võtmise kuust ning arvestatakse kuni vara bilansiline väärtus jõuab selle vara lõppväärtuseni. Kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse amortisatsiooni arvestamine.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Grupp viib läbi materiaalse varade väärtuse testi, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Juhul, kui vara bilansiline jääkmaksumus on suurem tema kaetavast väärtusest (kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglase väärtus miinus müügikulud või vara kasutusväärtus), on materiaalse põhivara objektid koheselt alla hinnatud nende kaetavale väärtusele kajastades vara väärtuse languse kulu aruandeperioodi kasumiaruandes.

Põhivara müügist saadud kasumid ja kahjumid, mis leitakse jääkväärtuse lahutamisel müügist saadud summadest, on kajastatud kasumiaruandes muu tulu või tegevuskuluna.

2.10 Immateriaalne põhivara

Immateriaalsed varad on eraldi identifitseeritavad mitte-rahalisel mittefüüsilised varad ja mille hulka hetkel kuulub soetatud tarkvara. Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumus, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Peale soetamist kajastatakse immateriaalset põhivara finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumus, millest on maha

arvatud akumuleeritud kulum ja kogunenud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt. Amortisatsioonimäär ostetud litsentsidele on 33% aastas. Ostetud kliendilepinguid amortiseeritakse kahaneva jäägi meetodil. Ostetud kliendilepingute aastane amortisatsiooninorm on 12% nende varade bilansilisest jääkmaksumusest. Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja immateriaalsete varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Grupp viib läbi immateriaalsete varade väärtuse testi, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Väärtuse languse kulu kajastatakse koondkasumiaruandes ulatuses, mille võrra vara bilansiline jääkmaksumus ületab kaetavat väärtust, mis on kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglase väärtus miinus müügikulud või vara kasutusväärtus.

2.11 Finantsgarantiid ja tegevusgarantiid

Grupp väljastab finantsgarantiid ja võtab kohustusi väljastada laene. Finantsgarantiid lepingud nõuavad garantiid andjalt ettenähtud maksete tegemist, kui klient ei ole täitnud võlakohustuse tingimusi kolmanda osapoole ees ning finantsgarantiid kannavad krediidiriski nagu antud laenu. Finantsgarantiid võetakse algselt arvele õiglasest väärtusest (lepingu väärtus) garantiid andmise päeval. Seejärel garantiid jääkväärtus amortiseeritakse lineaarselt garantiid eluea jooksul, välja arvatud juhul, kui on muutunud tõenäolisemaks, et Grupil on kohustus välja anda laen ning ei planeerita nimetatud laenu koheselt peale väljastamist müüa. Sellistel juhtudel laenu esmasel kajastamisel garantiitasud kajastatakse laenu jääkväärtuse osana. Igal bilansipäeval hinnatakse garantiid tulenevaid kohustusi kõrgemas kahest, kas lineaarselt amortiseeritud garantiitasu jääkväärtus või juhtkonna hinnangust garantiilepingust tulenevate kohustuste arveldamiseks.

Grupp hindab iga raporteerimisperioodi lõpus kohustusi maksimumina (i) esialgse summa järelejäänud amortiseerimata väärtusest, ja (ii) kasutades parimat hinnangut kulude summa leidmiseks tehingu arveldamiseks.

Tegevusgarantiid on lepingud, mis pakuvad kompensatsiooni juhul, kui teine osapool ei suuda täita lepingulisi kohustusi. Sellised lepingud kannavad lisaks krediidiriskile ka mitte-finantsilist tegevuse riski. Tegevusgarantiid võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtusest, mis tavapärastel võrdub saadud teenustasudega. Tasude summa amortiseeritakse lineaarselt lepinguperioodi vältel. Iga aruandeperioodi lõppedes hinnatakse tegevusgarantiid kas (i) algselt arvele võetud tasude amortiseerimata jäägi ulatuses või (ii) parima hinnangu alusel, milline on tänasesse väärtusesse diskonteeritud lepingu lõpetamise potentsiaalne kulu iga aruandeperioodi lõppedes; sõltuvalt kumb on kõrgem. Kui Grupil on lepinguline õigus kliendilt sisse nõuda garantiilepingu alusel täitmiseks kulunud summasid, võetakse sellised summad garantiid saajale rahalise kahju korvamise hetkel arvele kui laenuõuded.

2.12 Finantskohustused

Grupp klassifitseerib finantskohustused kahte kategooriasse:

- finantskohustused õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande
- korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustused

Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande finantskohustuse (tuletisinstrument) kajastamist vaata arvestuspõhimõtte 2.6.a. Kõigi muude finantskohustuste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tehingukulud kaasatakse sisemise intressimäära arvutustesse. Erinevused laekunud summade (miinus tehingukulud) ja lunastusväärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes instrumendi tähtaja jooksul kasutades sisemist intressimäära. Intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu”.

Klientide deposiidid võetakse arvele väärtuspäeval õiglasest väärtuses, miinus tehingukulud, ning edaspidi mõõdetakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades sisemise intressimäära meetodit ja kajastatakse real „Klientide hoiused ja saadud laenud“, sh kajastatakse samal real tekkepõhiselt arvestatud intressikohustusi. Tekkepõhiselt arvestatud intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu”.

Võetud laenud, emiteeritud võlaväärtpaberid ja sarnased allutatud kohustused võetakse algselt arvele õiglasest väärtuses, miinus tehingukulud (laekumisel saadud raha summas, vähendatuna tehingukulude võrra). Allutatud kohustuseks loetakse kohustusi, mis krediitiasutuse likvideerimise või pankroti väljakuulutamise korral rahuldatakse pärast teiste võlausaldajate õigustatud nõuete rahuldandamist. Muud finantskohustused (võlad hankijatele, viitvõlad ja muud võlakohustused) võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud, ning edaspidi kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses.

2.13 Kohustused töövõtjate ees

Kohustused töövõtjate ees sisaldavad nii välja maksmata palgakohustusi kui töövõtja elukohariigis kehtiva tööseadusandluse kohaselt arvestatud puhkusetasu kohustust bilansipäeva seisuga, mis sisaldab lisaks puhkusetasu kohustusele ka sellelt arvestatud sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksu. Kohustused töövõtjatele kajastatakse finantsseisundi aruandes lühiajalise kohustusena ning kasumiaruandes kajastatakse seonduv kulu tööjõukuluna.

Sotsiaalmaks sisaldab ka sissemakseid riigi pensionifondi. Grupil puudub nii juriidiline kui faktiline kohustus teha sotsiaalmaksule lisanduvalt pensioni- või muid sarnaseid makseid.

2.14 Aktsiapõhised maksed

AS LHV Group on kehtestanud aktsiapõhistel maksetel põhineva optsiooniprogrammi, mille järgi tasub grupi töötajatele nende teenuste eest väljastades optsioone AS LHV Group aktsiate omandamiseks. Väljastatud optsioonide õiglane väärtus kajastatakse optsiooniprogrammi kehtivuse jooksul grupi tööjõukuluna ning omakapitali (muude reservide) suurenemisenä. Kulude kogusumma on määratletud optsioonide õiglasest väärtuse alusel optsioonide väljastamise hetkel. Optsioonide õiglane väärtus on leitud:

- arvestades optsiooni hinda mõjutavaid turutingimusi (näiteks AS LHV Group aktsiahinda);
- jättes välja aktsiate üleandmise eelduseks olevad tegevustulemustega seotud eesmärkide ja turuga mitteseotud tingimuste mõju nagu näiteks ettevõtte kasumlikkus ja kasvueesmärgid ning töötaja töötamine ettevõttes üle teatud ajaperioodi.

Iga aruandeperioodi lõpus hindab Grupp, kui palju optsioone kuulub tõenäoliselt realiseerimisele tulenevalt optsioonide väljastamise tingimustest (välja arvatud turutingimustel). Algsete hinnangute muutuse mõjud kajastatakse kasumiaruandes ning vastukandena omakapitalis. Kui optsioonid realiseeritakse, emiteerib AS LHV Group uusi aktsiaid.

Opsioonide väljastamist AS LHV Group tasandil tema tütar-ettevõtete töötajatele käsitletakse kui kapitali sissemakset tütar-ettevõttesse. Optsioonide õiglasest väärtuse kulu kajastatakse optsiooniperioodi vältel emat-ettevõtte eraldiseisvas finantsseisundi aruandes tütar-ettevõtte investeeringu suurendamisena ning krediteeritakse omakapitalis. Vastavalt optsioonide väljastamise tingimustele ei kaasne optsioonide realiseerimisel peale 3 aastat sotsiaalmaksu kulu.

2.15 Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Finantsseisundi aruandes kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustusi, millel on kas seaduslik alus või mis tulenevad Grupi senisest tegevuspraktikast (seaduslik või tõlgenduslik), mis nõuavad tõenäoliselt ressursidest loobumist, mille realiseerumine on tõenäoline (on rohkem tõenäoline kui mitte, et vahendite väljavool on vajalik kohustuse rahuldandmiseks) ja mille summa suurust on võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldiste kajastamisel finantsseisundi aruandes lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldiste täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse finantsseisundi aruandes summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldandmiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolle. Eraldiste kulu ja eraldiste bilansilise maksumuse muutuste kulu kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Eraldisi ei moodustata äritegevuse tulevaste perioodide kahjumite katmiseks.

Juhul, kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu

jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldise seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Muude tingimuslike kohustuste osas (garantiid, v.a. finantsgarantiid, ja muud kohustused), mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või millega seotud kulusid ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kajastatakse raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena. Tingimuslikud kohustused võivad ajas muutuda esialgselt ootusest erineval viisil. Seetõttu hinnatakse neid järjepidevalt portfelli põhiselt tuvastamiseks, kas on muutunud tõenäoliseks, et tulenevalt kohustusest on tõenäoliselt Grupil vaja varast loobuda. Kui on muutunud tõenäoliseks, et seni tingimusliku kohustusest kajastatud kohustise või mitmete kohustuste tulemusena peab ettevõtte varast loobuma, võtab Grupp arve eraldise selle perioodi raamatupidamise aastaaruandes, millal vastav tõenäosuse muutus toimus (välja arvatud väga harvadel juhtudel kui kohustusega seotud kulu ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata).

2.16 Pika- ja lühiajaliste varade ja kohustuste eristamine

Varad, milledest tulenevate hüvede realiseerumist Grupi jaoks on oodata 12 kuu jooksul, kajastatakse lühiajalise varana. Varad, millede puhul osaline hüvede realiseerumine toimub peale 12 kuu möödumist bilansipäevast, kajastatakse pikaajalisena selles osas, mille realiseerumist on oodata pärast 12 kuulise perioodi möödumist (vt lisa 3.4).

Kohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või Grupil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Saadud laene, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalisena. Samuti kajastatakse lühiajalisena saadud laene, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingu sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Kõigi pikaajaliste varade ja kohustuste kohta on vastav pikaajaline osa eraldi välja toodud raamatupidamise aastaaruande vastava lisa juures (vt lisa 3.4).

2.17 Tulud ja kulud

Tulud ja kulud on kirjendatud tekkepõhise arvestusprintsipi alusel. Tulu kajastatakse siis, kui on tekkinud põhjendatud eeldus, et tehingust tulenevad hüved laekuvad Grupile, tulu on usaldusväärselt määratav ning teenused on Grupi poolt osutatud. Grupi tavapärase äritegevuse käigus teenitud tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses. Kulud kajastatakse kui Grupil on tekkinud kohustus

vastava kulu osas ja/või kui Grupp on saanud kaupu või teenuseid, ja viimane on varasem.

Teenustasutulud (ka kontohalduse ja portfellihoolduse tasud) kirjendatakse raamatupidamises siis, kui teenus on osutatud ja Grupil on tekkinud summale nõudeõigus. Nõustamisteenuste käigus saadavad teenustasutulud kolmandatelt osapooltelt (müügi- ja ostunõustamised, osaluste omandamised jms) kajastatakse üldjuhul lepingu aluseks oleva tehingu toimumisel või juhul, kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist. Portfellihoolduse, muude nõustamisteenuste tasud ning investeerimisfondide tegevusega seonduvad varahaldustasud kajastatakse vastavalt lepingule, tavaliselt teenuse osutamise perioodi jooksul. Samu arvestuspõhimõtteid kasutatakse ka pikema perioodi jooksul osutatavate varahalduse, finantsplaneerimise ja kontohalduse teenuste osas. Tulemusega seotud tasud või tasu osad kajastatakse siis, kui vastavad tulemusega seotud kriteeriumid on täidetud või lähtudes valmidusastme meetodist. Muud ühekordsed tehingutulud ning muud tulud kajastatakse tekkepõhiselt vastava tehingu toimumise hetkel.

Teenustasukulu kajastatakse peale teenuse saamist ja kui kohustus on tekkinud.

Intressitulu ja intressikulu on kajastatud kasumiaruandes kõikide instrumentide osas, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit või õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavate võlakirjade osas. Õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavate võlakirjade tehingu kulud on osa sisemise intressimäära arvestusest. Laenude kohustus-tasud, mis on seotud antud laenude väljavõtmata osaga ja mille tasu muutub vastavalt väljavõtmata osa suurusele, kajastatakse intressituluna perioodi jooksul, mil täiendava laenusumma väljavõtmist on kliendile võimaldatud.

Sisemise intressimäära meetod on finantsvara või -kohustuse korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intressikulu vastavale perioodile jaotamise meetod. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib täpselt eeldatava tulevase rahavoogi läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara või -kohustuse bilansilise väärtuseni. Sisemise intressimäära arvutamisel hindab Grupp rahavooge arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevase krediidikahjumeid. Arvutusse kaasatakse kõik lepingulised olulised pooltevahelised tasutud või saadud teenustasud, mis on sisemise intressimäära lahutamatuks osaks, tehingukulud ja kõik muud täiendavad maksed või mahaarvamised. Kui nõude puhul tekib vajadus allahindluseks, siis vähendatakse nõude bilansilist väärtust tema kaetava väärtuseni, milleks on eeldatavad rahavood diskonteerituna esialgse sisemise intressimääraga ning jätkates intressitulu kajastamist järgnevatel perioodidel vähendades allahindlust. Kui finantsvara või rühm sarnaseid finantsvarasid on vara väärtuse languse tõttu alla hinnatud, kajastatakse neilt tekkivat intressitulu kasutades sama

intressimäära, millega diskonteeriti tuleviku rahavoogusid leidmaks vara väärtuse langusest tekkinud kahju.

Dividenditulu kajastatakse siis, kui omanikul on tekkinud seaduslik õigus nende saamiseks ning majandusliku kasu saamine on tõenäoline.

2.18 Varahaldusteenused

Grupp tegeleb varahaldusteenuste pakkumisega (lisa 23). Selliseid varasid, mille on Grupile hallata andnud kolmandad osapooled ja mis ei kuulu Grupile, kajastatakse bilansiväliselt. Antud varade haldamisest ja hoidmisest saadakse teenustasu ja Grupile nendega krediidi- ega tururiske ei kaasne.

2.19 Rendiarvestus – Grupp kui rentnik

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised materiaalse põhivara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kasutusrendimaksud kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna. Grupp kasutab kasutusrenti peamiselt ruumide rentimiseks. Rendikulud kajastatakse kasumiaruande real „Administratiiv- ja muud tegevuskulud“.

2.20 Maksustamine ja edasilükkunud tulumaks

Ettevõtte tulumaks Eestis

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ja kohustusi. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks alates 1.1.2015 on 20/80 (kuni 31.12.2014 21/79) väljamakstavalt netosummalt. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividendide jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Ettevõtte tulumaks teistes riikides

Vastavalt kohalikele tulumaksuseadustele maksustatakse Lätis, Leedus ja Soomes ettevõtte kasumit, mida on korrigeeritud seaduses ettenähtud püsivate ja ajutiste erinevustega, tulumaksuga.

Ettevõtte tulumaksumäärad	2016	2015
Läti	15%	15%
Leedu	15%	15%
Soome	20%	20%

Edasilükkunud tulumaks on arvestatud kõikidelt olulistelt ajutistelt erinevustelt maksuarvestuse ja konsolideeritud finantsaruandes kajastatud vara ja kohustuste bilansiliste väärtuste vahel. Põhilised ajutised erinevused tekivad põhivara amortisatsioonist ja edasikantavast maksukahjumist. Edasilükkunud tulumaks arvutatakse kehtivate või eeldatavalt kehtivate maksumääradega, mis on rakendatavad nendel perioodidel, kui ajutised erinevused või maksukahjumid realiseeruvad. Edasilükkunud tulumaksuvara ja kohustused on tasaarveldatud ainult ühe Grupi kuuluva äriühingu piires. Edasilükkunud tulumaksuvara ajutistelt erinevustelt ning maksukahjumitelt kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult siis, kui on tõenäoline, et see realiseerub läbi maksustatava kasumi tekke tulevikus. Edasilükkunud tulumaks arvestatakse ajutistelt erinevustelt investeringutest tütarettevõtetesse, välja arvatud juhul, kui ajutise erinevuse realiseerumine on Grupi kontrolli all ja ajutise erinevuse realiseerumine lähitulevikus on ebatõenäoline.

Finantsseisundi aruandes ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisas 22.

2.21 Varade ja kohustuste saldeerimine

Finantsvarade ja -kohustuste vahel tehakse netoarvestusi ja netosumma kajastatakse konsolideeritud finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui selleks eksisteerib juriidiline õigus ning on kavas nimetatud summad realiseerida netobaasil või samaaegselt. Täpsem informatsioon on toodud lisas 3.8.

2.22 Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule moodustatakse kohustuslik reservkapital iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

LISA 3 Riskide juhtimine

Risk on defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast majandustulemusest. Oma igapäevastes toimingutes puutub Grupp kokku mitmete riskidega. Grupi riskijuhtimise eesmärgiks on riske ära tunda, neid õigesti mõõta ning juhtida. Laiemas plaanis on riskijuhtimise eesmärgiks ettevõtte väärtuse suurendamine kahjude minimeerimise ning tulemuste volatiilsuse vähendamise kaudu. Riskijuhtimine baseerub Grupis tugeval riskikultuuril ning on üles ehitatud kolme kaitseliini põhimõttel, kus esimene kaitseliin ehk ärivaldkonnad on vastutavad riskide võtmise ning igapäevase juhtimise eest. Teine kaitseliin ehk riskijuhtimise valdkond on vastutav riskijuhtimise meetodikate väljatöötamise ning riskide raporteerimise eest. Kolmas kaitseliin ehk siseaudit teostab sõltumatut järeelvalvet kogu Grupile. Riskijuhtimise põhimõtted, nõuded ning vastutusvaldkonnad on kirjeldatud sise-eeskirjades. Vastavalt kehtestatud kapitalijuhtimise põhimõtetele peab riskide katteks Grupil olema piisavalt kapitali.

3.1 Kapitali juhtimine

Grupi eesmärk kapitali juhtimisel on:

- tagada Grupi tegevuse jätkuvus ning võime aktsionäridele kasumit toota;
- säilitada tugev kapitali baas, mis toetab äritegevuse arengut;
- täita kapitalile kehtestatud nõudeid, nagu need on ette nähtud järeelvalveorganite poolt.

Grupi poolt hallatav kapital 31.12.2016 seisuga oli 123 907 tuhat eurot (31.12.2015: 100 533 tuhat eurot). Kapitali eesmärkide määramisel lähtutakse nii regulatiivsetest miinimumnõuetest kui ka sisemisest täiendavast puhvrst.

Grupp jälgib oma kapitali planeerimisel alljärgnevaid üldpõhimõtteid:

- Grupp peab igal ajal olema piisavalt kapitaliseeritud, omades vajalikku kapitalivaru, mis tagab majandusliku säilimise ja võimaldab finantseerida uusi kasumlikke kasvuvõimalusi;
- Kapitali juhtimisel on põhitähelepanu esmase tasandi omavahenditel, sest ainult esmase tasandi omavahendid omavad kahjumite absorbeerimise võimet. Kõik muud kasutatavad kapitalilihid on sõltuvalt esmase tasandi omavahendite mahust;
- Grupi kapitali saab jagada: 1) reguleeritud miinimumkapital ja 2) grupi poolt hoitav kapitalivaru. Täitmaks oma pikaajalisi majanduslikke eesmarke peab Grupp püüdlema ühelt poolt reguleeritud miinimumkapitali proportsionaalse vähendamise suunas (läbi riskide vähendamise ja kõrge läbipaistvuse). Teiselt poolt peab Grupp püüdlema piisava ja konservatiivse kapitalivaru suunas, mis tagab majandusliku säilimise ka ränga negatiivse riskisenaariumi korral;
- Grupi poolt seatud riskiisu on oluline sisend kapitali planeerimisele ja kapitali eesmärkide seadmisele. Kõrgem riskiisu tähendab kõrgema kapitalivaru hoidmist.

Omavahendid

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015
Sissemakstud aktsiakapital	25 356	23 356
Ülekurs	45 892	33 992
Kasumi arvel moodustatud kohustuslik reservkapital	1 580	895
Muud reservid	-40	-23
Eelmiste perioodide jaotamata kasum/(kahjum)	10 517	-2 503
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-8 114	-1 734
Aruandeperioodi kasum	17 816	13 705
Mittekontrolliv osalus	0	1 945
Esimese taseme omavahendid kokku	93 007	69 633
Allutatud kohustused	30 900	30 900
Teise taseme omavahendid kokku	30 900	30 900
Kokku neto-omavahendid	123 907	100 533

Krediidiasutuse omavahendid peavad igal hetkel olema võrdsed või ületama krediidiasutuste seaduses sätestatud aktsiakapitali (5 miljonit eurot) minimaalsuurust. 2014. aasta alguses hakkas Euroopa Liidus pankade ja investeerimisühingute kapitalile kehtima uus õigusraamistik (CRD IV/ CRR), mis põhineb suure osas Baseli pangandusjärelevalve komitees kokkulepitud, nn Basel III raamistikul. Uue reeglistiku eesmärk on tugevdada finantssektori vastupidavust majandusšokkidele ja tagada selle abil majanduse piisav ning jätkusuutlik rahastamine. Oluliste muudatustena näevad uued nõuded krediidiasutustele ette varasemast rohkema ja kvaliteetsema kapitali hoidmist ning ühtlustatud raamistikku likviidsuspuhvrite kujundamiseks. Uues kapitalinõuete direktiivis on määratletud ka makrofinants-järelevalve meetmed, millega liikmesriigid saavad ohjeldada tsüklit võimendavat krediidiasutuste käitumist ning leevendada turustruktuurist tulenevaid riske.

Otsekohalduva määrusega kohustatakse kõiki Euroopa Liidus tegutsevaid krediidiasutusi (ja neid konsolideerivaid valdusettevõtteid) ning investeerimisühinguid hoidma riskivarade suhtes 4,5% ulatuses esimese taseme põhiomavahendeid (CET 1 – common equity tier 1) ning 6,0% ulatuses esimese taseme omavahendeid (Tier 1 kapital). Kogu kapitalinõue (CAD), mis sisaldab nii esimese taseme kui ka teise taseme omavahendeid, jääb seni kehtinud 8,0% juurde.

Lisaks ühtsetest reeglitest lähtuvatele põhinõuetele on direktiiviga määratletud kapitalipuhvrite kujundamise põhimõtted.

Eestis on lisaks omavahendite baasnõuetele krediidiasutustele kehtestatud kapitali säilitamise ning süsteemse riski puhvrid, vastavalt 2,5% (määratud Finantsinspektsiooni poolt) ning 1,0% (määratud Eesti Panga poolt). Kuna nimetatud puhvrid lisanduvad nii Tier 1 kui ka kogu omavahendite baasnõuetele, on minimaalne Tier 1 nõue Eestis 9,5% ning kogu omavahendite nõue 11,5%. Viimasele lisandub veel krediidiasutuse spetsiifiline täiendav Pillar 2 nõue. Ülevaade kapitalinõude kujunemisest on toodud alljärgnevas tabelis:

Kapitalinõuded	CET1	Tier1	CAD
Baasnõue	4,50%	6,00%	8,00%
Kapitalisäilitamise puhver	2,50%	2,50%	2,50%
Süsteemse riski puhver	1,00%	1,00%	1,00%
Kapitalinõuded kokku	8,00%	9,50%	11,50%

2016. aasta augustini kehtinud kapitalinõuded on toodud alljärgnevas tabelis:

Kapitalinõuded	CET1	Tier1	CAD
Baasnõue	4,50%	6,00%	8,00%
Kapitalisäilitamise puhver	2,50%	2,50%	2,50%
Süsteemse riski puhver	2,00%	2,00%	2,00%
Kapitalinõuded kokku	9,00%	10,50%	12,50%

Igal aastal kinnitab Grupi nõukogu kapitaliseerituse eesmärgid ja kapitali adekvaatsuse sihttaseme katmaks võimalikke riske. Samuti viiakse igal aastal läbi sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP), mille eesmärk on tuvastada võimalik kapitalivajadus lisaks regulatiivsetele kapitalinõuetele. Sisemised kapitalinõuete eesmärgid 2017. aastaks on:

- Tier 1 kapitalinõue 13,29%
- Kogu kapitalinõue 16,19%

Kapitali adekvaatsust ja seaduses ette nähtud kapitali kasutamist jälgib finantsosakond. Järelevalveorganile esitatakse regulaarselt aruandlus krediidiasutusele kehtestatud usaldatavusnormatiivide nõuete ning riskide katmiseks vajalike kapitalinõuete täitmise kohta. LHV kasutab krediidi- ja tururiski kapitalinõuete arvutamiseks standardmeetodit ning operatsiooniriski kapitalinõuete arvutamiseks baasmeetodit.

LHV Varahalduse kui fondivalitseja omavahendid peavad igal hetkel ületama investeerimisfondide seaduses sätestatud aktsiakapitali (3 miljoni eurot) minimaalsuurust. Fondivalitseja, kelle valitsetavate pensionifondide vara turuväärtus on suurem kui 125 miljonit eurot, neto-omavahendid peavad olema kuni 10. jaanuarini 2017 vähemalt 2,5 miljonit eurot ning 1% tema valitsetavate pensionifondide vara turuväärtuse osast, mis ületab 125 miljonit eurot. Lisaks peab fondivalitseja hoidma täiendavaid omavahendeid 0,02% kõigi tema valitsetavate fondide turuväärtuse osalt, mis ületab 250 miljonit eurot. Alates 10. jaanuarist peavad fondivalitseja neto-omavahendid olema 0,5% kõigi tema valitsetavate fondide turuväärtuse osalt, mis on alla 1000 miljoni euro ning 0,02% kõigi tema valitsetavate fondide turuväärtuse osalt, mis on üle 1 000 miljoni euro.

Grupp on aruandeaastal ning võrreldavatel perioodidel täitnud kõiki kapitalinõudeid.

3.2 Krediidirisk

Krediidirisk kajastab potentsiaalset kahju, mis tuleneb vastaspoole suutmatusel täita õigeaegselt endale võetud kohustusi Grupi ees. Krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest, tuletisinstrumentidest, panga- ja teiste finantsinstitutsioonide deposiitidest, võlakirjadest, kõige rohkem aga klientidele laenu andmisest, sealhulgas laekumata laenudest, antud garantiidest ja muudest nõuetest ning väljastamata laenudest. Krediidiriski alandamiseks analüüsib Grupp nii klientide kui ka äripartnerite majandustegevust ja finantsseisu. Pärast laenu väljastamist jälgitakse regulaarselt kliendi maksevõimet ja tagatise väärtust.

3.2.1 Krediidiriskide jaotus

Grupp jaotab krediidiriski kandvad finantsvarad järgnevatesse olulisematesse kategooriasse:

a) Võlakirjad ja tuletisinstrumentid	e) jaelaenud
b) laenu ja nõuded keskpangale ja krediidiasutustele (tabelites kasutatud „pankadele“) ja investeerimisühingutele	f) tagatiseta tarbimisaenu
c) finantsvõimenduslaenu (laenu aktsiate või võlakirjade tagatisel), sh repolaenu	g) krediitkaardid ja erasikute arvelduskrediit
d) ettevõtluslaenu ja arvelduskrediit ettevõtetele	h) liising
	i) järelmaks
	j) hüpoteeklaenu
	k) finantsgarantiid
	l) valmisolekulaenu

Maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2016	31.12.2015
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele (lisa 10)	306 500	230 501
Müügiootel finantsvarad (lisa 11)	579	3 508
Finantsvarad õiglasest väärtusest (võlakirjad) (lisa 12)	64 067	99 907
Laenu ja nõuded klientidele (lisa 14)	537 641	409 997
Muud nõuded klientidele (lisa 15)	3 479	2 026
Muud finantsvarad (lisa 16)	941	940
Varad kokku	913 207	746 879
Bilansivälised kohustused (lisa 24), v.a tegevusgarantiid	137 962	124 065
Kokku maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon	1 051 169	870 944

a) Võlakirjad ja tuletisinstrumentid

Võlakirjade krediidiriski võtmisele kehtestatakse liimid vastavalt emitendi reitingule krediidikomitees. Limiitide piires otsustab investeringud riski ja kapitali komitee või selleks volitatud töötajad.

Võlakirjadest tulenevad põhiosa ja tekkepõhised intressinõuded ei ole tähtaega ületanud.

Vastavalt Standard & Poor's reitingutele või nende ekvivalentidele jagunevad Grupi õiglasest väärtusest muutusega läbi kasumiaruande (FVTPL) ja müügiootel (AFS) võlakirjaportfell järgnevalt:

Reitinguklass <i>(tuhandetes eurodes)</i>	FVTPL					Kokku 31.12.2016
	Investeeri- misportfell	Likviidsus- portfell	Kauplemis- portfell	Valuuta- forwardid	AFS	
AAA	5 209	33 904	0	0	0	39 113
A- kuni A+	19 558	1 942	1 104	0	579	23 183
BBB- kuni BBB+	1 050	0	1 050	0	0	2 100
Reitinguta	0	0	0	250	0	250
Kokku (lisa 11,12)	25 817	35 846	2 154	250	579	64 646

Reitinguklass <i>(tuhandetes eurodes)</i>	FVTPL					Kokku 31.12.2015
	Investeeri- misportfell	Likviidsus- portfell	Kauplemis- portfell	Valuuta- forwardid	AFS	
AAA	43 041	44 208	0	0	2 910	90 159
AA- kuni AA+	0	2 078	225	0	0	2 303
A- kuni A+	6 948	0	51	0	598	7 597
BBB- kuni BBB+	0	0	2 362	0	0	2 362
B- kuni BB+	994	0	0	0	0	994
Kokku (lisa 11,12)	50 983	46 286	2 638	0	3 508	103 415

b) Laenu ja nõuded pankadele ning investeerimisühingutele

Krediidiriskile avatud positsioon rahast ja raha ekvivalentidest, mida hoitakse keskpangas, teistes korrespondentpankades ning investeerimisasutustes, kannab oma olemuselt juhtkonna hinnangul madalat krediidiriski. Laenu ja nõuded keskpangale, krediidasutustele ja investeerimisühingutele ei

ole tähtaega ületanud. Grupi vahendid hinnatakse vastavalt Standard & Poor's reitingutele või nende ekvivalentidele (keskpank on reitinguta). Kui erinevatel agentuuridel on erinevad reitingud, kasutatakse konservatiivsuse põhimõttel madalamat reitingut. Grupi vahendid on hoiustatud järgnevalt:

Reiting

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Krediidi- asutused	Investeeri- misi- ühingud	Kokku 31.12.2016	Krediidi- asutused	Investeeri- misi- ühingud	Kokku 31.12.2015
Keskpank (Eesti Pank)	265 127	0	265 127	199 844	0	199 844
AA- kuni AA+	9 470	0	9 470	0	0	0
A- kuni A+	7 195	0	7 195	7 678	15 785	23 463
BBB kuni BBB+	11 454	7 919	19 373	233	0	233
Reitinguta	5 181	154	5 335	6 824	137	6 961
Kokku (lisa 10)	298 427	8 073	306 500	214 579	15 922	230 501

c) Finantsvõimenduslaenu

LHV Pank annab klientidele võimenduslaene aktsia- või võlaväärtpaberite tagatisel ehk võimaldab finantsvõimendust. Laenu maksimaalne summa sõltub investeerimiskontol hoitavate tagatisvarade turuväärtusest ja LHV Panga poolt määratud üldisest limiidist, milleks on 100 tuhat eurot (või selle ekvivalent välisvaluutas) kliendi kohta. Piirmäär ületavate laenude väljastamine eeldab kliendi poolt tagatiseks pakutava portfelli analüüsi ja otsustus kuulub krediitkomitee pädevusse. LHV Panga poolt tagatisena aktsepteeritavate turukõlbulike finantsinstrumentide loetelu ja tagatismäärad on avaldatud LHV Panga kodulehel www.lhv.ee. Võimenduse laenuga seotud risk on maandatud tagatiseks nõutavate finantsinstrumentide väärtuse pideva jälgimise kaudu. Grupp on kehtestanud piisavalt konservatiivsed laenu ja tagatisvarade väärtuse suhte piirmäärad. Tagatisvarade väärtuse langemisel alla kehtestatud piirmäär on LHV Pangal õigus nõuda kliendilt lisatagatise kandmist kontole või teostada ilma kliendi tehingukorralduseta kliendi kontol laenu tagastamist, likvideerides selleks tagatisvara. Detailsem info laenude krediitkvaliteedi kohta vt lisa 3.2.2.

Finantsvõimenduse laenude krediidiriski hindamiseks teostatakse stressiteste võimaliku kahju määratlemiseks tagatisvarade väärtuste muutuste korral ning muude laenude krediidiriski hindamiseks hinnatakse laenusaaaja maksejõuetuse tekkimise tõenäosust, tagatisega katmata laenu suurust maksejõuetuse tekkimise hetkel ja sellest tulenevat oodatava kahju suurust. Vajadusel otsustatakse täiendava riskikapitali hoidmine krediidiriskide katteks.

LHV Pangal ei olnud seisuga 31.12.2016 ja 31.12.2015 ühtegi alla hinnatud finantsvõimenduslaenu.

d) Ettevõtulaenu ja arvelduskrediit ettevõtetele

Ettevõtulaene hinnatakse individuaalselt. Iga klientidele määratakse krediitireiting vahemikus 1-13, kus 1 tähendab madalaimat maksejõuetuse tõenäosust ning 13 viitab maksejõuetusele. Krediitireiting määratakse kliendile finantsseisu ja äririski hinnangu koostamisel. Finantsseisu alusel arvutatakse kliendile finantsreiting, keskendudes ettevõtte varade ja kohustuse struktuurile, kasumlikkusele, rahavoogudele ning prognoositavatele tulemustele. Finantsanalüüsi rõhk on suunatud tulevikku laenuvõtmise järgsele perioodile. Finantsanalüüsiga paralleelselt analüüsitakse ettevõtte äririski, sh juhtkonda ja omanikke, turuolukorda ja konkurentsi, tegevuse hajutatust ja tegevusajalugu, informatsiooni kvaliteeti ning varasemat maksekäitumist. Konsolideerimisgruppide puhul hinnatakse kogu grupi krediidiriski. Krediitireitingu määrab krediidianalüütik ning selle kinnitab krediitjuht, kuid lõplik riskivõtmine otsustatakse krediitkomitee ühehäälsel otsusel.

Nõuded laenude tagatistele on kehtestatud Grupi krediitpoliitika ning täpsustatud LHV Panga krediidiriski juhtimise eeskirjas. Eelistatud on tagatised, mille puhul tagatise väärtuse ja kliendi maksejõuetuse riski vahel ei ole tugevat korrelatsiooni. Üldjuhul peab panditud vara olema kindlustatud, tagatise eluiga peab olema pikem kui laenu lõplik tagasimakse tähtaeg ja tagatisvara turuväärtus peab ületama laenuääki.

Lisaks individuaalsele väärtuse languse hindamisele, arvutatakse äri-laenude potentsiaalsete krediitkahjumite provisjon nende laenu ajaloolise maksekäitumise baasil ning allahindluse määrade rakendamiseks bilansipäeva portfelli. Grupi põhise allahindluse otstarbel grupeeritakse nõuded alam-

klassidesse homogeensete krediidiriski tunnuste alusel, võttes arvesse klientide maksepraktikat ja makseviivitusel olnud aega. Grupeeritud nõuete puhul on allahindluse suuruseks antud gruppi kuuluvate nõuete jääkväärtuse ning grupi allahindluse protsentuaalse määra korrutis. Raamistik põhineb klassikalisel meetodil, kus leitakse laenu makseviivituse tõenäosus (PD ehk probability of default), kahjumäär antud makseviivituse korral (LGD ehk loss given default) ning laenu suurus makseviivituse hetkel (EAD ehk exposure at default). EAD koosneb siinkohal kahest komponendist, olemasolevast nõude suurusest ning hinnangulisest täiendava limiidi kasutusele võtmise suurusest. Viimase arvutamiseks on mudelisse sisse toodud krediidi ümberarvestamise koefitsient CCF (credit conversion factor).

Iga kliendi kohta teostatakse peale laenu väljastamist järelmonitooringut tema finantsseisundi kohta vähemalt kord kvartalis. Vähemalt kord aastas vaadatakse üle kõik klientid hinnangud. Detailsem info laenude krediitkvaliteedi kohta vt lisa 3.2.2. Seisuga 31.12.2016 moodustab grupipõhise alla-hindluse reserv 0,5% ettevõtluslaenudest ja arveldus-krediidist ning nendega seotud intressinõuetest (31.12.2015: 0,6%).

e) Juriidiliste isikute jaelaenu

2016. aastal alustati mikrolaenu pakkumist. See laen on suunatud kasvufaasis mikroettevõtjatele ja maksimaalne laenusumma on kuni 25 000 eurot. 2016. aasta jooksul jaotati olemasolev äri-laenu portfelli kaheks. Krediitkohustused alla 250 tuhande euro kuuluvad jaepanga alla ning krediitkohustused üle 250 tuhande euro jäävad ettevõtete panganduse alla. Väiksemate laenude viimisel jaepanga alla oli oluline jätta ettevõtete pangandus ja krediidianalüüs fookuseeritud suurtele ja individuaalset lähenemist vajavatele krediitklientidele. Alla 250 tuhande euro krediitkohustusi analüüsitakse kuluefektiivsema skooringu protsessiga. Skooringu teostatakse taotluse hetkel ning on üks kriteeriumitest laenu väljastamiseks. Laenu makseviivituse tõenäosuse (PD ehk probability of default) leidmiseks kasutatakse ettevõtte finantsandmeid ja informatsiooni maksekäitumise kohta. Finantsandmete alusel võetakse arvesse ettevõtte varade ja kohustuse struktuuri, kasumlikkust, rahavoosuharve. Tagatiste osas kehtivad samad põhimõtted nagu ettevõtluslaenude ja arvelduskrediit ettevõtetele puhul. Seega, tegemist pole uue tootega, vaid jaelaenu on äri-laenudest eraldatud 2016. aastal, mistõttu puuduvad võrdlusandmed 31.12.2015 seisuga. Jaelaenu on aruandes toodud ridadel: laenu juriidilistele isikutele ja juriidiliste isikute arvelduskrediit.

f) Tagatiseta tarbimislaenu

Kuna tarbimislaenu on homogeenne, siis võimalikud krediitkahjumitist tulenevad allahindlused arvutatakse nende homogeensete laenude ajaloolise maksekäitumise baasil ning allahindlusmäära rakendatakse bilansipäeva portfellile. Grupipõhise allahindluse otstarbel grupeeritakse nõuded homogeensete krediidiriski tunnuste põhjal alamklassidesse, arvestades klientide maksepraktikat, makseviivitusel olnud aega ja kohtutäiturile antud laenu puhul menetluses olnud aega. Eestis on Grupp sõlminud lepingud, milliste puhul tähtpäevaks tasumata tarbimislaenu müüakse – tavaliselt siis, kui nõue on 70 päeva üle tähtaja. Sarnane lepingu allkirjastas kolmandas kvartalis ka Mokilizingas Leedus. Grupeeritud nõuete puhul on allahindluse suuruseks antud gruppi kuuluvate nõuete jääkväärtuse ning grupi allahindluse protsentuaalse määra korrutis. Raamistik põhineb meetodil, kus leitakse laenu makseviivituse tõenäosus (PD ehk probability of default), kahjumäär antud makseviivituse korral (LGD ehk loss given default) ning laenu suurus makseviivituse hetkel (EAD ehk exposure at default). EAD koosneb siinkohal kahest komponendist, olemasolevast nõude suurusest ning hinnangulisest täiendava limiidi kasutusele võtmise suurusest. Viimase arvutamiseks on mudelisse sisse toodud krediidi ümberarvestamise koefitsient CCF (credit conversion factor).

Tarbimislaenu jaotatakse iga tootegrupi lõikes töötavateks (alla 90 päeva makseviivitusel ja mittetöötavateks (üle 90 päeva makseviivitusel ja/või lõpetatud) ja ebatõenäoliselt laekuvateks (esialgne laenugraafik on läbi saanud ja järjepideva 6-kuulise perioodi jooksul ei ole rahavoogusid tekkinud; pettuse juhtum, jne). Kahjumäärad leitakse ajalooliste maksejõuetuse andmete ja laekumiste tervikliku ajaloo põhjal. Maksejõuetuse määra volatiilsuse ja kvaliteetse informatsiooni puudulikkuse tõttu rakendatakse Leedus PD ja LGD määradele konservatiivset 20% puhvrit. Portfell, millele 31.12.2016 seisuga rakendati 20% puhvrit, kehtestatakse uus metodoloogia alates 31.01.2017 ning ainult Leedu filiaalile hakatakse rakendama 10% puhvrit, Läti filiaali ja krediitkaartide puhver jääb endiselt 20%.

PD ja LGD väärtused uuendatakse vähemalt kord aastas uute ajalooliste andmetega, et portfellis säilitada piisavaid provisjonide tasemeid. Vajadusel kajastatakse finantsseisundi aruandes täiendavad allahindlused. Kui mittetöötavate või ebatõenäoliselt laekuvate laenude sissenõudmise jätkamine ei ole majanduslikult kasulik ega praktiline, hinnatakse laenu lootusetuks ja kantakse maha.

Seisuga 31.12.2016 moodustab grupipõhise allahindluse reserv 5,8% tarbimislaenudest ja nendega seotud intressinõuetest (31.12.2015: 6,3%).

g) Krediitkaardid

LHV Pank väljastab krediitkaarte ning koostöös Tallinna Kaubamajaga Partner krediitkaarte. Sarnaselt tarbimis-laenudega rakendatakse krediitkaardi portfelli krediit-skooringu mudelit hindamaks kliendi maksekäitumist. Skooring teostatakse taotluse hetkel ning on üks kriteeriumitest laenu väljastamiseks.

Krediitkahjumitest tulenevad võimalikud allahindlused moodustatakse tarbimislauudega samadel põhimõtetel. Raamistik baseerub PD, LGD ja EAD näitajatel. EAD koosneb siinkohal kahest komponendist, olemasolevast nõude suuruselt ning hinnangulisest täiendava limiidi kasutusele võtmise suuruselt. Viimase arvutamiseks on mudelisse sisse toodud krediidi ümberarvestamise koefitsient CCF (credit conversion factor). Seisuga 31.12.2016 moodustab grupipõhise allahindluse reserv 2,4% krediitkaardilaenudest ja nendega seotud nõuetest (31.12.2015: 3,1%).

h) Liising

LHV Pank pakub liisingutoodeid nii era- kui ka juriidilistele isikutele. Klientide krediitvõime hindamiseks kasutatakse skooringumudeleid, mis peamiselt koosnevad tarbimislauude juures kirjeldatud tunnustest. Liisinglepingute allahindlused moodustatakse vastavalt liisingu skooringumudelitele. Seisuga 31.12.2016 moodustab grupipõhise allahindluse reserv 0,5% liisinguportfelli (31.12.2015: 0,9%).

Leedus pakutakse liisingutooteid nii eraisikutele kui juriidilistele isikutele. Klientide krediitvõimet hinnatakse krediit-skooringu mudelite abil, mis peamiselt koosnevad tarbimislauude juures kirjeldatud tunnustest.

Liisingu provisjonid arvestatakse järgmisel meetodil: portfelli bilansiline väärtus miinus portfelli nüüdispuhasväärtus. Nüüdispuhasväärtus leitakse tulevaste rahavoogude diskonteerimisel kasutades sisemist intressimäära, mida korrigeeritakse võimalike kahjude koefitsiendiga. Lisaks homogeenisele allahindlusele hinnatakse osasid probleemseid laene individuaalselt vastavalt nende aluseks olevate varade turuhinnale/kiirmüügihinnale.

Seisuga 31.12.2016 moodustab grupipõhise allahindluse reserv 6,5% liisinguportfelli (31.12.2015: 3,0%).

i) Järelmaks

Grupp pakub Eestis järelmaksu teenust jaemüüjatele läbi oma tütarettevõtte LHV Finance. Klientide krediitvõime hindamiseks kasutatakse skooringumudeleid, mis peamiselt koosnevad tarbimislauude juures kirjeldatud tunnustest. Sarnaselt teiste homogeensete portfellidega kajastatakse allahindlused tarbimislauudega samadel põhimõtetel. Seisuga 31.12.2016 moodustab grupipõhise allahindluse reserv 1,0% järelmaksu portfelli (31.12.2015: 1,4%).

Leedus pakub Grupp järelmaksu eraisikutele. Klientide krediitvõime hindamiseks ja allahindluste moodustamiseks kasutatakse samu põhimõtteid, mida Leedus väljastatud tarbimislauudele. 31.12.2016 moodustab grupipõhise allahindluse reserv 3,7% järelmaksu (31.12.2015: 5,3%).

j) Hüpoteeklaenu

2013. aastal alustas Grupp ainult Tallinna ja Tartu piirkonna klientidele piiratud mahus hüpoteeklaenu väljastamist. 2016. aasta sügisel alustas Grupp hüpoteeklaenu väljastamist suurele hulgale jaeklientidele.

Klientide krediitvõimekust hinnatakse kasutades punktisüsteemi ning maksimaalne laenusumma on kooskõlas Eesti Panga regulatsioonidega. Provisjone arvestatakse tarbimislauudega samadel põhimõtetel.

31.12.2016 moodustab grupipõhise allahindluse reserv 0,4% hüpoteeklaenu portfelli (31.12.2015: 0,5%).

3.2.2 Laenu ja nõuded klientidele ja bilansiväliste kohustuste krediidikvaliteet

Laenu ja nõuded klientidele 31.12.2016 (tuhandetes eurodes)

	Tähtaega mitteüle- tanud ja mitte allahinnatud	Tähtaega ületanud, kuid mitte allahinnatud	Indivi- duaalselt allahinnatud	Kokku	Üld-pro- visjon	Indiv- duaalpro- visjon	Neto
Laenu juriidilistele isikutele							
Ettevõtuluslaenu	339 030	1 024	1 304	341 358	-1 758	-297	339 303
Jaেলাenu	6 917	171	0	7 088	-101	0	6 987
Arvelduskrediit	31 248	0	85	31 333	-246	-37	31 050
Järelmaks	264	0	1	265	-2	-1	262
Finantsvõimenduslaenu	4 383	0	0	4 383	0	0	4 383
Liising	31 832	1 771	97	33 700	-143	-29	33 528
Krediitkaardilaenu	130	0	0	130	-6	0	124
Laenu eraisikutele							
Tarbimisolaenu	23 469	0	3 825	27 294	-1 568	-31	25 695
Järelmaks	41 770	4 273	769	46 812	-1 187	-33	45 592
Finantsvõimenduslaenu	3 004	0	0	3 004	0	0	3 004
Liising	7 394	294	6	7 694	-45	-2	7 647
Hüpoteeklaenu	35 451	0	0	35 451	-143	0	35 308
Krediitkaardilaenu	4 773	0	15	4 788	-107	-5	4 676
Arvelduskrediit	82	0	0	82	0	0	82
Kokku (lisa 14)	529 747	7 533	6 102	543 382	-5 306	-435	537 641

Laenu ja nõuded klientidele 31.12.2015 (tuhandetes eurodes)

	Tähtaega mitteüle- tanud ja mitte allahinnatud	Tähtaega ületanud, kuid mitte allahinnatud	Indivi- duaalselt allahinnatud	Kokku	Üld-pro- visjon	Indiv- duaalpro- visjon	Neto
Laenu juriidilistele isikutele							
Ettevõtuluslaenu	254 238	572	2 330	257 140	-1 101	-456	255 583
Arvelduskrediit	29 380	0	168	29 548	-114	-15	29 419
Järelmaks	211	0	9	220	-1	-4	215
Finantsvõimenduslaenu	4 733	0	0	4 733	0	0	4 733
Liising	29 245	1 859	20	31 124	-292	-5	30 827
Krediitkaardilaenu	118	0	0	118	-5	0	113
Laenu eraisikutele							
Tarbimisolaenu	14 440	0	3 551	17 991	-792	-301	16 898
Järelmaks	40 023	5 368	1 189	46 580	-1 252	-107	45 221
Finantsvõimenduslaenu	2 712	0	0	2 712	0	0	2 712
Liising	5 386	156	2	5 544	-51	-2	5 491
Hüpoteeklaenu	15 395	0	0	15 395	-77	0	15 318
Krediitkaardilaenu	3 451	0	52	3 503	-77	-28	3 398
Arvelduskrediit	69	0	0	69	0	0	69
Kokku (lisa 14)	399 401	7 955	7 321	414 677	-3 762	-918	409 997

Laenu individuaalse allahindluse määramiseks eksisteerivad mitmed tingimused. Grupi sisemine maksejõuetuse definitsioon on kooskõlas üldtunnustatud maksejõuetuse kriteeriumite definitsiooniga, nagu makseviivitus üle 90 päeva ükskõik millise materiaalse laenukohustuse puhul; makseraskuste tõttu restruktureeritud nõue; spetsiifiline krediidimuudatus, mis on tingitud olulisest krediidikvaliteedi

langusest peale reitingu andmist; võlgniku olulised finantsraskused või tõenäoline pankrotimenetlus; jne.

Riskianalüüsi protsess Grupis hõlmab regulaarselt stressitestide ja sensitiivsusanalüüside läbi viimist tulenevalt krediidiriskist ja selle komponentidest (näiteks laenu makseviivituse tõenäosus (PD), kahjumäär antud makseviivituse korral

(LGD)). Üldprovisjonide krediidikahjude hindamisel lähtutakse ajaloolisest kahjumäärast ja krediidiklassist. Grupp on läbi viinud stressitestid lähtuvalt olukorrast, kus nii PD ja LGD hinnangud tõusevad 10% (näiteks 1,0% pealt 1,1% peale). Stressitestide kogumõju allahindlustele on toodud

järgnevas tabelis. Tabel sisaldab laene, millele on moodustatud üldprovisjon (välja arvatud finantsvõimenduslaenu) ning oluline saldo ja potentsiaalne mõju.

Mõju allahindlusele seisuga 31.12.2016

(PD ja LGD komponendid suurenevad 10%)

(*tuhandetes eurodes*)

	Saldo seisuga 31.12.2016	Allahindlus suurenenud PD ja LGDga	Mõju finantsseisundi aruandes kajastatud allahindlusele
Laenuid juriidilistele isikutele			
Ettevõtuluslaenuid (sh ettevõtete arvelduskrediit)	372 691	-2 829	-491
Liising	33 700	-206	-34
Laenuid eraisikutele			
Tarbimislauend	27 294	-1 923	-334
Järelmaks	46 812	-1 488	-258
Hüpoteeklaenuid	35 451	-173	-30
Liising	7 694	-57	-10
Krediitkaardilaenuid	4 788	-135	-23
Kokku	528 430	-6 811	-1 180

Mõju allahindlusele seisuga 31.12.2015

(PD ja LGD komponendid suurenevad 10%)

(*tuhandetes eurodes*)

	Saldo seisuga 31.12.2016	Allahindlus suurenenud PD ja LGDga	Mõju finantsseisundi aruandes kajastatud allahindlusele
Laenuid juriidilistele isikutele			
Ettevõtuluslaenuid (sh ettevõtete arvelduskrediit)	286 688	-1 936	-379
Liising	31 124	-356	-59
Laenuid eraisikutele			
Tarbimislauend	17 991	-1 308	-215
Järelmaks	46 580	-1 534	-175
Hüpoteeklaenuid	15 395	-93	-16
Liising	5 544	-64	-11
Krediitkaardilaenuid	3 503	-128	-23
Kokku	406 825	-5 419	-878

Ettevõtuluslaenude maksejõuetuse tõenäosuse hindamiseks mõeldud reitinguskaala koosneb kokku 13st krediidireitingust, kus 1 tähistab madalaimat ja 13 kõige kõrgeimat krediidiriski. Reitingud 1 ja 2 omistatakse ainult reitinguagentuuride Fitch, Moody's ja Standard & Poor's keskmise reitingu põhjal, Grupi finantsanalüüs viiakse läbi lähtuvalt vajadusest. Seega omistatakse reitingud 1 ja 2 ainult rahvusvahelistele ettevõtetele ja organisatsioonidele ning omavalitsustele ja riikidele, mille maksesuutlikkust on reitinguagentuurid oma investeerimisjärgu reitinguga kinnitanud. Reitinguagentuuride hinnangul põhinevad osaliselt ka reitinguklassid 3 kuni 13, ehkki selles kategoorias on peamiselt rahvusvahelise reitinguta Eesti ettevõtted.

Ettevõtuluslaenude sisemiste reitingute jaotus:

- 1 – minimaalne krediidirisk. Reiting määratakse ainult reitinguagentuuride reitingute põhjal, reitinguagentuuride poolt omistatud reitingute keskmine peab vastama vähemalt väärtusele AAA (Moody's reiting Aaa).

- 2 – minimaalne krediidirisk. Reiting määratakse ainult reitinguagentuuride reitingute põhjal, reitinguagentuuride poolt omistatud reitingute keskmine peab vastama vähemalt väärtusele AA+ (Moody's Aa1).
- 3 – madal krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele AA- (Moody's Aa3).
- 4 – madal krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele A- (Moody's A3).
- 5 – madal krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele BBB+ (Moody's Baa1).
- 6 – madal krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride reitingute põhjal, reitinguagentuuride poolt omistatud reitingute keskmine peab vastama vähemalt väärtusele AAA (Moody's reiting Aaa).

gentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele BBB (Moody's Baa2).

- 7 – keskmine krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele BBB- (Moody's Baa3).
- 8 – keskmine krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele BB (Moody Ba2).
- 9 – kõrgendatud krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele BB- (Moody's Ba3).

- 10 – kõrge krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele B+ (Moody's B1).
- 11 – kõrge krediidirisk. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele B- (Moody's B3).
- 12 – mitterahuldav reiting. Reiting määratakse reitinguagentuuride või LHV hinnangu põhjal. Krediidianalüütik hindab ettevõtte finantspositsiooni piisavalt nõrgaks, mis viitab väga kõrgele maksejõuetuse tõenäosusele. Reitinguagentuuride keskmine reiting peab vastama vähemalt väärtusele C (Moody's Caa3).
- 13 – ettevõtte on maksejõuetu.

Ettevõtluslaenude ja ettevõtete arvelduskrediidi jaotus sisemise reitingu järgi 31.12.2016

(tuhandetes eurodes)

	Tähtaega mitte-ületanud ja mitte allahinnatud	Tähtaega ületanud, kuid mitte alla hinnatud	Individuaalselt allahinnatud	Kokku
4 madal krediidirisk	915	0	0	915
5 madal krediidirisk	2 585	0	0	2 585
6 madal krediidirisk	68 909	0	0	68 909
7 keskmine krediidirisk	103 073	0	0	103 073
8 keskmine krediidirisk	113 961	0	0	113 961
9 kõrgendatud krediidirisk	38 844	417	0	39 261
10 kõrge krediidirisk	22 609	68	0	22 677
11 kõrge krediidirisk	18 377	0	0	18 377
12 mitterahuldav reiting	1 004	530	0	1 533
13 maksejõuetu	0	9	1 389	1 399
Kokku	370 277	1 024	1 389	372 691

Ettevõtluslaenude ja ettevõtete arvelduskrediidi jaotus sisemise reitingu järgi 31.12.2015

(tuhandetes eurodes)

	Tähtaega mitte-ületanud ja mitte allahinnatud	Tähtaega ületanud, kuid mitte alla hinnatud	Individuaalselt allahinnatud	Kokku
4 madal krediidirisk	1 041	0	0	1 041
5 madal krediidirisk	3 460	0	0	3 460
6 madal krediidirisk	44 205	0	0	44 205
7 keskmine krediidirisk	83 089	0	0	83 089
8 keskmine krediidirisk	58 680	0	0	58 680
9 kõrgendatud krediidirisk	69 775	0	0	69 775
10 kõrge krediidirisk	15 736	0	0	15 736
11 kõrge krediidirisk	6 825	0	0	6 825
12 mitterahuldav reiting	751	3	0	754
13 maksejõuetu	56	569	2 498	3 123
Kokku	283 618	572	2 498	286 688

Grupp hindab laenu mittetöötavaks ja hindab alla, kui laenu makseid ei ole tähtajaks tasutud ja/või eeldatav tagatise realiseerimisest saadav rahavoog ei kata laenu põhiosa jääki ega intressimakseid. Grupp hindab neid laene individuaalselt. Individuaalse hindamise puhul on allahindluse

suuruseks nõude bilansilise väärtuse ning sisemise intressimääraga diskonteeritud oodatavate rahavoogude nüüdisväärtuse vahe. 2016. aastal tegi Grupp ettevõtluslaenudele allahindlusi kogusummas 932 tuhat eurot (2015: 424 tuhat eurot).

Reitingute 10-13 laenuklientide osas toimub sagedasem monitoorimine, mille käigus hinnatakse laenusaaaja maksevõimet. Maksekäitumise halvenemise korral hinnatakse individuaal-provisjoni teostamise vajadust muuhulgas ka laenu tagatist arvesse võttes, mistõttu osad laenud ei ole individuaalselt alla hinnatud. Nendele laenudele rakendatakse üldprovisjoni reitingupõhist määra.

Lisaks väljastatud laenudele on sõlmitud ja allkirjastatud laenulepinguid, mille osas väljastamata laenulimiit oli 31.12.2016 seisuga 132 520 tuhat eurot (31.12.2015: 118 696 tuhat eurot), vt ka lisa 24.

Järgnevas tabelis on välja toodud ettevõtulaenude väljastamata osad ja finantsgarantiide limiidid. Bilansiväliste kohustustele ei ole moodustatud eraldi, kuna tagatiste väärtus ületab võimalikku maksimaalselt kohustust. Lisaks sellele on Grupp seisuga 31.12.2016 võtnud kohustuse väljastada eraisikutele hüpoteeklaene, järelmaksu, tarbimislenu, arvelduskrediiti ja krediitkaardi laene kokku summas 31 288 tuhat eurot (31.12.2015: 27 564 tuhat eurot). Kõik eraisikutele pakutavad valmisolekulaenud on saanud vähemalt "Hea" sisemise reiting iga vaadeldava aruandeperioodi lõpus.

Bilansiväliste kohustuste krediitkvaliteet (väljastamata valmisolekulaenud ettevõtetele ja finantsgarantiid)

(tuhandetes eurodes)	31.12.2016	31.12.2015
5 madal krediidirisk	793	722
6 madal krediidirisk	8 569	10 896
7 keskmine krediidirisk	30 336	31 133
8 keskmine krediidirisk	52 354	47 669
9 kõrgendatud krediidirisk	10 440	5 959
10 kõrge krediidirisk	3 980	122
11 kõrge krediidirisk	202	0
Kokku	106 674	96 501

Sisemiste reitingute jaotus muude laenukoostöötajate osas:

- Suurepärase – aktsia- või võlaväärtpaberi tagatisel väljastatud finantsvõimenduslaenuid ning väga madala äririskiga laenuid.
- Väga hea – keskmisest madalama äririskiga laenuid, millel ei ole ühtegi makset üle tähtaja.
- Hea – keskmisest madalama äririskiga laenuid, mis on kuni 30 päeva makseviivituses olnud.
- Rahuldav – keskmise äririskiga laenuid, mis on kuni 60 päeva makseviivituses olnud.
- Kahtlane või nõrk – suure äririskiga laenuid, mis on üle 60 päeva makseviivituses olnud ja kohtutäituri menetluses olev portfelli.

Seisuga 31.12.2016

(tuhandetes eurodes)	Jaেলাenuid	Finantsvõimendus	Krediitkaardid	Liising	Tarbimislenuid	Järelmaks	Arvelduskrediit	Hüpoteeklaenuid	Kokku
Tähtaega mitteületanud ja mitte allahinnatud									
Suurepärase	0	7 387	0	0	0	0	0		7 387
Hea ja väga hea	6 917	0	4 903	39 226	23 469	42 034	82	35 451	152 082
Tähtaega ületanud, kuid mitte allahinnatud									
Hea	171	0	0	1 193	0	4 075	0	0	5 439
Rahuldav	0	0	0	731	0	139	0	0	870
Kahtlane või nõrk	0	0	0	141	0	59	0	0	200
Individuaalselt allahinnatud									
Hea	0	0	0	0	2 413	0	0	0	2 413
Rahuldav	0	0	0	0	210	0	0	0	210
Kahtlane või nõrk	0	0	15	103	1 202	770	0	0	2 090
Kokku	7 088	7 387	4 918	41 394	27 294	47 077	82	35 451	170 691

Seisuga 31.12.2015*(tuhandetes eurodes)*

	Finantsvõimendus	Krediitkaardid	Liising	Tarbimislaenu	Järelmaks	Arvelduskrediit	Hüpoteeklaenu	Kokku
Tähtaega mitteületanud ja mitte allahinnatud								
Suurepärase	7 445	0	0	0	0	0	0	7 445
Hea ja väga hea	0	3 569	34 631	14 440	40 234	69	15 395	108 338
Tähtaega ületanud, kuid mitte allahinnatud								
Hea	0	0	1 798	0	4 181	0	0	5 979
Rahuldav	0	0	188	0	1 018	0	0	1 206
Kahtlane või nõrk	0	0	29	0	169	0	0	198
Individuaalselt allahinnatud								
Hea	0	0	7	1 839	133	0	0	1 979
Rahuldav	0	0	0	580	109	0	0	689
Kahtlane või nõrk	0	52	15	1 132	956	0	0	2 155
Kokku	7 445	3 621	36 668	17 991	46 800	69	15 395	127 989

Järgnevas tabelis on kajastatud laenude ja nõuete tagatiste info klientidele tagatise liigi ja õiglase väärtuse alusel. Alatatatud osa on kajastatud real "Tagatiseta".

Laenude jagunemine tagatiste**lõikes seisuga 31.12.2016***(tuhandetes eurodes)*

	Ettevõtlus-ja jaelaenu (sh arvelduslaenu)	Finantsvõimendus	Krediitkaardid, tarbimislaenu, eraisikute arvelduskrediit	Liising	Järelmaks	Hüpoteeklaenu	Kokku
Noteeritud väärtpaberid	0	7 387	0	0	0	0	7 387
Noteerimata väärtpaberid	70 354	0	0	0	0	0	70 354
Hüpoteek	214 121	0	0	0	0	35 451	249 572
Kredex ja MES käendused	10 293	0	0	0	0	0	10 293
Nõudeõiguse pant	8 182	0	0	0	0	0	8 182
Hoiuse pant	3 376	0	0	0	0	0	3 376
Liisitud vara	0	0	0	41 394	47 077	0	88 471
Muud	34 451	0	82	0	0	0	34 533
Tagatiseta	39 002	0	32 212	0	0	0	71 214
Kokku	379 779	7 387	32 294	41 394	47 077	35 451	543 382

Laenude jagunemine tagatiste**lõikes seisuga 31.12.2015***(tuhandetes eurodes)*

	Ettevõtlus-ja jaelaenu (sh arvelduslaenu)	Finantsvõimendus	Krediitkaardid, tarbimislaenu, eraisikute arvelduskrediit	Liising	Järelmaks	Hüpoteeklaenu	Kokku
Noteeritud väärtpaberid	0	7 445	0	0	0	0	7 445
Noteerimata väärtpaberid	55 984	0	0	0	0	0	55 984
Hüpoteek	165 548	0	0	0	0	15 395	180 943
Kredex ja MES käendused	12 271	0	0	0	0	0	12 271
Nõudeõiguse pant	5 746	0	0	0	0	0	5 746
Hoiuse pant	4 534	0	0	0	0	0	4 534
Liisitud vara	0	0	0	36 668	46 800	0	83 468
Muud	8 362	0	69	0	0	0	8 431
Tagatiseta	34 243	0	21 612	0	0	0	55 855
Kokku	286 688	7 445	21 681	36 668	46 800	15 395	414 677

Tagatiseta laenude hulgas kajastuvad 2016. ja 2015. aastal krediitkaardilaenud ja Leedu tarbimislaenud.

Finantsvõimenduslaenude tagatise monitooritakse igapäevaselt ning kui tagatise väärtus langeb, viiakse koheselt läbi vajalikud meetmed krediitkajude vältimiseks. Seisuga 31.12.2016 ja 31.12.2015 on kõik võimendus- ning repo-laenud ületagatud. Tarbimis- ja krediitkaardilaenud on väljastatud tagatiseta ning riski maandamiseks toimub regulaarne klientide maksekäitumise monitoorimine. Liisingud, järelmaksulaenud, hüpoteeklaenud ning eraisikute arvelduskrediit on kõik ületagatud. Liisingute, järelmaksulaenude, hüpoteeklaenude ja arvelduskrediidi osas eraisikutele monitoorib Grupp regulaarselt võlgnevuses kliente.

Alatagatud ettevõtulaenude osas tuleb arvesse võtta, et Grupp on teatud tagatiste (isiklikud käendused, kommertspandid) turuväärtust hinnanud konservatiivselt. Alatagatud laenud on peamiselt kõrgema riskiga, mille osas teostab Grupi krediitkomitee võimalike krediitkajude maandamiseks igakuist monitoorimist. Alatagatud laenude hulgas on üle 90 päeva võlas lepinguid kogusummas 399 tuhat (2015: 2 211 tuhat) eurot, mille tagatiste väärtus on 316 tuhat (2015: 1 926 tuhat) eurot.

Ettevõtulaenud ja ettevõtete arvelduskrediidid

(tuhandetes eurodes)

	Ületagatud laenud		Alatagatud laenud	
	Bilansiline jääkväärtus	Tagatise õiglase väärtus	Bilansiline jääkväärtus	Tagatise õiglase väärtus
Seisuga 31.12.2016	314 139	731 661	65 640	26 638
Seisuga 31.12.2015	223 903	766 558	62 785	28 542

Tähtaega ületanud, kuid mitte allahinnatud laenude struktuur vastavalt makseviivituses oldud ajale (laenud, millel bilansipäeva seisuga on tasumata kas intressimakse või põhiosa makse, jaotatakse kategooriatesse vastavalt nõuete jääkidele varaseima graafikujärgse maksega võlgnevuses oldud aja järgi):

Seisuga 31.12.2016 (tuhandetes eurodes)	Ettevõtulaenud (sh arvelduslaenud)	Jaelaenud	Finantsvõimendus	Krediitkaardid	Liising	Järelmaks	Tarbimislaenud	Kokku
Tähtaja ületanud nõuded								
1-30 päeva	494	171	0	0	1 193	3 297	0	5 155
31-60 päeva	530	0	0	0	731	794	0	2 055
61-90 päeva	0	0	0	0	141	182	0	323
91-180 päeva	0	0	0	0	0	0	0	0
181-360 päeva	0	0	0	0	0	0	0	0
üle 360 päeva	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokku	1 024	171	0	0	2 065	4 273	0	7 533

Seisuga 31.12.2015 (tuhandetes eurodes)	Ettevõtulaenud (sh arvelduslaenud)	Finantsvõimendus	Krediitkaardid	Liising	Järelmaks	Tarbimislaenud	Kokku
Tähtaja ületanud nõuded							
1-30 päeva	3	0	0	1 798	4 181	0	5 982
31-60 päeva	49	0	0	188	1 018	0	1 255
61-90 päeva	7	0	0	1	169	0	177
91-180 päeva	170	0	0	28	0	0	198
181-360 päeva	343	0	0	0	0	0	343
üle 360 päeva	0	0	0	0	0	0	0
Kokku	572	0	0	2 015	5 368	0	7 955

Individuaalselt allahinnatud laenude struktuur vastavalt makseviivituses oldud ajale (laenud, mille bilansipäeva seisuga on tasumata kas intressimakse või põhiosa makse, jaotatakse kategooriatesse vastavalt nõuete jääkidele varaseima graafikujärgse maksega võlgnevuses oldud aja järgi):

Seisuga 31.12.2016 (tuhandetes eurodes)	Ettevõtlus- laenuid (sh arveldus- laenuid)	Jaelaenuid	Finantsvõi- mendus	Krediit- kaardid	Liising	Järeilmaks	Tarbimis- laenuid	Kokku
Makseid ei ole üle tähtaja	0	0	0	0	0	58	97	155
Tähtaja ületanud nõuded								
1-30 päeva	0	0	0	0	0	75	2 045	2 120
31-60 päeva	0	0	0	0	0	57	647	704
61-90 päeva	990	0	0	0	0	50	296	1 336
91-180 päeva	0	0	0	1	61	157	184	403
181-360 päeva	0	0	0	1	36	172	355	564
üle 360 päeva	399	0	0	13	6	201	201	820
Kokku	1 389	0	0	15	103	770	3 825	6 102

Seisuga 31.12.2015 (tuhandetes eurodes)	Ettevõtlus- laenuid (sh arveldus- laenuid)	Finantsvõi- mendus	Krediit- kaardid	Liising	Järeilmaks	Tarbimis- laenuid	Kokku
Makseid ei ole üle tähtaja	0	0	0	0	55	73	128
Tähtaja ületanud nõuded							
1-30 päeva	0	0	0	7	78	1 766	1 851
31-60 päeva	0	0	0	0	109	580	689
61-90 päeva	353	0	1	11	113	235	713
91-180 päeva	0	0	13	0	290	314	617
181-360 päeva	2 038	0	18	4	452	446	2 958
üle 360 päeva	107	0	20	0	101	137	365
Kokku	2 498	0	52	22	1 198	3 551	7 321

Muude nõuete krediitkvaliteet

(tuhandetes eurodes)	31.12.2016	31.12.2015
Allahindlusvajaduseta ja tähtaega mitte ületanud nõuded	3 182	1 735
Tähtaja ületanud nõuded (mitte alla hinnatud)	297	291
sh nõuded eraisikutele	7	252
sh nõuded juriidilistele isikutele	290	39
Kokku (lisa 15)	3 479	2 026

Seisuga 23. veebruar 2017 on laekumata muud nõuded summas 17 tuhat eurot, varasemate aastate jooksul ei ole Grupp nõudeid maha kandnud. Muud finantsvarad (vt lisa 16) summas 941 (31.12.2015: 940) tuhat eurot on Balti

börside garantiideposiidid Tallinna, Riia ja Vilniuse börsidel tehtavate väärtpaberitehingute tagamiseks ning VISA ja MasterCard deposiidid krediitkaarditehingute tagamiseks. Grupp hindab vastaspoolte krediidiriski väga madalaks.

3.3 Tururisk

Tururisk tuleneb Grupi kauplemis- ja investeerimistegevusest intressitoodete, valuuta- ja aktsiaturgudel ning laenutegevusest ja finantseerimisallikate kaasamisest. Tururisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida valuutakurside, väärtpaberite hindade või intressimäärade ebasoodsatest muutustest. Potentsiaalsete kahjude hindamiseks

kasutatakse sisemist hinnangut. Tururiskide maandamiseks on kehtestatud konservatiivsed kauplemisportfelli ja välisvaluuta netopositsiooni limiidid.

LHV Varahaldus investeerib suurema osa vabadest vahenditest enda poolt juhitud pensionifondide osakutesse. Tururiski jälgimisega tegeleb LHV Varahalduse juhatus.

3.3.1 Valuutarisk

Valuutarisk võib tekkida seoses välisvaluutas denomineeritud väärtpaperite omandamisega või välisvaluutas nõuete ja kohustuste tekkimisel klientide vastu. LHV Panga Treasury vastutab igapäevaselt välisvaluutade avatud netopositsioonide jälgimise eest. Grupi välisvaluuta riskimaandamine on kirjeldatud riskipoliitikas, kehtestatud limiitidega ning sise-eeskirjadega. Ettepanekud välisvaluutade avatud neto-positsioonide sisemistele limiitidele teeb riskikontrolli üksus ja Treasury ning limiidid kinnitatakse riski ja kapitali komitee poolt. Komitee poolt seatakse maksimaalne euro ekvivalendi nominaalne limiit suhestatuna Grupi neto-omavahenditesse. Individuaalsele valuutale määratud limiidid on kooskõlas Eesti Panga poolt antud juhistega. Kui riskile avatud positsioon ületab Komitee poolt kehtestatud limiite, rakendatakse koheselt meetmed selliste positsioonide sulgemiseks või vähendamiseks (maandatakse risk vastavate instrumentidega, nt valuutaforward, valuutafutuur).

Teostatud on tundlikkuse analüüs valuutariskile avatud positsioonidest tulenevate põhjendatud võimalike muutuste mõju kohta koondkasumile juhul, kui kõik muud muutujad on konstantsed.

Mõju koondkasumile

(tuhandetes eurodes)	2016	2015
USD kurss +/- 10%	+/-2	+/-4
SEK kurss +/- 10%	+/-2	+/-1
GBP kurss +/- 10%	+/-2	+/-1
CHF kurss +/- 10%	+/-2	+/-1

Avatud valuutaposisioonid

Järgnevad tabelid annavad ülevaate valuutade avatud positsioonist tulenevast riskist. Erinevates valuutades nomineeritud varad ja kohustused on tabeli veergudes toodud euro ekvivalendis vastavalt bilansipäeval kehtinud vahetuskursile. Finantsseisundi aruandes õiglasel väärtuses kajastatud tuletisinstrumentid on kajastatud bilansiväliste varade/kohustuste hulgas lepingulistest summades. Grupi avatus valuutariskile ja finantsvarade ning -kohustuste mahud bilansipäeval ei erine oluliselt aasta jooksul esinenud keskmisest positsioonist. Valuutariski kandvate varade koosseis ei ole esitatud valuutafutuure nende õiglasel väärtuses, mis käesolevas tabelis on näidatud bilansiväliste varade/kohustuste hulgas lepingulistest summades, samuti ei kajastu tabelis valuutariski mittekanvavad varad (põhivarad), kohustused (eraldised) ja omakapital.

31.12.2016

(tuhandetes eurodes)

	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	Muud	Kokku
Valuutariski kandvad varad							
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele (lisa 10)	278 929	1 994	13 061	3 942	6 668	1 906	306 500
Finantsvarad õiglasel väärtuses (lisa 11, 12)	34 505	0	0	1	41 243	441	76 190
Laenuid ja nõuded klientidele (lisa 14)	535 747	4	4	2	1 873	11	537 641
Muud nõuded klientidele (lisa 15)	3 255	1	43	6	171	3	3 479
Muud finantsvarad (lisa 16)	211	0	0	0	730	0	941
Valuutariski kandvad varad kokku	852 647	1 999	13 108	3 951	50 685	2 361	924 751
Valuutariski kandvad kohustused							
Klientide hoiused ja saadud laenuid (lisa 18)	700 874	1 983	13 264	3 869	55 924	1 667	777 581
Finantskohustused õiglasel väärtuses (lisa 12)	0	0	0	0	72	137	209
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused (lisa 19)	8 116	2	1 226	65	5 341	1 227	15 977
Allutatud kohustused (lisa 21)	30 900	0	0	0	0	0	30 900
Valuutariski kandvad kohustused kokku	739 890	1 985	14 490	3 934	61 337	3 031	824 667
Tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulistest summades	1 675	0	1 398	0	11 548	1 263	15 884
Tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulistest summades	13 440	0	0	0	876	1 568	15 884
Avatud valuutaposisioon	100 992	14	16	17	21	-975	100 084

31.12.2015

(tuhandetes eurodes)

	EUR	CHF	GBP	SEK	USD	Other	Kokku
Valuutariski kandvad varad							
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele (lisa 10)	218 849	1 638	1 101	587	7 338	988	230 501
Finantsvarad õiglasest väärtusest (lisa 11, 12)	71 894	0	0	1	38 213	8	110 116
Laenud ja nõuded klientidele (lisa 14)	408 804	0	0	79	1 070	44	409 997
Muud nõuded klientidele (lisa 15)	1 945	0	0	0	81	0	2 026
Muud finantsvarad (lisa 16)	233	0	0	0	707	0	940
Valuutariski kandvad varad kokku	701 725	1 638	1 101	667	47 409	1 040	753 580
Valuutariski kandvad kohustused							
Klientide hoiused ja saadud laenud (lisa 18)	579 117	1 605	2 549	353	48 279	857	632 760
Finantskohustused õiglasest väärtusest (lisa 12)	89	0	0	0	0	0	89
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused (lisa 19)	4 015	45	2 902	308	9 219	799	17 288
Allutatud kohustused (lisa 21)	30 900	0	0	0	0	0	30 900
Valuutariski kandvad kohustused kokku	614 121	1 650	5 451	661	57 498	1 656	681 037
Tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulistest	0	0	4 360	0	10 127	0	14 487
Tuletisinstrumentide avatud brutopositsioon lepingulistest	14 487	0	0	0	0	0	14 487
Avatud valuutapositsioon	73 117	-12	10	6	38	-616	72 543

3.3.2 Hinnarisk

Hinnariski kandvateks finantsinstrumentideks on Grupi kauplemisportfelli ja investeerimisportfelli väärtpaberid (vt lisa 11, 12). Grupis on kehtestatud limiidid kauplemisportfelli suurusle ning määratud krediidi kvaliteedi reitingud investeerimisportfelli võlakirjadele. Limiitidest kinni pidamist kontrollib riskijuhtimise üksus.

Vastavalt investeerimisfondide seadusele on AS-i LHV Varahaldus kui fondivalitseja kohustuslik osalus igas tema hallatavas kohustuslikus pensionifondis minimaalselt 1% osakute arvust. Fondide osakute NAV-i muutuste ajaloolise liikumise ja volatiilsuse põhjal peaksid hinnamuutused jääma +/- 10% piiresse järgmise 12-kuuse perioodi jooksul ning kõige tõenäolisem on muutus +/- 5%, mille mõju kasumiaruandele on kajastatud tabelis allpool.

LHV Varahaldus hoiustab ülejäänud aktivad eurodes, likviidselt ning ilma investeerimisriski võtmata.

Pank ei hoi oma positsioonis märkimisväärses ulatuses aktsiaid ja fondiosakuid (vt lisa 12), mille tõttu tundlikkus nende positsioonide turuväärtuse muutusele on marginaalne.

Panga turuhinnas kajastatav võlakirjaportfell on lühiajaline ja kvaliteetne, mistõttu ligikaudne turu riskipreemiate muutmise mõju portfelli turuväärtusele on vastavalt teostatud stressitestidele 1,0% (2015: 1,0%).

Grupi suurima üksuse AS LHV Pank riskipositsioonide tundlikkuse analüüs põhjendatud võimalike muutuste mõju kohta netokasumile (tuhandetes eurodes):

Mõju kasumiaruandele

(tuhandetes eurodes)	2016	2015
Aktsiad ja fondiosakud +/-10%	+/-27	+/-2
Kohustuslikud pensionifondi osakud +/- 5%	+/-543	+/-317
Võlakirjad (FVTPL) +/-1,0% (+/-1,0%)	+/-636	+/-995

Mõju muu koondkasumile

(tuhandetes eurodes)	2016	2015
Võlakirjad (AFS) +/-1,0% (+/-1,0%)	+/-6	+/-35

3.3.3 Intressimäära risk

Intressimäära risk avaldub bilansiliste ja bilansiväliste varade, kohustuste ja tuletisinstrumentide omavahelises mittevastavuses seoses intressimäärade ümberhindamise perioodide, mahtude või intressimäärdega. Grupi intressimäära riski juhtimine baseerub riskipoliitikal, limiitidel ja sise-eeskirjadel, mille eesmärgiks on tuvastada kõik olulised intressimäära riski tekkimise võimalused ja hoida tasakaalukat riskivõtmist. Intressimäära riski mõõdetakse mitmete stsenaariumianalüüside põhjal teostatud intressitulule arvutustega ning võrreldes saadud tulemuste erinevusi. Põhiliselt mõõdetakse intressiriski kahe stsenaariumiga – intressimäärade tõusmisest või langusest tekkiv mõju Grupi neto intressitulule järgmisel 12 kuul. Intressimäärade riski juhtimiseks on määratud sisemised limiidid AS LHV Panga riski ja kapitali komitee poolt ning operatiivne riskijuhtimine on Treasury vastutusala.

Intressimäära riski jälgimise, mõõtmise ja juhtimise eesmärk on hinnata Grupi intressikandvate toodete kasumlikkust, prognoosida intressitulusi ning sätestada piirid riski juhtimiseks ennetamiseks tulude olulist vähenemist riskide limiteerimise kaudu kolmes perspektiivis:

- rahavoo intressirisk, kus limiteeritakse aastase neto intressitulu muutus 1% turu intressimuutuse korral võrreldes hinnanguliste tegelike tuludega tulenevalt hetke bilansi instrumentide tähtaja struktuurist;
- intressitulu sensitiivsust lähtuvalt positsioonide pikkusest bilansis
- õiglase väärtuse intressirisk, kus limiteeritakse Grupi majandusliku väärtuse muutus 1% turu intressimäärade muutuse korral (varade ja kohustuste õiglase väärtus leitakse tulevaste rahavoogude diskonteerimise teel turu intressimäärade).

Eeldatakse, et varade ja hoiuste bilansilised väärtused ning marginaalid jäävad ajas konstantseks. 2016. aastal hoiuste intressimäärad ei muutunud ning püsisid tasemetel kuni 1,0% (kuni 1,0 % aastal 2015).

Antud finantsvõimenduslaenude intressimäärasid muudetakse maksimaalselt kord kuus vastavalt turu intressimäärade liikumisele. 2016. aastal oli saadud sihtotstarbeliste laenude intressimäär 1,4% (2015: 1,4%). 2014. aastal sõlmitud allutatud laenude sisemine intressimäär oli 7,44% ning 2015. aastal sõlmitud allutatud laenude sisemine intressimäär oli 6,5%. Lepinguliste intressimäärade osas on informatsioon toodud lisas 21.

Seisuga 31.12.2016 on teostatud stresstestid Grupi suurima intressitundlikkusega üksusele AS LHV Pank. 1 protsendipunkti turu intressimäärade tõusu mõju panga aastasele

neto intressitulule ja kasumile oli 31.12.2016 seisuga +2 473 tuhat eurot (2015: +4 003 tuhat eurot). Samal ajal mõjutaks 1 protsendipunkti intressimäärade langus panga aastast neto intressitulu (kasumit) -1 119 tuhande euro võrra (2015: -2 361 tuhande euro võrra). 1 protsendipunkti turu intressimäärade tõusu mõju panga majanduslikule väärtusele ehk omakapitalile oli +7 599 tuhat eurot (2015: +463 tuhat eurot). 1 protsendipunkti langus turu intressimäärades mõjutaks panga majanduslikku väärtust (omakapitali) -8 207 tuhande euro võrra (2015: -655 tuhande euro võrra). Mõju Panga majanduslikule väärtusele on positiivne, kuivõrd Pank on peamiselt investeerinud lühiajalistesse aktivatesse ja tulenevalt nõudmiseni kohustuste käitumuslikust pikemaajalisest iseloomust on keskmine intressiriskile avatud varade kestvus lühem kui intressiriskile avatud kohustuste keskmine kestus.

Grupi intressiriskile avatud varade ja kohustuste struktuur intressi ümber hindamise tähtaja järgi on esitatud järgnevat tabelites nõuete ja kohustuste põhisummades. Finantsvõimenduslaenu käsitletakse kui kuu-ajalist toodet järgmise intressimäära fikseerimise tähtajani.

Nõudmiseni hoiused on jaotatud kaheks: likviidsuskontod kestusega 3-12 kuud ja ülejäänud nõudmiseni hoiused kestusega 2 aastat tulenevalt nende käitumuslikust iseloomust. Nõudmiseni hoiuse intress ei ole turumäärade kõikumise suhtes tundlik. Tulestehingute tasemed turul annavad alust eeldada, et järgmise 2 aasta jooksul ei muutu turul drastiliselt ka tähtajaliste hoiuste intressimäärad, mille tõttu võiks nõudmiseni hoiustest olulises ulatuses raha liikuda tähtajalistele hoiustele.

Intressimäära risk

31.12.2016

(tuhandetes eurodes)

	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Vahe- summa	Kogu- nenud intress	Allahind- lused	Kokku
Finantsvarad								
Nõuded pankadele ja investimisühingutele (lisa 10)	306 500	0	0	0	306 500	0	0	306 500
Finantsvarad õiglases väärtuses (võlakirjad) (lisa 11, 12)	6 947	34 789	16 560	3 332	61 628	2 768	0	64 396
Laenud ja nõuded klientidele (lisa 14)	243 015	245 086	52 792	461	541 355	2 028	-5 741	537 641
Kokku	556 462	279 875	69 352	3 793	909 482	4 796	-5 741	908 537
Finantskohustused								
Klientide hoiused ja saadud laenud (lisa 18)	58 760	82 914	635 393	0	777 067	514	0	777 581
Allutatud kohustused * (lisa 21)	0	0	0	30 900	30 900	210	0	31 110
Kokku	58 760	82 914	635 393	30 900	807 967	724	0	808 691
Intressi ümberhindamise aja erinevus	497 702	196 961	-566 041	-27 107	101 515			

Intressimäär risk

31.12.2015

(tuhandetes eurodes)

	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Vahe- summa	Kogu- nenud intress	Allahind- lused	Kokku
Finantsvarad								
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele (lisa 10)	230 501	0	0	0	230 501	0	0	230 501
Finantsvarad õiglasel väärtuses (võlakirjad) (lisa 11, 12)	27 023	60 281	11 246	2 792	101 342	2 073	0	103 415
Laenuid ja nõuded klientidele (lisa 14)	191 923	171 828	45 810	3 412	412 973	1 704	-4 680	409 997
Kokku	449 447	232 109	57 056	6 204	744 816	3 777	-4 680	743 913
Finantskohustused								
Klientide hoiused ja saadud laenuid (lisa 18)	54 032	208 943	367 190	1 824	631 989	780	0	632 769
Allutatud kohustused * (lisa 21)	0	0	0	30 900	30 900	205	0	31 105
Kokku	54 032	208 943	367 190	32 724	662 889	985	0	663 874
Intressi ümberhindamise aja erinevus	395 414	23 167	-310 134	-26 520	81 927			

* 2015. aastal ja 2016. aastal sõlmitud allutatud laenulepinguline tähtaeg on 10 aastat ning fikseeritud intressimäär on 6,5%. 2014. aastal sõlmitud allutatud laenulepinguline tähtaeg on 10 aastat ning fikseeritud intressimäär on 7,25%.

3.4 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on seotud Grupi maksevõimega lepinguliste kohustuste õigeaegseks täitmiseks ning see tuleneb erinevustest varade ja kohustuste tähtaegade vahel. Grupi likviidsusjuhtimine ja strateegia baseerub riskipoliitikal, mis sisaldab mitmeid likviidsusrisi meetmeid, kehtestab limiidid ning sise-eeskirjad. Vastavalt Grupi riskipoliitikale on võetud likviidsusjuhtimises konservatiivne lähenemine. Likviidsusrisi juhtimine sisaldab stressiteste ning likviidsusjuhtimisega seotud äritegevuse jätkuvuse taasteplaane. Stressiteste raamistik hõlmab ellujäämisperioodi mõõdikuid, mis kirjeldavad kombineeritud likviidsusrisi stsenaariumit, sisaldades nii ettevõttepõhist kui ka turu-üleli stressi. Sisemisi mõõdikuid täiendavad Basel III mõõdikud – likviidsuse kattekordaja (LCR) ja stabiilse rahastamise kordaja (NSFR) mille osas on Grupp täitnud kõik nõuded seisuga 31.12.2015 ja 31.12.2014. Likviidsuse kattekordaja (LCR) standardi eesmärk on kindlustada, et Grupil oleks piisav hulk koormamata kõrge kvaliteedi ja likviidsusega varasid, mida oleks võimalik ilma olulisi kahjusid kandmata monetiseerida, tulemaks toime likviidsusvajadusega 30 päevases stressistsenaariumis. Normatiivi väljundiks on likviidsuse varade ja stressistsenaariumi likviidsusvajaduse jagatis, mille piirmääraks on 100%. Grupi likviidsuse kattekordaja tase 31.12.2016 seisuga oli 222% (2015: 271%).

NSFR eesmärk on kindlustada, et Grupil oleks piisavalt stabiilseid finantseerimisallikaid finantseerimaks pikaajalisi varasid. Pangandusmääruses ning Baseli panganduskomitee poolt 2014. aasta oktoobris avaldatud ettepanekute kohaselt oli Grupi NSFR tase 31.12.2016 seisuga 152% (2015: 157%). Stabiilse rahastamise kattekordaja kehtestatakse miinimumnõudena alates 2018. aastast.

Likviidsusrisi juhtimisega tegeleb LHV Panga Treasury. Likviidsusrisi maandamiseks jälgitakse igapäevaselt nõuete ja kohustuste tõenäolist netopositsiooni erinevate ajavahemike kaupa ning hoitakse seejuures igal ajal oma arvel piisavat varu likviidsuse vahendeid, samuti jälgitakse Grupi kohustuste kontsentratsiooni tähtaegade lõikes. Ootamatute rahaliste väljaminekute katteks hoiab Grupp likviidsuspuhvit. Likviidsuspuhver koosneb rahalistest vahenditest deposiitides ja keskpanga juures ning Treasury poolt hoitavaatest likviidsustest väärtapaberitest, mida saab kiiresti realiseerida või kasutada tagatisena keskpangalt lisavahendite kaasamisel. Grupil on piisavalt likviidsuse vahendeid väljastamiseks valmisolekulaene. Seisuga 31.12.2016 ja 31.12.2015 ei ole Grupil ühtegi tähtaega ületanud võlgnevust.

Võlakirjaportfelli valdava osa instrumentide tagatisel on võimalik võtta keskpangast lühiajalist laenu.

Järgnevatel tabelitel on ära toodud finantsvarade ja -kohustuste, v.a. tuletisinstrumentid, jaotus tähtaegade lõikes lepinguliste tuleviku diskonteerimata rahavoogude alusel ning eraldi tulbas on kajastatud summad finantsseisundi aruandest. Tähtaegade analüüsis on rahavood jaotatud perioodidesse, millal rahavood tekivad (sh rahavood intressidest). Vastavat selgitust nende varade ja kohustuste õiglasel väärtuse kohta vt lisa 3.6.

31.12.2016

(tuhandetes eurodes)

	Nõudmiseni	0-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline väärtus
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi							
Klientide hoiused ja saadud laenud (lisa 18)	624 219	67 007	83 814	3 357	0	778 397	777 581
Allutatud kohustused (lisa 21)	0	532	1 596	8 511	37 682	48 321	30 900
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused (lisa 19)	0	15 977	0	0	0	15 977	15 977
Valmisolekulaenud (lisa 24)	0	132 520	0	0	0	132 520	0
Väljastatud finantsgarantiid lepingulistes summades (lisa 24)	0	5 442	0	0	0	5 442	0
Välisvaluuta tuletisinstrumendid (arveldamine brutos)	0	15 156	0	728	0	15 884	0
Finantskohustused õiglasel väärtusel (lisa 12)	0	209	0	0	0	209	209
Kohustused kokku	624 219	236 843	85 410	12 596	37 682	996 750	824 667

Likviidsusriski katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi

Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele

(lisa 10)	306 427	73	0	0	0	306 500	306 500
Finantsvarad õiglasel väärtusel (võlakirjad) (lisa 11, 12)	0	7 666	36 123	18 474	3 613	65 876	64 396
Laenud ja nõuded klientidele (lisa 14)	0	42 969	140 761	381 350	40 710	605 791	537 641
Nõuded klientidele (lisa 15)	0	3 479	0	0	0	3 479	3 479
Muud finantsvarad (lisa 16)	941	0	0	0	0	941	941
Välisvaluuta tuletisinstrumendid (arveldamine brutos)	0	15 156	0	728	0	15 884	0
Kokku likviidsusriski katteks hoitavad varad	307 368	69 343	176 884	400 552	44 323	998 471	912 957
Finantskohustuste ja -varade tähtaegade vahe	-316 851	-167 500	91 474	387 956	6 641	1 720	

31.12.2015

(tuhandetes eurodes)

	Nõudmiseni	0-3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline väärtus
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi							
Klientide hoiused ja saadud laenud (lisa 18)	433 027	66 578	110 230	23 284	716	633 835	632 760
Allutatud kohustused (lisa 21)	0	532	1 596	8 511	39 810	50 449	30 900
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused (lisa 19)	0	17 288	0	0	0	17 288	17 288
Valmisolekulaenud (lisa 24)	0	118 696	0	0	0	118 696	0
Väljastatud finantsgarantiid lepingulistes summades (lisa 24)	0	5 369	0	0	0	5 369	0
Välisvaluuta tuletisinstrumendid (arveldamine brutos)	0	14 487	0	0	0	14 487	0
Finantskohustused õiglasel väärtusel (lisa 12)	0	26	63	0	0	89	89
Kohustused kokku	433 027	222 976	111 889	31 795	40 526	840 213	681 037

Likviidsusriski katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi

Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele

(lisa 10)	230 501	0	0	0	0	230 501	230 501
Finantsvarad õiglasel väärtusel (võlakirjad) (lisa 11, 12)	0	19 250	69 590	12 136	2 977	103 953	103 415
Laenud ja nõuded klientidele (lisa 14)	0	43 364	114 515	280 732	19 297	457 908	409 997
Nõuded klientidele (lisa 15)	0	2 026	0	0	0	2 026	2 026
Muud finantsvarad (lisa 16)	940	0	0	0	0	940	940
Välisvaluuta tuletisinstrumendid (arveldamine brutos)	0	14 487	0	0	0	14 487	0
Kokku likviidsusriski katteks hoitavad varad	231 441	79 127	184 105	292 868	22 274	809 815	746 879
Finantskohustuste ja -varade tähtaegade vahe	-201 586	-143 849	72 216	261 073	-18 252	-30 398	

Järgnevas tabelis on ära toodud lühi- ja pikaajaliste varade ja kohustuste jaotus.

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2016	31.12.2015
Käibevarad		
Nõuded keskpangale (lisa 10)	265 127	199 844
Nõuded krediitiasutustele (lisa 10)	33 300	14 735
Nõuded investeerimisühingutele (lisa 10)	8 073	15 922
Müügiootel finantsvarad (lisa 11)	579	3 508
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (lisa 12)	43 559	84 892
Laenu ja nõuded klientidele (lisa 14)	183 684	123 380
Muud nõuded klientidele (lisa 15)	3 479	2 026
Muud varad (lisa 16)	1 391	1 128
Käibevarad kokku	539 192	445 375
Põhivarad		
Müügiootel finantsvarad (lisa 11)	220	0
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (lisa 12)	31 832	21 716
Laenu ja nõuded klientidele (lisa 14)	353 957	286 617
Muud finantsvarad (lisa 16)	941	940
Materiaalne põhivara (lisa 17)	1 191	685
Immateriaalne põhivara (lisa 17)	4 500	689
Firmaväärtus (lisa 6)	3 614	1 044
Põhivarad kokku	396 255	310 751
Varad kokku (lisa 5)	935 447	757 126
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Klientide hoiused ja saadud laenu (lisa 18)	773 608	609 771
Finantskohustused õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (lisa 12)	209	89
Võlad hankijatele ja muud kohustused (lisa 19)	19 031	20 137
Lühiajalised kohustused kokku	792 848	629 997
Pikaajalised kohustused		
Klientide hoiused ja saadud laenu (lisa 18)	3 973	22 989
Allutatud kohustused (lisa 21)	30 900	30 900
Pikaajalised kohustused kokku	34 873	53 889
Kohustused kokku (lisa 5)	827 721	683 886

3.5 Riskikontsentratsioon

Finantsvarade ja -kohustuste jaotumine riikide lõikes kajastub järgnevas tabelites. Seisuga 31.12.2016, oli suure riskikontsentratsiooniga, st individuaalselt või seotud grupi riskiga üle 10% Grupi neto-omavahenditest (NOV), väljastatud laenu 7 kliendile (2015: kokku 9), mis moodustasid kokku 87% NOV-st (2015: 84%). Grupp on investee-

rinud 3 emitendi võlakirjadesse (2015: 3), kelle suhtes on suur riskikontsentratsioon, mis moodustavad kokku 74% NOV-st (2015: 80%). Valmisolekulaenu summas 127 285 tuhat eurot on Eesti elanikele ja summas 5 235 tuhat eurot Leedu elanikele (2015: 118 696 tuhat eurot Eesti elanikele).

31.12.2016

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Holland	Saksamaa	Muu EL	USA	Muud	Kokku
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele (lisa 10)	287 878	326	2 392	0	0	0	5 100	7 919	2 885	306 500
Finantsvarad õiglasest väärtuses (lisa 11, 12)	12 316	2 737	18 788	0	0	33 660	8 657	2	30	76 190
Laenuid ja nõuded klientidele (lisa 14)	484 578	1 880	35 383	512	7	46	14 508	51	676	537 641
Nõuded klientidele (lisa 15)	3 110	14	352	0	0	0	3	0	0	3 479
Muud finantsvarad (lisa 16)	108	0	0	0	0	0	0	833	0	941
Finantsvarad kokku	787 990	4 957	46 915	512	7	33 706	28 268	8 805	3 591	924 751
Klientide hoiused ja saadud laenuid (lisa 18)	666 870	1 617	2 024	1 072	1	201	71 983	746	33 067	777 581
Allutatud kohustused (lisa 21)	30 900	0	0	0	0	0	0	0	0	30 900
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused (lisa 19)	14 941	65	928	27	0	0	13	3	0	15 977
Finantskohustused õiglasest väärtuses (lisa 12)	209	0	0	0	0	0	0	0	0	209
Finantskohustused kokku	712 920	1 682	2 952	1 099	1	201	71 996	749	33 067	824 667

31.12.2015

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Eesti	Läti	Leedu	Soome	Holland	Saksamaa	Muu EL	USA	Muud	Kokku
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele (lisa 10)	209 268	0	1 784	0	874	0	1 081	15 786	1 708	230 501
Finantsvarad õiglasest väärtuses (lisa 11, 12)	7 501	3 838	3 327	0	0	36 944	47 454	11 051	1	110 116
Laenuid ja nõuded klientidele (lisa 14)	362 002	585	38 223	20	7	1	9 139	0	20	409 997
Nõuded klientidele (lisa 15)	1 784	2	240	0	0	0	0	0	0	2 026
Muud finantsvarad (lisa 16)	108	0	0	0	0	0	0	832	0	940
Finantsvarad kokku	580 663	4 425	43 574	20	881	36 945	57 674	27 669	1 729	753 580
Klientide hoiused ja saadud laenuid (lisa 18)	539 478	2 406	1 776	625	29	302	40 024	2 211	45 909	632 760
Allutatud kohustused (lisa 21)	30 900	0	0	0	0	0	0	0	0	30 900
Võlad hankijatele ja muud finantskohustused (lisa 19)	16 606	0	639	27	0	0	13	3	0	17 288
Finantskohustused õiglasest väärtuses (lisa 12)	89	0	0	0	0	0	0	0	0	89
Finantskohustused kokku	587 073	2 406	2 415	652	29	302	40 037	2 214	45 909	681 037

Laenude jaotus majandusharude lõikes (brutos):

(tuhandetes eurodes)	31.12.2016	%	31.12.2015	%
Eraisikud	125 125	23.0%	91 793	22.1%
Kinnisvaraalane tegevus	149 145	27.4%	106 836	25.8%
Tööstus	43 541	8.0%	36 919	8.9%
Kunst ja meelelahutus	29 143	5.4%	25 724	6.2%
Finantstegevus	68 985	12.7%	46 887	11.3%
Hulgi- ja jaekaubandus	14 721	2.7%	16 563	4.0%
Haldus- ja abitegevused	11 953	2.2%	11 355	2.7%
Veondus ja laondus	12 835	2.4%	14 706	3.6%
Põllumajandus	8 341	1.5%	8 836	2.1%
Muud teenindavad tegevused	15 021	2.8%	23 184	5.6%
Ehitus	11 688	2.2%	6 637	1.6%
Info ja side	9 611	1.8%	4 791	1.2%
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	12 451	2.3%	2 482	0.6%
Haridus	1 297	0.2%	1 618	0.4%
Muud tegevusalad	29 525	5.4%	16 346	3.9%
Kokku (lisa 14)	543 382	100%	414 677	100%

3.6 Finantsvarade ja -kohustuste õiglane väärtus

(tuhandetes eurodes)	1. tase	2. tase	3. tase	31.12.2016
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande				
Aktsiad ja fondiosakud * (lisa 12)	408	10 866	50	11 324
Müügiootel võlakirjad (lisa 11)	799	0	0	799
Võlakirjad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (lisa 12)	63 817	0	0	63 817
Intressiswapid ja valuutaforwardid (lisa 12)	0	250	0	250
Finantsvarad kokku	65 024	11 116	50	76 190

Finantskohustused õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande				
Intressiswapid ja valuutaforwardid (lisa 12)	0	209	0	209
Finantskohustused kokku	0	209	0	209

(tuhandetes eurodes)	1. tase	2. tase	3. tase	31.12.2015
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande				
Aktsiad ja fondiosakud * (lisa 12)	352	6 349	0	6 701
Müügiootel võlakirjad (lisa 11)	3 508	0	0	3 508
Võlakirjad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (lisa 12)	99 907	0	0	99 907
Finantsvarad kokku	103 767	6 349	0	110 116

Finantskohustused õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande				
Intressiswapid ja valuutaforwardid (lisa 12)	0	89	0	89
Finantskohustused kokku	0	89	0	89

*Aktsiad ja fondiosakud sisaldavad Grupi ettevõtte AS LHV Varahaldus investeringut pensionifondi osakutesse summas 10 866 tuhat eurot (31.12.2015: 6 349 tuhat). Vastavalt investeerimisfondide seadusele on LHV Varahalduse kui fondivalitseja kohustuslik osalus 1% kõigis kohustuslikes pensionifondi osakutes, mida ta haldab.

Grupi juhatus on hinnanud finantsseisundi aruandes korri-geeritud soetusmaksumuses kajastatud varade ja kohus-tuste õiglast väärtust. Õiglase väärtuse hindamiseks diskon-teeritakse tuleviku rahavood turuintressikõvera alusel.

Hierarhias kasutatud tasemed:

1. tase – aktiivsel turul noteeritud hind
2. tase – hindamistehnika, mille sisendiks on turu informatsioon (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. tase – muud hindamismeetodid (näiteks diskonteeritud rahavoogude meetod) hinnanguliste sisenditega

Intressiswapid ja valuutaforwardid on instrumendid, millele osas kasutatakse mudelipõhisel hindamisel õiglase väärtuse määramiseks aktiivsel turul kättesaadavaid sisendeid. Selliste turuväliste tuletisinstrumentide õiglase väärtus arvutatakse teoreetilise nüüdisväärtusena (NPV), kasutades sõltumatuid turuparameetreid eeldades, et ei eksisteeri riski ning määramatust. Nüüdisväärtuse diskonteerimisel kasutatakse turult kättesaadavat riskivaba tulususe määra.

AS LHV Varahalduse investeringud pensionifondide osakutesse on noteeritud hinnaga turult, kuid turg on mitteaktiivne ning seetõttu kajastatud kui tase 2.

Seisuga 31.12.2016 on ettevõtulaenude ja ettevõtetele väljastatud arvelduskrediidi õiglase väärtus 2 063 tuhat eurot (0,51%) kõrgem bilansilisest väärtusest (31.12.2015: 297 tuhat eurot, 0,2% kõrgem). Laenud on väljastatud Grupi äritegevuse segmendis turutingimustel ning seetõttu ei erine nende laenude õiglase väärtus seisuga 31.12.2016 ja 31.12.2015 oluliselt bilansilistest väärtustest. Laenude õiglase väärtuse määramisel kasutatakse olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid (diskonteeritud rahavoogude meetod vastavalt kehtivale turuintressile), mistõttu kuuluvad ettevõtulaenud hierarhia 3. tasemele. Kasutatud intressimääraks on aruandeperioodi viimasel 6 kuul välja antud ettevõtelaenude keskmine intressimäär (2016: 4,54% and 2015: 4,52%).

Tuhat eurot	Bilansiline väärtus	Õiglase väärtus	Erinevus	Tase
31.12.2016	343 994	342 227	-0,51%	3
31.12.2015	256 354	256 651	+0,2%	3

Klientidele väljastatud liisingu intressid vastavad üldiselt turul sellele tootele pakutavatele intressimääradele. Arvestades, et intressikeskkond on olnud alates hetkest, mil Grupp alustas liisingu väljastamisega, suhteliselt stabiilne, võib öelda, et liisingulepingute õiglase väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Kuna õiglase väärtuse määramine eeldab olulist juhtkonnapoolset hinnangut, liigitatakse liisingud hierarhia 3. tasemele.

Klientidele antud hüpoteeklaenude intressid vastavad turul sellisele tootele pakutavatele intressimääradele. Kuna tegemist on pikaajalise tootega, on välja töötatud eraldi protsess jälgimaks turul teiste konkureerivate pankade poolt pakutavaid intressimäärasid. Arvestades, et hüpoteeklaenusid hakati aktiivselt väljastama oktoobris 2016 ning intressikeskkond ei ole oluliselt muutunud, siis hüpoteeklaenude õiglase väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Kuna õiglase väärtuse määramisel kasutatakse olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid, siis kuuluvad liisingud hierarhia 3. tasemele.

Klientidele antud finantsvõimenduse laenud, järelmaks ning krediitkaardilaenud on piisavalt lühiajalised ja väljas-

tatud turutingimustel, seega ei muutu õiglase turuintress ja ka laenu õiglase väärtus oluliselt laenuperioodi jooksul. Väljastatud tarbimislaenude sisemine intressimäär on samal tasemel turul taolisele laenukoostele pakutava intressimäärana ning võib öelda, et laenude bilansiline väärtus ei erine oluliselt nende õiglasest väärtusest. Finantsvõimenduse, krediitkaardilaenude, järelmaksu ja tarbimislaenude õiglase väärtuse määramisel kasutatakse olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid, mistõttu kuuluvad need laenud hierarhia 3. tasemele.

Nõuded klientidele (teised debitoorsed võlgnevused peale laenud ja nõuded klientide vastu) ning viitvõlad ja muud finantskohustused on tavapärase äritegevuse käigus tekkinud ja kuuluvad tasumisele lühiajaliselt, mistõttu ei erine nende õiglase väärtus juhtkonna hinnangul bilansilisest väärtusest oluliselt. Need nõuded ja kohustused ei kannu intressi. Nende debitoorsete võlgnevuste, tekkepõhiste kulude ja muude finantskohustuste õiglase väärtus on hierarhia tase 3.

Fikseeritud intressimääradega klientide hoiused ja saadud laenud on valdavas osas lühiajalised ja hoiuste hinnastamine toimub vastavalt turutingimustele, mistõttu tuleviku rahavoogude diskonteerimise tulemusena leitav hoiuste õiglase väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Kliendi hoiuste õiglase väärtuse määramisel kasutatakse olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid, mistõttu kuuluvad klientide deposiidid hierarhia 3. tasemele.

Allutatud laenudest suurem osa on saadud aastatel 2015 ja 2014 ning ülejäänud aastal 2012, mis tasuti 2015. Nende laenude intressitasemed on ligilähedased (6,5% ja 7,25%) ning arvestades 2015. aasta oktoobris saadud laenu ja bilansipäeva vahelist lühikest perioodi, võib öelda, et intressitasemetes ei ole bilansipäevaks toimunud olulisi muutusi. Seega ei erine nende laenude õiglase väärtus oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Laenude õiglase väärtuse hindamisel kasutatakse olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid, mistõttu kuuluvad nad hierarhia 3. tasemele.

Vt ka finantsvarade ja finantskohustuste tähtajalist struktuuri likviidsusriski lisas 3.4.

3.7 Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on võimalik kahju, mis tuleneb inimeste, protsesside või infosüsteemide vigadest. Igapäevaselt kasutatakse tehingute teostamisel võimalike kahjude minimeerimiseks tehingulimiitide ja pädevuste süsteeme ning Grupi tööprotseduurides rakendatakse kohustuste lahususe printsiipi, mille järgi peab tehingu või protseduuri teostamiseks olema vähemalt kahe töötaja või üksuse kinnitus.

Operatsiooniriskide jälgimisest saadav info abistab Grupi

sisemise kapitali adekvaatsuse tagamiseks vajaliku alginfo kogumist ja kapitalinormide hindamist. Andmebaasi kogutud juhtumite analüüsi tulemusena on võimalik vaadata üle protseduurireeglite kitsaskohad, vältida vigade tekkimist tulevikus ja maandada võimalikud riskid või määratleda nende aktsepteerimise tingimused. Operatsiooniriski andmebaasi info kogumise eest vastutab Grupi riskikontrolli juht.

Operatsiooniriskide hindamisel, jälgimisel ja maandamisel on oluline roll vastavuskontrollil ning siseauditi osakonnal. Vastavuskontrolli teostaja peamiseks ülesandeks on krediidiasutuste seadusest ja väärtipaberituruseadusest tulenevalt määratleda Grupi tegevuse õigusaktidele, Finantsinspekt-

siooni soovituslikele juhenditele ja Grupi sise-eeskirjadele mittevastavuse riskid, arvestades äritegevuse iseloomu, ulatust ja keerukust ning osutatavate teenuste iseloomu, ning korraldada nende riskide maandamine või ka vältimine. Siseaudit on sõltumatu ja objektiivne sihtfunktsioon, kelle kindlustandev ning konsulteeriv tegevus on suunatud Grupi tegevuse täiustamiseks ja väärtuse lisamiseks. Siseaudit aitab kaasa Grupi eesmärkide saavutamisele, kasutades süsteemset ja distsiplineeritud lähenemist hindamaks ja täiustamaks riskide juhtimise, kontrolli ja organisatsiooni haldamise efektiivsust.

3.8 Varade ja kohustuste saldeerimine

Grupp on saldeerinud järgnevad varad ja kohustused.

	Brutosumma enne saldeerimist finantsseisundi aruandes	Saldeerimine	Netosumma finantsseisundi aruandes	Seotud vahendid, mida ei ole finantsseisundi aruandes tasearveldatud		Netosummad
				Finantsinstrumendid	Saadud rahalised tagatised	
31.12.2016						
Varad						
Ettemaksed kaupmeestele registreeritud kliendilepingute eest	3 292	-3 119	173	0	0	173
Nõuded klientide vastu (finantsvõimenduslaenud, sh. repolaenud) (lisa 14)	7 387	0	7 387	-7 387	0	0
Kohustused						
Võlgnevused kaupmeestele	3 738	-3 119	619	0	0	619
31.12.2015						
Varad						
Ettemaksed kaupmeestele registreeritud kliendilepingute eest	3 126	-2 987	139	0	0	139
Nõuded klientide vastu (finantsvõimenduslaenud, sh. repolaenud) (lisa 14)	7 445	0	7 445	-7 445	0	0
Kohustused						
Võlgnevused kaupmeestele	3 416	-2 987	429	0	0	429

LISA 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Vastavalt IFRS-le tuginevad mitmed aruandes esitatud finantsnäitajad rangelt raamatupidamislikele juhtkonna-poolsetele eeldustele ja hinnangutele, mis omavad mõju bilansikuupäeva seisuga raamatupidamise aruandes esitatud varade ja kohustuste väärtustele ning aruandes avaldatud tingimuslikele varadele ja kohustustele, samuti järgnevate majandusaastate aruandeperioodide tuludele ja kuludele. Kuigi need hinnangud põhinevad juhtkonna parimal teadmisel ning järeldustel käimasolevatest sündmustest, ei pruugi tegelik tulemus nendega lõpuks kokku langeda ja võib märkimisväärselt neist hinnangutest erineda. Juht-

konna hinnanguid on rakendatud laenude, nõuete ja investeeringute väärtuse hindamisel (lisad 10, 11, 12, 14 ja 15).

Hinnangud ja otsused vaadatakse pidevalt üle lähtudes mineviku kogemustest ja teistest faktoritest, kaasa arvatud ootustest tuleviku sündmustele, mis hetke asjaolusid arvestades tunduvad põhjendatud. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse edasiulatavalt.

LISA 5 Ärisegmendid

LHV Pank jagab oma äritegevusi 3 peamiseks ärisegmendiks: jaepangandus, privaatpangandus ning ettevõtete pangandus. Ärisegmendid moodustavad osa Grupist, koos eraldi juurdepääsuga finantsandmetele, mis on ühtlasi aluseks äritulemuste regulaarsel jälgimisel Grupi otsustajate poolt. Kogu planeerimine ja tulemusmõdikute paikapanek toimub segmentide tasemel. Igas segmendis koostatakse täielik bilans ja kasumiaruanne. Grupil on planeerimine/mõõtmine lisaks eelpool nimetatud segmenditasemetele ka osakondade tasemel. Jaotus on tehtud kliendi/toote baasi alusel ning sarnased osakonnad on grupeeritud ühe segmendi alla. Privaatpangandus hõlmab kõrge netoväärtusega kliente, kelle jaoks investeeringud on peamine toode. Jaepangandus katab kõiki eraisikuid ja väikeseid juriidilisi isikuid, kelle krediidiriskile avatus on alla 250 tuhande euro. Tegemist on tavapärase universaalpanganduse segmendidega, pakkudes makseteenust, pangakaarte, krediiti jne. Ettevõtete panganduse segment hõlmab kõiki suuri ettevõtteid ja teisi juriidilisi isikuid, kelle krediidiriskile avatus on üle 250 tuhande euro. Peamised tooted on laenuid ja maksed.

Varahalduse puhul on tegemist pensioni haldamise segmendiga, sisaldades II ja III pensionisammast. Nii Eestis kui ka Leedus on järelmaksu- ja tarbijafinantseerimise segment eraldi ettevõttena, hõlmates eraisikutele pakutavate väikelaenude äri. Need portfelliid on suhteliselt väikesed, kuid tulenevalt klientide erinevast maksepraktikast tuleb seda käsitleda eraldi segmendiga. AS-i LHV Group juhatus on määratud otsustajaks, vastutades rahaliste eraldiste ja äritegevuse kasumlikkuse hindamise eest. Segmendi poolt esitatud tulemused sisaldavad otseselt segmendiga seotud tulusid ja kulusid.

Segmendi poolt raporteeritud müügitulu sisaldab tulu segmentidevahelistest tehingutest, st teistele grupi ettevõtetele AS-i LHV Pank poolt antud laenuid. Intressitulu ning komisjoni- ja teenustasutulu jagunemine klientide asukoha lõikes on toodud lisades 7 ja 8. Grupil ei ole ühtegi klienti, kelle tulu moodustaks rohkem kui 10% vastavast tulu liigist.

31.12.2016 (tuhandetes eurodes)	Jaepangandus	Privaat- pangandus	Ettevõtete pangandus	Varahaldus	Järeilmaks ja tarbijafinant- seerimine Eestis	Järeilmaks ja tarbijafinant- seerimine Leedus	Muud tegevused	Segmentide- vahelised elimineeri- mised	Kokku
Intressitulu	5 005	974	17 405	16	7 066	6 474	3 697	-5 477	35 160
Intressikulu	0	0	-3 844	-162	-1 130	-1 168	-4 357	5 477	-5 184
Neto intressitulu	5 005	974	13 561	-146	5 936	5 306	-660	0	29 976
Komisjoni- ja teenustasu tulu	8 187	850	377	12 905	25	626	320	0	23 290
Komisjoni- ja teenustasu kulu	-3 353	0	-98	0	-394	-61	-198	0	-4 104
Neto teenustasutulu	4 834	850	279	12 905	-369	565	122	0	19 186
Netotulu	9 839	1 824	13 840	12 759	5 567	5 871	-538	0	49 162
Netokasum finantsvaradelt	887	0	0	310	0	0	112	0	1 309
Administratiiv- ja muud tegevuskulud, tööjõukulud	-8 865	-889	-4 229	-6 941	-1 458	-4 034	-2 413	0	-28 829
Ärikasum	1 861	935	9 611	6 128	4 109	1 837	-2 839	0	21 642
Sidusettevõtete tulemus	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Laenude allahindluse kulu	-119	0	-828	0	-820	287	0	0	-1 480
Tulumaksukulu	0	0	0	0	0	-270	0	0	-270
Puhaskasum	1 742	935	8 783	6 128	3 289	1 854	-2 838	0	19 893
Varad kokku	303 898	98 680	492 642	23 543	35 520	39 393	97 441	-155 670	935 447
Kohustused kokku	454 155	213 620	152 449	2 586	30 023	32 592	31 181	-88 885	827 721

31.12.2015 (tuhandetes eurodes)	Jaepangandus	Privaat- pangandus	Ettevõtete pangandus	Varahaldus	Järeilmaks ja tarbijafinant- seerimine Eestis	Järeilmaks ja tarbijafinant- seerimine Leedus	Muud tegevused	Segmentide- vahelised elimineeri- mised	Kokku
Intressitulu	4 556	650	14 298	44	3 926	6 055	3 134	-5 295	27 368
Intressikulu	-982	0	-4 802	-100	-672	-1 171	-1 703	5 295	-4 135
Neto intressitulu	3 574	650	9 496	-56	3 254	4 884	1 431	0	23 233
Komisjoni- ja teenustasu tulu	5 250	709	568	9 195	35	666	380	-2	16 801
Komisjoni- ja teenustasu kulu	-1 670	0	-128	0	-6	-48	-286	2	-2 136
Neto teenustasutulu	3 580	709	440	9 195	29	618	94	0	14 665
Netotulu	7 154	1 359	9 936	9 139	3 283	5 502	1 525	0	37 898
Netokasum finantsvaradelt	-10	0	0	316	0	0	125	0	431
Administratiiv- ja muud tegevuskulud, tööjõukulud	-7 547	-956	-3 852	-4 803	-1 475	-3 441	-1 976	0	-24 050
Ärikasum	-403	403	6 084	4 652	1 808	2 061	-326	0	14 279
Sidusettevõtete tulemus	0	0	0	0	0	0	-36	0	-36
Laenude allahindluse kulu	-236	0	-149	0	-280	-697	-5	0	-1 367
Tulumaksukulu	0	0	0	0	0	-269	0	0	-269
Lõpetatud tegevused	2 181	0	0	0	0	0	0	0	2 181
Puhaskasum	1 542	403	5 935	4 652	1 528	1 095	-367	0	14 788
Varad kokku	251 487	105 923	378 081	11 038	25 366	39 558	84 246	-138 573	757 126
Kohustused kokku	326 715	210 255	139 030	1 891	23 164	34 611	31 232	-83 012	683 886

LISA 6 Tütarettevõtte ja sidusettevõtte, firmaväärtus

Seisuga 31.12.2016 on Grupi tütarettevõtte ning käesolevas aruandes konsolideeritud:

- AS LHV Pank (Eesti, osalus 100%)
- AS LHV Varahaldus (Eesti, osalus 100%)
- Cuber Technology OÜ (Eesti, osalus 100%)
- UAB Mokilizingas (Leedu, osalus 50%+1 osa)
- AS LHV Finance (Eesti, osalus 65% läbi AS LHV Panga)

AS LHV Pank on tasunud tütarettevõtte AS LHV Finance 65% osaluse eest rahalise sissemaksega summas 325 tuhat eurot ning mittekontrolliv osalus 35% osaluse eest rahalise sissemaksega summas 175 tuhat eurot. Nimetatud mittekontrolliva osaluse sissemakse on kajastatud konsolideeritud finantsseisundi aruandes real "Mitte-kontrolliv osalus".

Seisuga 31.12.2016 pole Grupil sidusettevõtteid. Seisuga 31.12.2015 oli Grupil OÜ-s Svipe osalus 33%, mis müüdi 2016. aasta alguses 1 tuhande euro eest.

Sidusettevõtte bilansiline väärtus seisuga 31.12.2015 oli 0 tuhat eurot, kuna 2015. aastal hinnati osalus OÜ-s Svipe alla summas 36 tuhat eurot.

2015. aasta jaanuaris müüs tütarettevõtte AS LHV Pank oma Soome filiaali koos äritegevusega kaasnevate varade ja õiguste ning kohustuste ja tagatistega 3 000 tuhande euro eest.

Mitteaktiivne tütarettevõtte LHV Finance OY likvideeriti aastal 2015.

AS LHV Group konsolideeritud finantsseisundi aruandes oli seisuga 31.12.2016 kajastatud firmaväärtusena 3 614 tuhat eurot:

- AS LHV Varahaldus osaluste omandamisel tekkinud positiivne firmaväärtus summas 482 tuhat eurot;
- 2009. aastal sõlmitud AS LHV Varahalduse ostulepingu järgselt tekkinud positiivne firmaväärtus summas 562 tuhat eurot;
- Danske Capital AS ostulepingu järgselt tekkinud positiivne firmaväärtus AS-l LHV Varahaldus summas 2 570 tuhat eurot.

Seisuga 31.12.2016 viidi läbi firmaväärtuse väärtuse languse test. Firmaväärtuse raha genereerivaks üksuseks on AS LHV Varahaldus. Kasutusväärtuse arvestus põhineb järgnevatel eeldustel:

- Valitsetavate fondide varade mahu kasv 19% aastas (2015: 17%)
- Fondivalitseja tulude kasv keskmiselt 6% aastas (2015: 6%);
- Tulenevalt majanduskeskkonnast eeldatakse kaudsete kulude kasvu 4% aastas (2015: 4%);
- Rahavoogude diskontomäärana on kasutatud 15% (2015: 15%)

Põhieelduste väärtuste kasutamisel tugines juhatus eelnevate perioodide kogemustele ja oma primale hinnangule töenäoliste ootuste osas. Ootuseid on muudetud konservatiivsemaks tulenevalt muutustest turuolukorras ning seadusandluses. Kasutusväärtuse testi tulemusena ületab seisuga 31.12.2016 ja 31.12.2015 raha genereeriva üksuse kaetav väärtus tema bilansilist väärtust, mistõttu ei ole tehtud allahindlusi.

2. mail 2016. aastal omandas LHV Varahaldus 100% Danske Capital AS ja tema juhitud fondide aktsiatest. See omandamine võimaldas LHV Varahaldusel oluliselt suurendada oma turuosa ja ka kasumlikkust. Kohe peale aktsiate ostu- ja müügitehingu lõpuleviimist 2. mail alustas LHV Varahaldus kahe fondivalitseja ühendamist. Ühinemine jõustus 28. juulil, bilansipäevaga 1. mai. Mõju 2016. aasta tuludele on 2 814 tuhat eurot ning kasumile 1 016 tuhat eurot.

AS LHV Varahaldus kajastas Danske Capital AS omandamist vastavalt IFRS 3 nõuetele viies läbi ostuanalüüsi. Ostuanalüüsi käigus hinnati Danske Capital AS konsolideerimisgrupi varade väärtust ning varad kajastati õiglases väärtuses omandamise kuupäeval (02.05.2016). Ostuanalüüsi läbiviimise aluseks oli finantsinformatsiooni kuupäev (30.04.2015), mis on omandamisele lähimaks usaldusväärsete andmetega finantsinformatsiooniks. Finantsinformatsiooni kuupäeva ja omandamise kuupäeva vahelisel perioodil ei toimunud ühtegi olulist ühekordset tehingut või sündmust, mis oleks oluliselt mõjutanud omandatud netovarasid.

Soetusega seotud kulusid 17 tuhande euro väärtuses on kajastatud 31.12.2016 lõppenud aasta konsolideeritud kasumiaruandes kui administratiivkulud.

Vara (raha, kliendilepingutega seotud immateriaalne põhivara, pensionifondide osakud ja muud nõuded) õiglane väärtus kokku oli 8 782 tuhat eurot. Kohustuste (võlad töötajatele, maksuvõlad ja muud kohustused) õiglane väärtus oli 427 tuhat eurot.

(tuhandetes eurodes)	Õiglane väärtus soetamisel
Raha ja raha ekvivalendid	1 027
Pensionifondi osakud	3 300
Muud finantsvarad	425
Kliendilepingud	4 030
Muud finantskohustused	-427
Identifitseeritud netovarad kokku	8 355
Osaluse eest tasutud raha LHV Varahaldus AS poolt	10 925
Grupi poolt omandatud firmaväärtus	2 570
Soetusel makstud raha ja raha ekvivalendid	-9 898

Järgnevalt on toodud finantsinformatsioon Grupi tütarettevõtete kohta, millel on olulises suuruses mitte-kontrolliv osalus. Informatsioon on esitatud enne omavaheliste tehingute elimineerimist.

Lühendatud finantsseisundi aruanne	UAB Mokilizingas		AS LHV Finance	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Laenud ja nõuded klientidele ning muud lühiajalised varad	39 140	39 429	35 454	25 233
Põhivarad	253	129	66	132
Lühiajalised kohustused	2 092	1 611	1 982	2 041
Pikaajalised kohustused	30 500	33 000	28 041	21 123
Netovarad kokku	6 801	4 947	5 497	2 201

Lühendatud kasumiaruanne ja muu koondkasum	UAB Mokilizingas		AS LHV Finance	
	2016	2015	2016	2015
Neto intressi- ja teenustasutulud	5 871	5 502	5 566	3 283
Kasum enne makse	2 124	1 364	3 289	1 528
Tulumaksukulu	-270	-269	0	0
Puhaskasum	1 854	1 095	3 289	1 528
Kokku koondkasum	1 854	1 095	3 289	1 528
Mittekontrolliva osaluse osa koondkasumist	927	547	1 151	535

Lühendatud rahavoogude aruanne	UAB Mokilizingas		AS LHV Finance	
	2016	2015	2016	2015
Rahavoog äritegevusest	4 916	-4 607	-5 790	-9 957
Makstud intressid	-1 168	-1 171	-1 109	-633
Makstud tulumaks	-270	-269	0	0
Neto rahavoog äritegevusest	3 478	-6 047	-6 899	-10 590
Neto rahavoog investeerimistegevusest	-211	-41	-18	-62
Neto rahavoog finantseerimistegevusest	-2 511	6 017	6 917	10 652
Raha ja raha ekvivalentide muutus	756	-71	0	0
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	1 103	1 174	0	0
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	1 859	1 103	0	0

LISA 7 Neto intressitulu

Intressitulu	2016	2015
Ettevõtluslaenud (sh jaelaenud)	17 606	14 251
sh laenud seotud osapooltele (lisa 25)	36	47
Järelmaks	7 797	6 835
Tarbimislaenud	5 296	2 707
Liising	1 603	1 388
sh laenud seotud osapooltele (lisa 25)	4	7
Finantsvõimenduse laenud ja väärtpaperite laenamine	505	715
Võlakirjad	380	395
sh müügiootel võlakirjad	27	36
sh võlakirjad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	353	359
Krediitkaardilaenud	553	408
Hüpoteeklaenud	885	327
Nõuetelt krediidiasutustele ja investeerimisühingutele	74	94
Muud laenud	461	424
Kokku	35 160	27 544
Intressikulu		
Klientide hoiused ja saadud laenud	-2 248	-2 763
sh laenud seotud osapooltelt (lisa 25)	46	87
Nõuded keskpangale	-811	-176
Allutatud kohustused (lisa 21)	-2 125	-1 372
sh laenud seotud osapooltelt (lisa 25)	-386	-411
Kokku	-5 184	-4 311
Neto intressitulu	29 976	23 233
Laenude intressitulud kliendi asukoha järgi		
(ei sisalda intressituluseid pankadelt ja võlakirjadelt):	2016	2015
Eesti	28 136	20 868
Läti	102	31
Leedu	6 468	6 156
Kokku	34 706	27 055

Allahinnatud laenudelt arvatud intressitulu 2016. aastal on 137 (2015: 88) tuhat eurot.

LISA 8 Neto komisjoni- ja teenustasutulu

Komisjoni- ja teenustasutulu	2016	2015
Väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud	3 086	2 572
Varahaldus- ja sarnased tasud	14 344	10 227
sh Grupi poolt valitsetavad fondid *	12 367	8 719
Valuuta konverteerimise tasud	1 109	731
Tasud kaartidelt ja arveldustelt	3 584	2 128
Komisjonitasu Snorase portfelli haldamise eest **	45	276
Muud teenustasutulud	1 122	867
Kokku	23 290	16 801
Komisjoni- ja teenustasukulu		
Makstud väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud	-828	-707
Kaartidega seotud kulud	-1 059	-619
Terminalitehingutega seotud kulud	-1 280	-441
Muud teenustasukulud	-937	-369
Kokku	-4 104	-2 136
Neto teenustasutulu	19 186	14 665

* Valitsemistasud pensioni- ja investeerimisfondidelt on kindlaksmääratud protsent fondi koguaradest ning varieerub vahemikus 0,9% - 2% aastas.

** Mokilizingas pakub portfelli haldamise teenust Snoras Pangale, kellele portfelli müüdi 2011. aastal.

Komisjoni- ja teenustasutulu kliendi asukoha järgi:	2016	2015
Eesti	22 156	15 441
Läti	23	84
Leedu	902	1 008
Rootsi	0	96
Muud	209	164
Kokku	23 290	16 801

LISA 9 Tegevuskulud

(tuhandetes eurodes)	2016	2015
Palk ja boonused	9 788	8 297
Sotsiaal- ja muud maksud*	3 188	2 680
Tööjõukulud kokku	12 976	10 977
IT kulud	1 807	1 371
Info- ja pangateenused	751	702
Turunduskulud	4 653	3 896
Kontorikulud	541	447
Transpordi- ja sidekulud	277	246
Töötajate koostis- ja lähetuskulud	429	312
Muud sisseostetud teenused	3 225	2 909
Muud administratiivkulud	1 602	1 331
Põhivara kulum	1 419	791
Kasutusrendimaksud	973	911
Muud tegevuskulud	263	214
Muud tegevuskulud kokku	15 940	13 130
Tegevuskulud kokku	28 916	24 107

* kogusumma sotsiaal-, tervise- ja muude kindlustuste eest

Grupi keskmine töötajate arv 2016.aastal oli 337 (2015: 303).

LISA 10 Nõuded keskpangale, krediidasutustele ja investeerimisühingutele

(tuhandetes eurodes)	2016	2015
Nõudmiseni hoiused ja tähtajalised hoiused kuni 3 kuud *	41 373	30 657
Kohustuslik reservkapital keskpangas	7 736	6 138
Nõudmiseni hoiused keskpangas *	257 391	193 706
Kokku	306 500	230 501
* raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes	298 764	224 363

Nõuete jaotus riikide lõikes on esitatud lisas 3.5. Kohustusliku reservkapitali nõue seisuga 31.12.2016 oli 1% (2015: 1%) kõigist finantseerimisallikatest (kliientide hoiused ja

saadud laenud). Reservi nõuet täidetakse kuu keskmisena eurodes või keskpanga poolt eelnevalt aktsepteeritud välisfinantsvarades.

LISA 11 Müügiotel finantsvarad

Grupil on müügiotel võlakirja- ja aktsiaportfell. Omakapitali koosseisus 31.12.2016 seisuga on nendelt võlakirjadelt ja aktsiatelt kajastatud reserv summas -40 tuhat eurot (31.12.2015: -23 tuhat eurot), vt lisa 22.

2016. ja 2015. aastal ei saadud võlakirjade müügist kasumit ega kahjumit. 2016. aastal hinnati üles VISA aktsia väärtusele 889 tuhat eurot, mis realiseerus 2016. aasta jooksul ning seetõttu on vastav kasum kajastatud kasumiaruandes.

Müügiotel finantsvarad 31.12.2014	4 273
Laekumised müügiotel varade võõrandamisest ja lunastamisest	-784
Intressitulu (lisa 7)	36
Müügiotel varade ümberhindlus	-17
Müügiotel finantsvarad 31.12.2015	3 508
Laekumised müügiotel varade võõrandamisest ja lunastamisest	-3 608
Intressitulu (lisa 7)	27
Müügiotel varade ümberhindlus	-17
Ümberhindluse kasum klassifitseeritud kasumiaruandesse	889
Müügiotel finantsvarad 31.12.2016	799

LISA 12 Finantsvarad ja -kohustused õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

Kauplemiseesmärgil hoitavad:	31.12.2016	31.12.2015
Aktsiad ja fondiosakud	458	352
Võlakirjad	63 817	99 907
Esmasel arvele võtmisel määratletud õiglasel väärtuses läbi kasumiaruande kajastatud:		
Fondiosakud	10 866	6 349
sh investeeeringud valitsetavatesse pensionifondidesse	10 866	6 349
Valuutaforwardid	250	0
Finantsvarad kokku	75 391	106 608
Intressiswapid ja valuutaforwardid	209	89
Finantskohustused kokku	209	89
Finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2014		145 252
Netosoetused ja -müügid õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavatelt investeeeringutelt		-38 974
Intressitulu (lisa 7)		359
Ümberhindlus		-29
Finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2015		106 608
Netosoetused ja -müügid õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavatelt investeeeringutelt		-32 140
Intressitulu (lisa 7)		353
Ümberhindlus		570
Finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande 31.12.2016		75 391

Investeeringute õiglaseks väärtuseks on noteeritud väärt-paberite puhul nende ostunoteering (lisa 3.6). 2016. aastal saadi võlakirjade ümberhindlusest kasumit 213 tuhat eurot (2015: 124 tuhat eurot). Intressiswapide ümberhindlusest ei saadud 2016. aastal kasumit ega kahjumit (2015: kahjum -12 tuhat eurot).

Grupi poolt valitsetavate pensioni- ja investeerimisfondide hallatavate varade maht oli seisuga 31.12.2016 974 miljonit eurot (31.12.2015: 570 miljonit eurot).

LISA 13 Lõpetatud tegevusvaldkond

Lõpetatud tegevusvaldkonnana on antud aruandes esitatud Grupi lõpetatud äritegevus Soomes, mis müüdi 9. jaanuaril 2015.

Lõpetatud tegevusvaldkonna netotulem:	2016	2015
Muud finantstulud	0	2 936
Kulud kokku	0	-755
Kokku puhaskasum lõpetatud tegevustelt	0	2 181

LISA 14 Laenud ja nõuded klientidele

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2016	31.12.2015
Laenud juriidilistele isikutele	418 257	322 883
sh ettevõtuluslaenud	341 358	257 140
sh jaelaenud	7 088	0
sh liising	33 700	31 124
sh arvelduskrediit	31 333	29 548
sh finantsvõimenduslaenud	4 383	4 733
sh järelmaks	265	220
sh krediitkaardi laenud	130	118
Laenud eraisikutele	125 125	91 794
sh järelmaks	46 812	46 580
sh hüpoteeklaenud	35 451	15 395
sh tarbimislaenud	27 294	17 991
sh liising	7 694	5 544
sh finantsvõimenduslaenud	3 004	2 712
sh krediitkaardilaenud	4 788	3 503
sh arvelduskrediit	82	69
Kokku	543 382	414 677
sh laenud seotud osapooltele (lisa 25)	1 774	2 458
Allahindlus	-5 741	-4 680
Kokku	537 641	409 997

Muutused allahindlustes 2016	Ettevõtlus- laenuid, sh arvelduskrediit	Jaেলাenuid	Tarbimis- laenuid	Krediit- kaardid	Järel- maks	Liising	Võimendus- laenuid	Muud laenuid, sh hüpoteek	Kokku
Seisuga 1. jaanuar	-1 686	0	-1 092	-110	-1 366	-349	0	-77	-4 680
Aasta jooksul moodustatud allahindlused	-847	-101	-1 169	-42	-449	93	0	-66	-2 581
Aasta jooksul finantsseisundi aruandest välja kantud	195	0	662	34	592	37	0	0	1 520
Seisuga 31. detsember	-2 338	-101	-1 599	-118	-1 223	-219	0	-143	-5 741

Muutused allahindlustes 2015	Ettevõtlus- laenuid, sh arvelduskrediit	Tarbimis- laenuid	Krediit- kaardid	Järel- maks	Liising	Võimendus- laenuid	Muud laenuid, sh hüpoteek	Kokku
Seisuga 1. jaanuar	-1 541	-1 056	-91	-670	-85	-18	0	-3 461
Aasta jooksul moodustatud allahindlused	-149	-53	-63	-2 015	-264	0	-77	-2 621
Aasta jooksul finantsseisundi aruandest välja kantud	4	17	44	1 319	0	18	0	1 402
Seisuga 31. detsember	-1 686	-1 092	-110	-1 366	-349	0	-77	-4 680

Liisingu neto- ja brutoinvesteeringud tähtaegade lõikes	Brutoinves- teering	Teenimata intressitulud	Allahindlus	Liisingnõuete nüüdiseväärtus
kuni 1 aasta	13 413	-1 379	-67	11 967
1-5 aastat	30 862	-1 837	-149	28 876
üle 5 aasta	573	-19	-3	551
Kokku seisuga 31.12.2016	44 848	-3 235	-219	41 394
kuni 1 aasta	11 446	-1 078	-102	10 266
1-5 aastat	27 960	-1 487	-245	26 228
üle 5 aasta	180	-4	-2	174
Kokku seisuga 31.12.2015	39 586	-2 569	-349	36 668

Krediidiriskile avatud positsioonide ning laenu tagatiste kohta on info lisa 3.2.

Antud laenu jaotus valuutade lõikes on ära toodud lisa 3.3.

Laenu jaotus tähtaegade lõikes on esitatud lisa 3.4.

Laenu geograafiline jaotus on esitatud lisa 3.5.

Intressitulud antud laenu del vt lisa 7.

LISA 15 Muud nõuded klientidele

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2016	31.12.2015
Varahaldustasud klientidel	1 238	708
sh seotud osapooled (lisa 25)	1 238	703
Muud tasud klientidele teenuste osutamise eest	1 890	1 076
Maksud teel	15	8
Muud nõuded	336	234
Kokku	3 479	2 026

Kõik tasud, v.a sissenõudemeneetlusega seotud nõuded, laekuvad 12 kuu jooksul bilansikuupäevast ja on seetõttu käibevara.

LISA 16 Muud varad

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2016	31.12.2015
Finantsvarad		
Balti börside garantiideposiidid	8	8
VISA ja MasterCard tagatisdeposiidid	933	932
Vahesumma	941	940
Mittefinantsvarad		
Ettemaksed Finantsinspeksioonile	272	216
Maksude ettemaksed	112	125
Ülevõetud varad	22	19
Ettemaksed kaupmeestele registreeritud kliendilepingute eest	67	62
Muud ettemaksed *	918	706
Vahesumma	1 391	1 128
Kokku	2 332	2 068

* Ettemaksed kontoriruumide rendi, kindlustuse, infoteenuste, ajakirjandusväljaannete ja koolituste eest.

Ettemaksed laekuvad tagasi või kasutatakse ära 12 kuu jooksul arvates bilansipäevast ja seetõttu on arvele võetud

käibevarana. Balti börside garantiideposiidid on Tallinna, Riia ja Vilniuse börsidel tehtavate väärtpaberitehingute tagamiseks ning VISA ja MasterCard deposiidid krediitkaartidehingute tagamiseks, mistõttu käsitletakse mõlemaid pikaajalise

LISA 17 Materiaalne ja immateriaalne põhivara

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Materiaalne põhivara	Immateriaalne põhivara	Kokku
Saldo 31.12.2014			
Soetusmaksumus	2 008	1 548	3 556
Akumuleeritud kulum	-1 640	-1 018	-2 658
Lõpetatud tegevuste põhivara (lisa 13)	-60	0	-60
Jääkmaksumus	308	530	838
2015 toimunud muutused:			
Soetatud põhivara	584	743	1 327
Amortisatsioonikulu	-207	-584	-791
Mahakantud põhivara	-60	0	-60
Saldo 31.12.2015			
Soetusmaksumus	2 592	2 291	4 883
Akumuleeritud kulum	-1 907	-1 602	-3 509
Jääkmaksumus	685	689	1 374
Soetatud põhivara	959	923	1 882
Äriühenduse käigus omandatud põhivara	0	4 030	4 030
Amortisatsioonikulu	-423	-1 108	-1 531
Mahakantud põhivara	-17	-34	-51
Saldo 31.12.2016			
Soetusmaksumus	3 521	7 210	10 731
Akumuleeritud kulum	-2 330	-2 710	-5 040
Jääkmaksumus	1 191	4 500	5 691

Materiaalne põhivara sisaldab arvuteid ja kontoritehnikat, mööblit, kontori renoveerimiseks tehtud kapitaliseeritud kulusid. Immateriaalne vara sisaldab litsentse ja arenduskulusid.

2016. ja 2015. aastal ei ole ilmnenud märke materiaalse või immateriaalse põhivara kasutusväärtuse langusest.

LISA 18 Klientide hoiused ja saadud laenud

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Eraisikud	Juriidilised isikud	Avalik sektor	31.12.2016 kokku
Nõudmiseni hoiused	202 725	413 141	8 260	624 126
Tähtajalised hoiused	63 749	81 945	6 469	152 163
Saadud laenud	0	0	778	778
Tekkepõhine intressikohustus	209	285	20	514
Kokku	266 683	495 371	15 527	777 581
sh. seotud osapooled (lisa 25)	1 165	6 265	0	7 430

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Eraisikud	Juriidilised isikud	Avalik sektor	31.12.2015 kokku
Nõudmiseni hoiused	127 084	303 153	2 573	432 810
Tähtajalised hoiused	81 949	98 242	3 478	183 669
Saadud laenud	0	13 000	2 510	15 510
Tekkepõhine intressikohustus	322	424	25	771
Kokku	209 355	414 819	8 586	632 760
sh. seotud osapooled (lisa 25)	828	12 587	0	13 415

Saadud laenud avalikult sektorilt sisaldavad laene Maaelu Edendamise Sihtasutuselt summas 778 tuhat eurot (31.12.2015: 2 510 tuhat eurot) eesmärgiga finantseerida väikeettevõtete laene maapiirkondades. 2015. aastal saadi Euroopa Keskpanngalt võlakirjaportfelliga tagatud laene summas 13 028 tuhat eurot, intressimääraga 0,15%. Enamiku klientide hoiuste ja saadud laenude nominaalne intressimäär on võrdne nende sisemise intressimääraga, kuna muid olulisi tasusid ei ole makstud.

Klientide hoiuste ja saadud laenude jaotus valuutade lõikes on ära toodud lisa 3.3.

Klientide hoiuste ja saadud laenude jaotus tähtaegade lõikes on esitatud lisa 3.4.

Klientide hoiuste ja saadud laenude regionaalne jaotus on esitatud lisa 3.5.

LISA 19 Võlad hankijatele ja muud kohustused

Finantskohustused

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2016	31.12.2015
Võlgnevused hankijatele	2 686	2 812
Võlgnevused kaupmeestele	330	210
Muud lühiajalised kohustused	1 551	473
Tekkepõhine intress allutatud laenudelt (lisa 21)	210	205
Maksed teel	11 063	13 455
Väljastatud finantsgarantiid	137	133
Vahesumma	15 977	17 288
Mitte-finantskohustused		
Väljastatud tegevusgarantiid	228	158
Maksuvõlad	886	933
Võlgnevused töövõtjatele	1 020	1 083
sh. seotud osapooled (lisa 25)	92	100
Muud lühiajalised võlgnevused	920	675
Vahesumma	3 054	2 849
Kokku	19 031	20 137

Võlgnevused töövõtjatele koosnevad aruandeperioodil maksmata töötasudest, boonuse- ja puhkusereservi kohustusest ning võlgnevuste suurenemine on tulenenud töötajate lisandumisest aasta jooksul. Maksed teel koosnevad

välisvaluutamaksetest ning väärtpaberitehingute vahendamiseks tekkinud võlgnevustest klientidele. Kõik kohustused, v.a. finantsgarantiid, kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja kajastatakse seetõttu lühiajaliste kohustustena.

LISA 20 Kasutusrent

Grupp rendib kasutusrendi tingimustel kontoriruumi. Kõik rendilepingud on katkestatavad poolte kokkuleppel. Tulevaste rendimaksete miinimumsumma vastavalt ühepoolset mitte tühistatavatele rendimaksetele järgmistel perioodidel

on välja toodud järgnevas tabelis. 2016. aastal on tegevuskuludes kajastatud kasutusrendimakseid kontoriruumidelt 971 tuhat eurot (2015: 736 tuhat eurot).

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Kuni 1 aasta	1 kuni 5 aastat	Kokku
Mittetühistatavad rendimaksud 31.12.2015	842	3 241	4 083
Mittetühistatavad rendimaksud 31.12.2016	1 132	3 718	4 850

LISA 21 Allutatud kohustused

Grupp on võtnud allutatud laene pikaajaliste vahendite suurendamise eesmärgil. Allutatud laenudest tulenevad nõuded kuuluvad Grupi pankroti korral rahuldamisele peale kõigi muudest kohustustest tulenevate nõuete rahuldamisest, kuid enne aktsionäride nõuete rahuldamist. Allutatud kohustuste saldo iga aruandeperioodi lõpus on välja toodud alljärgnevas tabelis.

750 tuhat eurot lunastati oktoobris 2015.

Intressikulud allutatud kohustustelt iga aruandeperioodi kohta ning intressikohustus iga aruandeperioodi lõpu seisuga on välja toodud alljärgnevas tabelis. Intressikohustused on finantsseisundi aruandes arvele võetud, kasutades sisemist intressimäära.

2015. aasta oktoobris emiteeriti allutatud võlakirju summas 15 000 tuhat eurot intressimääraga 6,5%. Võlakirjade lunastustähtaeg on 29. oktoober 2025. Emitendil on õigus võlakirjad lunastada pärast 5 aasta möödumist.

Allutatud kohustused

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	
Allutatud kohustused seisuga 31.12.2014	16 650
Allutatud võlakirjade lunastamine	-750
Allutatud võlakirjade emiteerimine	15 000
Allutatud kohustused seisuga 31.12.2015	30 900
Allutatud kohustused seisuga 31.12.2016	30 900

2014. aasta juunis emiteeriti allutatud võlakirju summas 15 900 tuhat eurot intressimääraga 7,25%. Võlakirjade lunastustähtaeg on 20. juuni 2024.

Detsembris 2012 emiteeriti allutatud võlakirju summas 4 500 tuhat eurot. Valdav osa neist võlakirjadest on konverteeritud aktsiateks (vt. lisa 22) ning ülejäänud osa summas

Intressikohustus allutatud kohustustelt

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	
Tekkepõhine intressikohustus allutatud kohustustelt 31.12.2014 (lisa 19)	38
2015. aasta intressikulu (lisa 7)	1 372
2015. aastal välja makstud	-1 205
Tekkepõhine intressikohustus allutatud kohustustelt 31.12.2015 (lisa 19)	205
2016. aasta intressikulu (lisa 7)	2 125
2016. aastal välja makstud	-2 120
Tekkepõhine intressikohustus allutatud kohustustelt 31.12.2016 (lisa 19)	210

LISA 22 Omakapital aktsiaseltsis

Tehingud aktsiate ja ülekursiga	Aeg	Aktsiahind	Aktsiakapital	Ülekurs	Kokku
Aktsiakapital seisuga 31.12.2014			23 356	33 992	
Aktsiakapital seisuga 31.12.2015			23 356	33 992	
Aktsiakapitali sissemaksed	Mai 2016	6,95	2 000	11 900	13 900
Aktsiakapital seisuga 31.12.2016			25 356	45 892	

Aktsiakapital on täies ulatuses sisse makstud rahas. Aktsiate nimiväärtus on 1 euro ja aktsiate arv seisuga 31.12.2016 25 356 005 (31.12.2015: 23 356 005).

Ettevõtte põhikirjajärgne minimaalne aktsiakapital on 15 miljonit eurot ja maksimaalne aktsiakapital on 60 miljonit eurot (31.12.2015: 15 and 60 miljonit eurot).

Olulist mõju ASis LHV Group omavad 25,9% häälteõigusega Rain Lõhmus ja 9,81% häälteõigusega Andres Viisemann (31.12.2015: vastavalt 28,0% ja 8,9%).

Seisuga 31.12.2016 moodustas Grupi jaotamata kasum 28 335 tuhat eurot (31.12.2015: 11 205 tuhat eurot). Seisuga 31.12.2016 on võimalik dividendidena omanikele välja maksta 22 668 (2015: 8 964) tuhat eurot eurot, millega kaasnev tulumaksukulu oleks 5 667 (2015: 2 241) tuhat eurot.

Kohustuslik reservkapital omakapitali koosseisus koosneb:

(*tuhandetes eurodes*)

Kohustuslik reservkapital seisuga 31.12.2014	435
2014. aasta puhaskasumist kantud	460
Kohustuslik reservkapital seisuga 31.12.2015	895
2015. aasta puhaskasumist kantud	685
Kohustuslik reservkapital seisuga 31.12.2016	1 580

Muud reservid konsolideeritud omakapitali muutuste aruandes koosnevad:

(<i>tuhandetes eurodes</i>)	31.12.2016	31.12.2015
Müügijootel võlakirjade ümberhindlusreserv	-40	-23
Töötajatele väljastatud optioonide reserv	1 284	574
Kokku	1 244	551

Grupp väljastab aktsiaoptioone AS LHV Group konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete juhatuse liikmetele ja nendega võrdsustatud töötajatele ning osakonnajuhtidele ja nendega võrdsustatud töötajatele.

	Aktsiate arv	Osaku märkimishind (EUR)	Realiseerimise periood	Inimeste arv, kellele optioone väljastati
Aktsiaoptioonide jääk seisuga 31.12.2013	0			
Perioodi jooksul väljastatud kogus	411 366	2,0	01.07.2017-30.09.2017	35
Aktsiaoptioonide jääk seisuga 31.12.2014	411 336			
Perioodi jooksul väljastatud kogus	278 594	2,4	01.05.2018-31.07.2018	48
Aktsiaoptioonide jääk seisuga 31.12.2015	689 930			
Perioodi jooksul väljastatud kogus	270 330	3,0	01.05.2019-30.07.2019	48
Perioodi jooksul tühistatud kogus	-62 183			
Aktsiaoptioonide jääk seisuga 31.12.2016	898 077			

Suure töenäosusega emiteerib Grupp aktsiaoptioone ka 2016. aasta tulemuste eest. Kõigi programmi aktsiaoptioonide üleandmisperiood on 3 aastat. Märkimisõiguse rakedamine tekib realiseerimisperioodi esimesel päeval.

Ülemises tabelis kaetud perioodide jooksul ei lõppenud ühegi optiooni tähtaeg. Juhatuse liikmetel ja töötajatel ei olnud võimalik aktsiaoptioonide asemel võtta välja määratud summat rahas. Aktsiaoptioone ei saa vahetada, võõrandada, pantida ega koormata. Aktsiaoptioone saab pärida. Aktsiaoptioonileping kaotab kehtivuse töölepingu

ennetähtaegsel lõpetamisel töötaja algatusel, milles saab teha erandeid AS-i LHV Group nõukogu, ja töölepingu erakorralisel ülesütlemlisel tööandja poolt töötajast tuleneval põhjusel. Vastavalt krediidiastutuste seadusele saab AS-i LHV Group nõukogu vähendada väljastatud aktsiaoptioonide arvu või aktsiaoptioonid tühistada, kui ettevõtte üldised majandustulemused on eelneva perioodiga võrreldes märkimisväärselt halvenenud, ettevõtte juhatuse liige või töötaja ei täida enam tulemuskriteeriume, ettevõtte ei täida enam usaldatavus-normatiive või ettevõtte riskid ei ole adekvaat-

selt kaetud omavahenditega või tulemustasu määramisel on tuginetud andmetele, mis osutusid olulisel määral ebatäpseks või ebaõigeks.

Aktsiapõhistest maksetehingutest tulenevad kulud kokku moodustasid osana tööjookuludest perioodi jooksul 710 (2015: 436) tuhat eurot.

LISA 23 Varahaldusteenusega seotud klientide hallatavad varad

AS LHV Pank, tegutsedes klientide kontohaldurina, hoiab enda käes vastutaval hoiul või vahendab järgmisi klientide varasid:

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2016	31.12.2015
Klientide rahalised vahendid	11 657	8 416
Klientide väärtpaberid	981 251	1 204 561
sh emattevõtte omanikud ja nendega seotud ettevõtted (lisa 25)	76 803	38 085
Kokku	992 908	1 212 977

Varahaldustasud nende varade haldamise eest on vahemikus 0,015 - 0,025 % (vt vastavat tulu lisa 8).

Bilansivälisena on kajastatud nende klientide rahalised vahendid, kes kasutavad LHV Panga poolt pakutavat aktiivse väärtpaberikaupleja platvormi ehk kauplemissüsteemi LHV Trader. Süsteemi eripärast tulenevalt on Pank need vahendid hoiustanud klientide isikustatud kontodel välispartneri juures ja kuna need klientide rahalised vahendid ei ole Panga poolt majandustegevuses kasutatavad (neid ei ole võimalik teistele klientidele välja laenata või tagatisena kasutada), siis arvestatakse neid rahalisi vahendeid bilansivälisena. Pank teenib nimetatud kontode tehingute vahendamise eest teenustasuja intressitulusid sarnaselt Grupi finantsseisundi aruandesse

arvatud klientide kontodele. Pank on andnud LHV Trader kontode osas partnerile lepingulise garantii, millega ta tagab vajadusel partnerile enda poolt vahendatud klientide tehingute finantseerimisest (võimendamisest) saadavad kahjud, sealjuures esmane tagatis on kliendi võimenduse tagatiseks olevad varad. Klientidel on sarnane garantii Pangale, ning seega on Pank sisuliselt garantii üle andnud lõppkliendile. Vältimaks võimalikke kahjusid monitoorib Pank igapäevaselt võimalikku tagatiste vähenemist ja kliendikontode puudujääke. Senises praktikas sellised kahjud, mille puhul Panga poolt antud garantii rakenduks, puuduvad ja Pank ei ole garantiist tulenevalt kompensatsioonikulu kandnud.

LISA 24 Tingimuslikud varad ja kohustused

Tühistamatud tehingud	Tegevusgarantiid	Finantsgarantiid	Valmisolekulaenu	Kokku
Kohustus lepingulises summas 31.12.2016	12 695	5 442	132 520	150 657
Kohustus lepingulises summas 31.12.2015	7 853	5 369	118 696	131 918

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamiselt määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv. Maksuhaldur ei ole aastatel 2015–2016 Grupi maksurevisjoni läbi viinud. Grupi juhtkonna hinnangul ei esine 2017. aastal selliseid asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata Grupile olulise täiendava maksusumma.

Tegevusgarantiid on lepingud, mis tagavad kompensatsiooni juhul, kui teine osapool ei suuda täita lepingust tulenevaid kohustusi. Sellised lepingud ei anna üle krediidiriski. Tegevusgarantii lepingute riskiks on juhud, kui toimub kindlustusjuhtum (so teise osapoole suutmatus täita lepingust tulenevaid kohustusi). Grupi võtmeriskid on olulised kõikumised lepingust tulenevate maksete tiheduses ja suuruses

võrreldes ootustega. Grupp kasutab selliste maksete prognoosimiseks ajaloolist informatsiooni ja statistilisi meetodeid. Kaebused tuleb esitada enne lepingu tähtaega ning suurem osa kaebusi rahuldatakse kiirelt. See võimaldab Grupile suuremat kindlust prognoositud maksete kohta ning seega tuleviku rahavoogude kohta. Selliste riskide kontrollimiseks monitoorib Grupp pidevalt sarnaste toodete väljamakseid ning omab võimalust tulevikus kohendada tasusid, et need vastaksid võimalikele muutustele taotluste väljamaksete osas. Grupil on välja töötatud väljamaksete taotlustega tegelemise protsess, mis sisaldab õigust taotlus üle vaadata ning pettuslikud või nõuetele mitte vastavad palved tagasi lükata. Tegevusgarantiide mõju ja kontsentratsioon garanteeritud lepingulistest summades on järgmine:

Tegevusalade lõikes	31.12.2016	31.12.2015
Ehitus	7 170	5 525
Veevarustus	2 062	1 789
Tootmine	1 594	110
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	152	77
Muu tegevus	1 718	352
Kokku	12 695	7 853

Reitinguklasside lõikes	31.12.2016	31.12.2015
5 madal krediidirisk	55	267
6 madal krediidirisk	964	2 913
7 keskmine krediidirisk	5 591	3 284
8 keskmine krediidirisk	1 393	441
9 kõrgendatud krediidirisk	710	912
10 kõrge krediidirisk	107	20
11 kõrge krediidirisk	1 531	
12 mitterahuldav reiting	2 344	16
Kokku	12 695	7 853

Tegevusgarantiid on ületatud iga aruandeperioodi lõpu seisuga. Seetõttu ei ole Grupp kandnud kahjusid tegevusgarantiide lepingutest nii 2016. aastal kui ka varasematel perioodidel.

LISA 25 Tehingud seotud osapooltega

Grupi aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- olulist mõju omavad omanikud ja nendega seotud ettevõtted;
- juhatuse liikmed ning nende poolt kontrollitavad äriühingud (ühiselt: juhtkond);
- nõukogu liikmed;
- eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted.

Tehingud	Lisa	2016	2015
Intressitulud	7	53	54
sh juhtkond		17	7
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		36	47
Komisjoni- ja teenustasutulud	8	5	0
sh juhtkond		1	0
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		4	0
Intressikulud deposiitidelt	7	46	87
sh juhtkond		3	1
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		43	86
Intressikulud allutatud kohustustelt	7	364	411
sh juhtkond		34	23
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased		330	388
Saldod	Lisa	31.12.2016	31.12.2015
Laenud ja nõuded aasta lõpu seisuga		2 708	2 458
sh juhtkond	14	1 596	641
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased	14	1 112	1 817
Hoiused aasta lõpu seisuga		7 430	13 409
sh juhtkond	18	236	764
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased	18	7 194	12 645
Allutatud kohustused aasta lõpu seisuga		4 799	6 113
sh juhtkond	21	104	397
sh olulist mõju omavad aktsionärid, seotud ettevõtted ja lähikondlased	21	4 695	5 716

Tabelis on toodud ülevaade seotud osapoolte olulisematest saldodest ja tehingutest. Kõik muud tehingud juhatuse ja nõukogu liikmete lähikondlastega, nendega seotud ettevõtetega ning emaettevõtte AS LHV Group väikeaktsionäridega ja nende lähikondlastega on tehtud üldise hinnakirja alusel.

Seotud osapooltele antud laenud on väljastatud turutingimustel.

Juhtkonnal ei olnud seisuga 31.12.2016 ja 31.12.2015 tähtajalisi hoiuseid ning nõudmiseni hoiuste intressimäär vastab klientide üldisele hinnakirjale.

Oktoobris 2015 saadud allutatud laenu intressimääraks on 6,5%. Juunis 2014 saadud allutatud laenu intressimääraks on 7,25%, vt lisa 21. Detsembris 2012 saadud allutatud laenu intressimääraks oli 7% esimese kolme aasta jooksul, need laenud maksti tagasi 2015. aasta oktoobris.

2016. aastal on makstud emaettevõtte AS LHV Group ja tema tütarettevõtete juhtkonnale palka ja muid kompensatsioone kogusummas 1 198 tuhat eurot (2015: 1 196 tuhat

eurot), koos kõigi maksudega. Seisuga 31.12.2016 on kohustusena juhtkonna ees kajastatud detsembri töötasu ja puhkusekohustus summas 92 tuhat eurot (31.12.2015: 100 tuhat eurot) (lisa 19). Grupil ei eksisteeri seisuga 31.12.2016 ja 31.12.2015 juhatuse ega nõukogu liikmetega seotud pikaajalisi kohustusi (pensionikindlustusi, lahkumishüvitisi jne). 2016. aastal maksti nõukogu liikmetele tasusid summas 54 tuhat eurot (2015: 37 tuhat eurot).

Grupp on sõlminud juhatuse liikmetega lepingud, milles ei ole lepingute lõpetamisel määratud lahkumishüvitisi. Lepingus reguleerimata valdkondade vaidluste korral on osapooled kokku leppinud lähtuda Eesti Vabariigis kehtestatud seadustest.

Juhatusel on kehtestatud aktsioptsioonide programm. 2016. aastal väljastati juhatuse liikmetele aktsioptsioone summas 261 tuhat eurot (2015: 191 tuhat eurot).

Kontohaldurina hoitavate seotud osapoolte varade kohta on informatsioon toodud lisa 23.

LISA 26 Tava ja lahustatud kasum aktsia kohta

Leidmaks tava kasumi aktsia kohta, on puhaskasum jagatud kaalutud keskmise osakute arvuga. 2015. aasta lahustatud kasumi aktsia kohta arvutamisel on perioodi kaalutud keskmise aktsiate arvu määramisel võetud arvesse aasta kesk-

mist konverteeritavate võlakirjade aktsiaid, kuigi viimased konverteeritavad võlakirjad lunastati oktoobris 2015 (vt lisa 21) ning 31.12.2016 seisuga ei ole Grupil emiteeritud konverteeritavaid võlakirju.

	2016	2015
Emaettevõtte omanikele kuuluv kasum (sh lõpetatud tegevusvaldkondadelt) (tuhandetes eurodes)	17 815	13 706
Emaettevõtte omanikele kuuluv kasum jätkuvatelt tegevustelt (tuhandetes eurodes)	17 798	11 508
Kaalutud keskmine aktsiate arv (tuhandetes aktsiates)	24 856	23 356
Tava kasum aktsia kohta (eurodes)	0,72	0,59
Tava kasum aktsia kohta jätkuvatelt tegevustelt (eurodes)	0,72	0,49
Tava kasum aktsia kohta lõpetatud tegevustelt (eurodes)	-	0,09
Kaalutud keskmine aktsiate arv kasutatud lahustatud kasumi aktsia kohta arvutamisel (tuhandetes aktsiates)	25 336	24 010
Lahustatud kasum aktsia kohta (eurodes)	0,70	0,57
Lahustatud kasum aktsia kohta jätkuvatelt tegevustelt (eurodes)	0,70	0,48
Lahustatud kasum aktsia kohta lõpetatud tegevustelt (eurodes)	-	0,09
Kaalutud keskmine aktsiate arv kasutatud nimetajana (tuhandetes aktsiates)	2016	2015
Kaalutud keskmine aktsiate arv kasutatud nimetajana tava kasum aktsia kohta arvutamisel	24 856	23 356
Korrigeerimised lahustatud kasumi aktsia kohta arvutamiseks		
Konverteeritavad võlakirjad	-	310
Aktsioptsioonid	480	344
Kaalutud keskmine tavaaktsiate ja potentsiaalsete aktsiate arv kasutatud nimetajana lahustatud kasum aktsia kohta arvutamiseks	25 336	24 010

LISA 27 Emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded

Vastavalt Eesti Raamatupidamise Seadusele avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades konsolideerimisgrupi emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded.

Emaettevõtte kasumiaruanne ja muu koondkasumiaruanne

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	2016	2015
Intressitulu	1 390	1 019
Intressikulu	-2 125	-1 372
Neto intressikulu	-735	-353
Netotulu/kulu investeringutelt sidusettevõtetesse	1	-36
Netokasum/kahjum finantsvaradelt	1	-36
Tegevuskulud	-601	-492
Aruandeaasta puhaskahjum	-1 335	-881
Aruandeaasta koondkahjum	-1 335	-881

Emaettevõtte finantsseisundi aruanne

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2016	31.12.2015
Varad		
Nõuded pankadele ja investeerimisühingutele	7 638	11 270
Antud laenud	22 285	16 622
Muud nõuded ja varad	4	89
Investeeringud tütarettevõtetesse	67 617	56 368
Varad kokku	97 544	84 349
Kohustused		
Viitvõlad ja muud kohustused	43	126
Allutatud kohustused	31 110	31 105
Kohustused kokku	31 153	31 231
Omakapital		
Aksiakapital	25 356	23 356
Ülekurss	45 892	33 992
Kohustuslik reservkapital	1 580	895
Muud reservid	1 283	575
Akumuleeritud kahjum	-7 720	-5 700
Omakapital kokku	66 391	53 118
Kohustused ja omakapital kokku	97 544	84 349

Emaettevõtte rahavoogude aruanne

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	2016	2015
Rahavood äritegevusest		
Saadud intressid	1 390	1 019
Makstud intressid	-2 125	-1 372
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud	-598	-492
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustuste muutust	-1 333	-845
Korrigeerimised		
Aktsioptsioonidest tulenevad investeeringud tütaretevõttesse	-712	-398
Äritegevusega seotud varade ja kohustuste neto muutus:		
Muude nõuete muutus	26	-14 176
Muude kohustuste muutus	630	14 939
Neto rahavood äritegevusest	-1 389	-480
Rahavood investeerimistegevusest		
Antud laenud	-5 600	-3 975
Tütar- ja sidusettevõtete müük	2 700	4 450
Tütar- ja sidusettevõtete soetus	-13 243	-6 000
Neto rahavood investeerimistegevusest	-16 143	-5 525
Rahavood finantseerimistegevusest		
Aktsiakapitali sissemakse (sh ülekurs) s	13 900	0
Saadud allutatud laenude tagasimaksed	0	-750
Saadud allutatud laenud	0	15 000
Neto rahavood finantseerimistegevusest	13 900	14 250
Raha ja raha ekvivalentide muutus	11 270	8 245
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	-3 632	3 025
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	7 638	11 270

Emaettevõtte omakapitali muutuste aruanne

<i>(in thousands of euros)</i>	Aksiakapital	Üle- kurs	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Akumuleeritud kahjum/ Jaota- mata kasum	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2015	23 356	33 992	435	138	-4 359	53 562
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	0	460	0	-460	0
Aktsioptsioonid	0	0	0	437	0	437
2015. a. koondkahjum	0	0	0	0	-881	-881
Saldo seisuga 31.12.2015	23 356	33 992	895	575	-5 700	53 118
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	0	0	0	-55 535	-55 535
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	-24	72 440	72 416
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2015	23 356	33 992	895	551	11 205	69 999
Saldo seisuga 01.01.2016	23 356	33 992	895	575	-5 700	53 118
Sissemakstud aksiakapital	2 000	11 900	0	0	0	13 900
Kantud kohustuslikku reservkapitali	0	0	685	0	-685	0
Aktsioptsioonid	0	0	0	708	0	708
2016. a. koondkahjum	0	0	0	0	-1 335	-1 335
Saldo seisuga 31.12.2016	25 356	45 892	1 580	1 283	-7 720	66 391
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	0	0	0	-66 781	-66 781
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	-39	102 836	102 797
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2016	25 356	45 892	1 580	1 244	28 335	102 407

Korrigeeritud konsolideerimata omakapital on maksimaalne summa, mida võib Eesti seadusandluse järgi aktsionäridele välja maksta.

Juhatuse allkirjad konsolideeritud aastaaruandele

Juhatus on koostanud AS LHV Group tegevusaruande ning konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2016 lõppenud majandusaasta kohta.

Juhatus kinnitab, et lehekülgedel 6 kuni 27 esitatud ASi LHV Group tegevusaruanne annab õige ja õiglase ülevaate emaettevõtte ja konsolideerimisse kaasatud ettevõtete kui terviku äritegevuse arengust, tulemustest ja finantsseisundist.

Juhatus kinnitab, et lehekülgedel 28 kuni 88 esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne annab juhatuse parima teadmise kohaselt õige ja õiglase ülevaate emitendi ja konsolideerimisse kaasatud ettevõtete kui terviku varadest, kohustus-test, finantsseisundist ja tulemustest vastavalt rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditele, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sisaldab peamiste riskide ja kahtluste kirjeldust..

22.02.2017

Madis Toomsalu

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS-i LHV Group aktsionäridele

Meie arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS-i LHV Group (Ettevõtte) ja selle tütarettevõtete (koos Kontsern) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2016 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Mida me auditeerisime

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2016;
- konsolideeritud kasumiaruannet ja muu koondkasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISAd). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

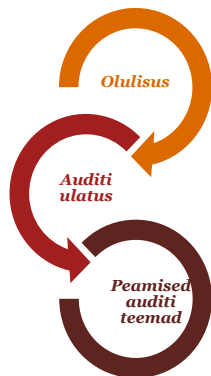
Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Sõltumatus

Oleme Kontsernist sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse eetikanõuetele.

Ülevaade meie auditist

Kokkuvõte

Olulisus

Auditi olulisus Kontserni tasandil on 940 tuhat eurot, mis moodustab 5% kasumist enne tulumaksu, mida on korrigeeritud ühekordsete oluliste tulude või kuludega.

Auditi ulatus

PwC võrgustiku ettevõtted viisid läbi täismahus auditi Kontserni ettevõtete osas, mis katsid sisuliselt kogu konsolideeritud finantsseisundi ja kasumiaruande.

Peamised auditi teemad

- Klientidele antud laenude ja nõuete väärtuse langus.
- Danske Capital AS-i omandamise raamatupidamislik kajastamine.

Oma auditi kujundamisel määrasime me olulisuse ja hindasime olulise väärkajastamise riske konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes. Erilist tähelepanu pöörasime valdkondadele, kus juhatuse on kasutanud subjektiivseid hinnanguid, näiteks oluliste raamatupidamislike hinnangute puhul, mis tuginesid eeldustele ja tulevikusündmustele, mis on oma olemuselt ebakindlad. Nagu kõikides oma auditites, tegelesime riskiga, et juhtkond eirab sisekontrollisüsteemi, hinnates muu hulgas seda, kas on asjaolusid, mis viitavad pettusest tuleneda võivale olulise väärkajastamise riskile.

Olulisus

Meie auditi ulatust mõjutas meie poolt määratud olulisus. Auditi eesmärgiks on omandada põhjendatud kindlustunne selle kohta, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast. Neid loetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Tuginedes oma professionaalsele hinnangule määrasime olulisusele, sealhulgas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku olulisusele, teatud numbrilised piirmäärad, mis on toodud alljärgnevas tabelis. Need numbrilised piirmäärad koos kvalitatiivsete kaalutlustega aitasid meil määrata meie auditi ulatust ja meie auditiprotseduuride olemust, ajastust ja mahtu ning hinnata väärkajastamiste mõju raamatupidamise aastaaruandele kui tervikule nii eraldiseisvalt kui summeerituna.

Kontserni olulisus	940 tuhat eurot
Kuidas me selle määrasime	5% kasumist enne tulumaksu, mida on korrigeeritud ühekordsete oluliste tulude või kuludega.
Rakendatud olulisuse kriteeriumi põhjendus	Pidasime kasumit enne tulumaksu sobivaks aluseks olulisuse arvutamisel, kuna meie hinnangul on see põhiliseks hindamiskriteeriumiks väliste huvigruppide jaoks ning oluliseks tulemusmõõdikuks juhatuse ja nõukogu jaoks. Korrigeerimised on teostatud, kuna need ei kajasta Kontserni tavapärase äritegevuse tulemust.

Leppisime Auditikomiteega kokku, et teavitame neid auditi käigus tuvastatud väärkajastamistest, mis ületavad 45 tuhat eurot ning ka väiksematest väärkajastamistest, mis meie arvates väärivad tähelepanu sisulistel põhjustel.

Peamised auditi teemad

Peamised auditi teemad on valdkonnad, mis olid meie professionaalse hinnangu kohaselt käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditis kõige olulisemad. Neid valdkondi käsitleti konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditeerimise ja sellele arvamus avaldamise kontekstis ning me ei avalda nende valdkondade kohta eraldi arvamus.

Peamised auditi teemad

Klientidele antud laenude ja nõuete väärtuse langus (detailesem informatsioon on toodud lisas 2 "Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest", lisas 3.2 "Krediidirisk" ja lisas 14 "Laenud ja nõuded klientidele").

Seisuga 31. detsember 2016 moodustasid laenud ja nõuded klientidele kokku 537,6 miljonit eurot ning nendega seotud 2016. aasta kasumiaruandes kajastatud allahindluse kahjum oli 1,5 miljonit eurot.

Keskendusime sellele valdkonnale, kuna juhtkond kasutab keerulisi ja subjektiivseid hinnanguid nii väärtuse languse kajastamise hetke kui ka selle suuruse hindamisel.

Ettevõtelaenude osas hinnatakse osa vara väärtuse langusest individuaalselt, võttes arvesse kliendi krediidireitingut ja teisi teadaolevaid kõrgendatud riskitegureid. Kliendi krediidireitingu määramisel võetakse arvesse nii tema finants- kui äriske. Individuaalne allahindlus arvutatakse lähtuvalt laenu nõude suurusest ja tagatise realiseerimisväärtusest bilansipäeval.

Lisaks ettevõtelaenude individuaalsele hindamisele arvestatakse oluline osa nende väärtuse langusest grupipõhiselt, võttes arvesse klientide reitingut, ajaloolist maksekäitumist, makseviivituse tõenäosust, kahjumäära makseviivituse korral ja teisi tegureid.

Eraisikutele ja juriidilistele isikutele (lisaks ettevõtelaenudele) antud laenude allahindluse arvestamisel grupeeritakse nad alarühmadesse homogeensete krediidiriski tunnuste alusel. Enamik nende alarühmade allahindlusest hinnatakse grupipõhiselt, võttes arvesse ajaloolist makse-

Kuidas me tegelesime peamiste auditi teemadega oma auditis

Hindasime, kas grupi arvestuspõhimõtted klientidele antud laenude ja nõuete väärtuse languse osas on kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS).

Hindasime allahindluse arvestuse alusandmete ja arvutustega seotud kontrollimehhanismide ülesehitust ja tõhusust. Need kontrollimehhanismid hõlmavad individuaalse väärtuse languse tunnustega laenude ja nõuete tuvastamist (maksetähtaja ületanud laenude jälgimine) ja grupipõhiste allahindluste arvutamist (sealhulgas grupipõhise allahindlusmudeli sisendite iga-aastane valideerimisprotsess).

Lisaks testisime kontrollimehhanismide ülesehitust ja tõhusust ettevõtelaenude krediititoimiku perioodilise läbivaatamise ja reitingute hindamise ning tagatiste järelevalve osas. Leidsime, et saame nende kontrollimehhanismidele auditi läbiviimisel tugineda.

Viisime läbi detailsed protseduurid järgmistes valdkondades:

- grupipõhistes allahindluse arvutamise mudelites kasutatud andmete täielikkus ja korrektsus;
- ettevõtelaenude saajate krediidireitingute sisemine määramine;
- grupipõhistes allahindlusmudelites kasutatavate kriitiliste sisendite määramine, nagu näiteks makseviivituse tõenäosus ja kahjumäär makseviivituse korral. Kontrollisime juhtkonna poolt olulistele laenu toodetele tehtud makseviivituse tõenäosuse ja makseviivitusega seotud kahjumäära iga-aastaseid arvutusi, hinnates arvutusmetoodika ja kasutatud ajalooliste alusandmete õigsust;
- tagatise käsitleva informatsiooni ja nende väärtuste õigsus laenusüsteemis; ja
- individuaalset allahindlust vajavate laenude nimekirja täielikkus ja nende allahindluse

käitumist, laenu makseviivituse tõenäosust, kahjumäära makseviivituse korral ja teisi tegureid.

Kõige olulisemaid otsuseid ja hinnanguid nõuvad valdkonnad on:

- madalama kui investeerimisjärgu krediitdireitinguga ja muude teadaolevate kõrgendatud riskiteguritega äriklientide laenude tuvastamine ja jälgimine ning selliste laenude individuaalse allahindluse arvestus, pöörates erilist tähelepanu tagatiste väärtusele;
- põhilised juhtkonnapoolsed eeldused ja otsused, millel tugineb grupipõhine allahindluse arvestus, sh makseviivituse tõenäosuse arvutus, makseviivitusega seotud kahjumäära arvutus ja krediidi ümberarvestamise koefitsiendi arvutus;
- grupipõhiste hindamismudelite sisendite igaaastane sisemine valideerimisprotsess, võttes arvesse erinevate kliendirühmade maksekäitumist; ja
- allahindluse arvestusse kaasatud kliendiga seotud nõuete täielikkus.

Danske Capital AS-i omandamise raamatupidamislik kajastamine (detailsem informatsioon on toodud lisas 2 „Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest” ja lisas 6 “Tütarettevõtted ja sidusettevõtted, firmaväärtus”).

2016. aasta mais omandas Kontsern varahaldusettevõtte Danske Capital AS koos tema poolt valitsetavate pensioni- ja investeerimisfondidega 10,9 miljoni euro suuruse tasu eest, nagu on täpsemalt kirjeldatud lisas 6.

Äriühenduste arvestus hõlmab ostuanalüüsi koostamist, mille käigus jagatakse makstud tasu õiglase väärtus omandatud ettevõtte eraldi identifitseeritavate varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste õiglastele väärtustele, kajastades ülejäänud osa firmaväärtusena. Need õiglased väärtused määrati juhtkonna poolt ning tuginesid hinnangutel.

Keskendusime sellele valdkonnale omandatud äritegevuse suuruse ja sellega seotud hinnangute ebakindluse tõttu.

arvutamine.

Klientide puhul, kes tegutsevad hetkel madala tulususega tööstusharudes (nt põllumajandus ja naftatööstus), hindasime nende tööstusharude laenuportfellide koguriski ning kättesaadava sise- ja välisinformatsiooni põhjal nende klientide maksekäitumist.

Mõningate allahindluste summade puhul olime juhtkonnaga eri meelt, kuid meie arvates jäid erimeelsused mõistlikkesse piiridesse, võttes arvesse kogu laenude ja nõuete portfelli ning finantsaruannetes avalikustatud informatsiooni hindamist mõjutavate ebakindluste osas.

Me ei tuvastanud oma töö tulemusena olulisi puudujääke.

Hindasime, kas Kontserni äriühenduste kajastamise arvestuspõhimõtted on kooskõlas IFRSiga.

Hindasime ja teostasime detailseid protseduure juhtkonna poolt koostatud ostuanalüüsi osas, sealhulgas:

- hindasime eraldi identifitseeritavate varade ja kohustuste loetelu põhjendatust ja vastavust IFRSi nõuetele;
- hindasime juhtkonna poolt teostatud hinnanguid omandatud eraldi identifitseeritavate varade ja ülevõetud kohustuste õiglase väärtuse määramisel;
- kaasasime PwC hindamisksperte hindamiseks õiglase väärtuse määramiseks kasutatud meetodikat;
- kasutades PwC hindamisksperte, testisime põhieelduste, sealhulgas rahavooprognoside, klientide lahkumise kiiruse ja diskontomäärade, põhjendatust; ja
- kontrollisime tekkiva firmaväärtuse arvutuse õigsust.

Lisaks hindasime Danske Capital AS-i omandamisega seotud avalikustatud info piisavust.

Me ei tuvastanud oma töö tulemusena olulisi puudujääke.

Kuidas me kujundasime oma auditi ulatuse

Kujundasime oma auditi ulatuse eesmärgiga teha piisavalt tööd, võimaldamaks meil avaldada arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta, võttes arvesse Kontserni struktuuri, raamatupidamisprotsesse ja kontrollprotseduure, ning finantssektori, milles Kontsern tegutseb, eripärasid.

Kontserni kuuluvad mitmed tütarettevõtted, mis põhiliselt tegutsevad Eestis ja Leedus (lisa 6). PwC Eesti või teised PwC võrgustiku ettevõtted viisid läbi täismahus auditi järgmistes Kontserni ettevõtetes, kattes sisuliselt kogu Kontserni konsolideeritud finantsseisundi ja kasumiaruande:

- AS LHV Group;
- LHV Pank AS, sealhulgas selle tütarettevõtte LHV Finance AS;
- LHV Varahaldus AS; ja
- UAB Mokilizingas.

Kui töö teostati mõne teise PwC võrgustiku ettevõtte poolt, hindasime, kas ja millises mahus on vajalik meie osalemine nende ettevõtete auditites, tagamaks, et auditi käigus kogutakse piisavalt asjakohast tõendusmaterjali, et anda audiitori aruanne Kontserni raamatupidamise aastaaruandele tervikuna. PwC võrgustiku teiste liikmete poolt tehtud töö sisu, ajastus ja ulatus, mis mõjutavad meie arvamust Kontserni kui terviku kohta, määratakse ja seda jälgitakse Kontserni audiitori poolt Eestis.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub konsolideeritud aastaaruandes lisaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele ja meie audiitori aruandele.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi konsolideeritud raamatupidamise aruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Kontserni jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatses Kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Kontserni finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduurid vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, väaresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Kontserni sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Kontserni jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Kontserni tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime piisava asjakohase tõendusmaterjali Kontserni kuuluvate majandusüksuste või äritegevuste finantsinformatsiooni kohta, avaldamaks arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta. Me vastutame Kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest ja oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

Samuti kinnitame neile, kelle ülesandeks on valitsemine, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanõudeid ning edastame neile info kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mis võivad tekitada põhjendatud kahtlust meie sõltumatuse riivamise kohta, ja vajadusel vastavate kaitsemehhanismide kohta.

Neile, kelle ülesandeks on valitsemine, edastatud auditiga seotud teemade seast valime välja need teemad, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kontekstis kõige olulisemad ja on seega peamised auditi teemad. Me kirjeldame neid teemasid audiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud antud teema kohta infot avalikustada või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et antud teema kohta ei peaks meie aruandes infot esitama, kuna võib põhjendatult eeldada, et antud info esitamisega kaasnevad kahjulikud tagajärjed ületavad avaliku huvi rahuldamisest saadava kasu.

AS PricewaterhouseCoopers

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ago Vilu', is positioned above the name and title.

Ago Vilu
Vandeaudiitor, litsents nr 325

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Verner Uiho', is positioned above the name and title.

Verner Uiho
Vandeaudiitor, litsents nr 568

28. veebruar 2017

Kasumi jaotamise ettepanek

AS LHV Group juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku 2016. aasta kasumi jaotamiseks järgnevalt:

- kanda kohustuslikku reservkapitali 891 tuhat eurot;
- maksta dividende 0,15 eurot aktsia kohta kokku summas 4 754 tuhat eurot;
- lisada aruandeperioodi aktsionäri emaettevõttele omistatav kasum summas 12 170 tuhat eurot eelmiste perioodide jaotamata kasumile.

Nõukogu allkirjad aastaaruandele

22.02.2017

Nõukogu esimees:

Rain Lõhmus

Nõukogu liikmed:

Raivo Hein

Heldur Meerits

Tiina Mõis

Sten Tamkivi

Tauno Tats

Andres Viisemann

Tulude jaotus vastavalt EMTA klassifikaatoritele

Konsolideeritud:

EMTAK	Tegevusala	2016	2015
66121	Väärtpaberite ja kaubalepingute maaklerlus	4 250	3 709
64191	Krediitiasutused (pangad) (laenuandmine)	39 692	29 876
64911	Liising	1 603	1 388
66301	Fondide valitsemine	12 905	9 196
	Tulud kokku	58 450	44 169

Konsolideerimata:

EMTAK	Tegevusala	2016	2015
64201	Valdusfirmade tegevus	1 389	1 016
	Tulud kokku	1 389	1 016